

RSM Serbia d.o.o., Beograd

BEOGRADSKA BERZA A.D., BEOGRAD

Finansijski izveštaji za 2021. godinu u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije

i

Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1-2
Bilans stanja na dan 31.12.2021. godine	
Bilans uspeha u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine	
Napomene uz finansijske izveštaje za 2021. godinu	
Godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu	

R_P 3/22

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Upravnom odboru Beogradska berza a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Beogradska berza a.d., Beograd (u daljem tekstu: Berza), koji obuhvataju Bilans stanja na dan 31. decembar 2021. godine i odgovarajući Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o promenama na kapitalu i Izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima finansijske pozicije Berze na dan 31. decembar 2021. godine i njene finansijske uspešnosti i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Berzu u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

Na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju Godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu je sastavljen u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021) i informacije koje su obelodanjene u Godišnjem izveštaju o poslovanju za 2021. godinu su po svim materijalno značajnim pitanjima usklađene sa finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Berze da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Berzu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola entiteta.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanu obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Beograd, 11. mart 2022. godine

Miroslav M. Milojević

Licencirani ovlašćeni revizor

BILANS STANJA BERZE

na dan 31. decembar 2021. godine

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje	Početno stanje
1	2	3	4	5	6	6
	AKTIVA					
	A.STALNA IMOVINA (0002 + 0009 + 0018 + 0025)	0001		42.389	25.867	
0	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0003 + 0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0002		1.372	1.457	
000	1. Softver i ostala prava	0003	II - 1.	1.372	1.457	
001	2. Gudvil	0004				
002	3. Ostala nematerijalna imovina	0005				
003	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing	0006				
004	5. Nematerijalna imovina u pripremi	0007				
005	6. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008				
01	II. MATERIJALNA IMOVINA (0010 + 0011+ 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017)	0009	II - 2.	40.368	23.761	
010	1. Zemljišta	0010				
011	2. Građevinski objekti	0011				
013 i 014	3. Oprema i transportna sredstva	0012	II - 2.	25.560	20.414	
012 i 017	4. Investicione nekretnine i nekretnine i oprema u pripremi	0013				
015 i 018	5. Ostala materijalna imovina i ulaganja na tuđim nekretninama i opremi	0014	II - 2.	3.347	3.347	
016	6. Nekretnine i oprema uzeta u lizing	0015	II - 2.	5.670		
019 (deo)	7. Avansi za materijalnu imovinu u zemlji	0016	II - 2.	5.791		
019 (deo)	8. Avansi za materijalnu imovinu u inostranstvu	0017				
02 i 03	III. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019 + 0020+ 0021 + 0022 + 0023 + 0024)	0018	II - 3.	649	649	
020 (deo) i 021 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019				
020 (deo) i 021 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020				
022, 030 i 031	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica	0021				
023	4. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0022				
024	5. Otkupljene sopstvene akcije	0023				
025, 032 i 033	6. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0024	II - 3.	649	649	
26 (deo), osim 268	IV. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0025				
268	B. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0026	II - 10.	667	1.063	
	V. OBRтна IMOVINA (0028 + 0031 + 0032 + 0039 + 0043 + 0051 + 0052)	0027		193.887	223.025	
Klasa 1, osim grupe računa 11	I. ZALIHE (0029 + 0030)	0028		1.527	2.896	
100 i 101	1. Sitan inventar i ostale zalihe	0029				
120	2. Plaćeni avansi za zalihe i usluge	0030	II - 4.	1.527	2.896	
11	II. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0031				
20 i 21	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU OBAVLJANJA DELATNOSTI, ZA KAMATU I OSTALA ULAGANJA (0033 + 0034 + 0035 + 0036 + 0037 + 0038)	0032	II - 5.	3.025	6.402	
200	1. Potraživanja po osnovu članstva	0033	II - 5.	48	144	
201	2. Potraživanja po osnovu naknada za obavljanje poslova listinga	0034				
202	3. Potraživanja po osnovu naknada za obavljanje poslova na Open marketu	0035				
203	4. Potraživanja po osnovu naknada za obavljanje poslova na MTP Belex	0036	II - 5.	2.039	4.043	
204, 205, 206 i 207	5. Ostala potraživanja po osnovu obavljanja delatnosti	0037	II - 5.	894	2.099	

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje	Početno stanje
1	2	3	4	5	6	6
21	6. Potraživanja za kamatu i ostala ulaganja	0038	II - 5.	44	116	
22 i 25	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0040 + 0041 + 0042)	0039	II - 6.	676	271	
22 osim 221 i 222, 25	1. Ostala potraživanja	0040	II - 6.	440	198	
221	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0041	II - 6.	104	71	
222	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	0042	II - 6.	132	2	
23	V. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0044 + 0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0043	II - 7.	164.829	192.891	
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica	0044				
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	0045				
232 i 233	3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani	0046				
234	4. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti - deo koji dospeva do jedne goline	0047	II - 7.	6.135	1.276	
235 (deo)	5. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0048				
236	6. Otkupljene sopstvene akcije namenjene prodaji ili poništavanju	0049				
235 (deo), 237 i 238	7. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0050	II - 7.	158.694	191.615	
24	VI. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	0051	II - 8.	6.453	4.002	
26 (deo), osim 268	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0052	II - 9.	17.377	16.563	
	G. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001 + 0026 + 0027)	0053		236.943	249.955	
88	D. VANBILANSNA AKTIVA	0054		126	126	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402 - 0403 + 0404 + 0405 - 0406 + 0407 + 0410 - 0411) ≥ 0	0401	II - 11.	214.955	231.275	
300 i 309	I. OSNOVNI KAPITAL	0402	II - 11.	125.632	125.632	
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403				
32 i 33	III. REZERVE	0404	II - 11.	53.250	64.422	
340 i potražni saldo računa 341, 342, 343 i 344	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0405	II - 11.	55.857	52.393	
dugovni saldo računa 341, 342, 343 i 344	V. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0406				
35	VI. NERASPOREĐENI DOBITAK (0408 + 0409)	0407		2.761	9.741	
350	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0408	II - 11.	2.761	9.741	
351	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0409				
	VII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0410				
36	VIII. GUBITAK (0412 + 0413)	0411		22.545	20.913	
360	1. Gubitak ranijih godina	0412				
361	2. Gubitak tekuće godine	0413	II - 11.	22.545	20.913	
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0415 + 0420 + 0429)	0414	II - 12.	3.433	2.177	
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0416 + 0417 + 0418 + 0419)	0415				
400	1. Rezervisanja za obaveze prema trećim licima	0416				
401	2. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417				
402	3. Rezervisanja za troškove sudskih sporova	0418				
409	4. Ostala dugoročna rezervisanja	0419				
41	II. DUGOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427 + 0428)	0420	II - 12.	3.433	2.177	
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421				
411	2. Dugoročne obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	0422				
412	3. Dugoročne obaveze prema ostalim povezanim licima	0423				
413	4. Obaveze po emitovanju hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana	0424				
414	5. Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	0425				
415	6. Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	0426				
416	7. Obaveze po osnovu lizinga	0427	II - 12.	3.265		
419	8. Ostale dugoročne finansijske obaveze	0428	II - 12.	168	2.177	
47 (deo), osim 476 i 474 (deo)	III. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0429				

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj*	Iznos		
				Tekuća godina	Prethodna godina	
					Krajnje stanje	Početno stanje
1	2	3	4	5	6	6
476	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0430				
474 (deo)	G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0431				
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0433+0434+0442+0443+0448+0452+0453)	0432		18.555	16.503	
444	I. OBAVEZE ZA KRATKOROČNA REZERVISANJA	0433				
42, osim 427	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440 + 0441)	0434	II - 13.	2.455		
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0435				
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0436				
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0437	II - 13.	2.455		
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0438				
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0439				
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0440				
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0441				
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0442	II - 14.	11.473	10.144	
43, osim 430	IV. OBAVEZE IZ POSLOVANJE (0444 + 0445 + 0446 + 0447)	0443	II - 15.	306	158	
431	1. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica	0444				
432	2. Obaveze prema članovima	0445				
433	3. Obaveze prema dobavljačima	0446	II - 15.	225	67	
439	4. Ostale obaveze iz poslovanja	0447	II - 15.	81	91	
44 osim 444, 45 i 46	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0449 + 0450 + 0451)	0448	II - 16.	2.768	2.902	
44 osim 444	1. Ostale kratkoročne obaveze	0449	II - 16.	35	35	
45 osim 450 i 46	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	0450	II - 16.	2.733	2.867	
450	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0451				
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU STALNIH SREDSTAVA I SREDSTAVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMENJENIH PRODAJI	0452				
47 (deo) osim 476	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0453	II - 17.	1.553	3.299	
	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0414 + 0430 + 0431 + 0432 - 0053) ≥ 0 = (0406 + 0411 - 0402 + 0403 - 0404 - 0405 - 0407 - 0410) ≥ 0	0454				
	E. UKUPNA PASIVA (0401 + 0414 + 0430 + 0431 + 0432 - 0454)	0455		236.943	249.955	
89	Ž. VANBILANSNA PASIVA	0456		126	126	

*Redni broj u Napomenama uz finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

Ovi finansijski izveštaji odobreni su za objavljivanje dana 03.03.2022 godine i potpisani su od strane zakonskog zastupnika Beogradska berza - Beograd.

Siniša Krmeta

Direktor

BILANS USPEHA BERZE

za period od 01. januara 2021. do 31. decembra 2021.

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	Pozicija	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. POSLOVNI PRIHODI (1002 + 1010 + 1011)	1001	III - 1.	62.770	61.184
60	I. Prihodi po osnovu obavljanja delatnosti (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007 + 1008 + 1009)	1002		61.982	61.184
600	1. Prihodi po osnovu članstva	1003		4.000	4.000
601	2. Prihodi od naknada za obavljanje poslova listinga	1004		6.940	6.965
602	3. Prihodi od naknada za obavljanje poslova na Open marketu	1005		769	1.458
603	4. Prihodi od naknada za obavljanje poslova na MTP	1006		11.946	13.797
604	5. Prihodi od naknada za izradu izveštaja i statistika	1007		273	308
605	6. Prihodi od ostalih naknada	1008		16.815	13.469
609	7. Ostali prihodi po osnovu obavljanja delatnosti	1009		21.239	21.187
61 i 62	II. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1010		788	
65, osim 652, 654 i 655	III. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1011			
	B. POSLOVNI RASHODI (1013 + 1014 + 1015 + 1019 + 1020 + 1021 + 1022)	1012	III - 1.	85.769	84.104
50	I. RASHODI PO OSNOVU OBAVLJANJA DELATNOSTI	1013	III - 1.	824	676
51 osim 511 i 512	II. OSTALI POSLOVNI RASHODI	1014	III - 1.	7.365	9.669
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1016 + 1017 + 1018)	1015	III - 1.	48.824	49.683
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	1016	III - 1.	38.564	40.332
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	1017	III - 1.	6.114	6.143
52 osim 520 i 521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1018	III - 1.	4.146	3.208
511	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1019	III - 1.	14.483	12.028
56, osim 562, 564 i 565	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1020			
512	VI. TROŠKOVI REZERVISANJA	1021			
53	VII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1022	III - 1.	14.273	12.048
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001 - 1012) ≥ 0	1023			
	G. POSLOVNI GUBITAK (1012 - 1001) ≥ 0	1024	III - 1.	22.999	22.920
	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1026 + 1027 + 1028 + 1029)	1025	III - 2.	4.136	4.034
630 i 631	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1026			
632	II. PRIHODI OD KAMATA	1027	III - 2.	2.633	3.339
633 i 634	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1028	III - 2.	1.503	695
639	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1029			
	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1031 + 1032 + 1033 + 1034)	1030	III - 2.	845	1.665
540 i 541	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1031			
542	II. RASHODI KAMATA	1032	III - 2.	215	
543 i 544	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1033	III - 2.	630	1.665
549	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1034			
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1025 - 1030) ≥ 0	1035	III - 2.	3.291	2.369
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1030 - 1025) ≥ 0	1036			

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	Pozicija	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
652, 654 i 655	3. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1037			
562, 564 i 565	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1038	III - 3.	3.956	3.556
64	J. OSTALI PRIHODI	1039	III - 4.	750	1.130
55	K. OSTALI RASHODI	1040	III - 4.	5	26
	L. UKUPNI PRIHODI (1001 + 1025 + 1037+ 1039)	1041	III - 5.	67.656	66.348
	LJ. UKUPNI RASHODI (1012 + 1030 + 1038 + 1040)	1042	III - 6.	90.575	89.351
	M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1041-1042) ≥ 0	1043			
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1042 - 1041) ≥ 0	1044	III - 8.	22.919	23.003
66-57	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1045	III - 9.		1.369
57-66	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1046	III - 10.	329	
	P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1043 - 1044 + 1045 - 1046) ≥ 0	1047			
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1044 - 1043 + 1046 - 1045) ≥ 0	1048	III - 12.	23.248	21.634
	S. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1049			
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1050			
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1051	III - 14.	703	721
	T. NETO DOBITAK (1047 - 1048 - 1049 - 1050 + 1051) ≥ 0	1052			
	Ć. NETO GUBITAK (1048 - 1047 + 1049 + 1050 - 1051) ≥ 0	1053	III - 16.	22.545	20.913
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1054			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1055			
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1056			
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1057			
	V. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1058			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1059			

*Redni broj u Napomenama uz finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU BERZE

za period od 01. januara 2021. do 31. decembra 2021.

(U hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	Pozicija	AOP	Napomena broj*	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA				
	I. NETO DOBITAK (AOP 1052)	2001			
	II. NETO GUBITAK (AOP 1053)	2002	IV - 1.	22.545	20.913
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK				
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima				
	1. Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina i opreme				
340	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	IV - 2.	7.324	4.848
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004	IV - 2.	3.860	2.315
	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja				
341	a) dobici	2005			
	b) gubici	2006			
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilans uspeha u budućim periodima				
	1. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala				
342	a) dobici	2007			
	b) gubici	2008			
	2. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka				
343	a) dobici	2009			
	b) gubici	2010			
	3. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat				
344	a) dobici	2011			
	b) gubici	2012			
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012) ≥ 0	2013	IV - 2.	3.464	2.533
	11. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011) ≥ 0	2014			
	III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2015			
	IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2016	IV - 2.	703	721
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2013 - 2014 - 2015 + 2016) ≥ 0	2017	IV - 2.	4.167	3.254
	VI. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2014 - 2013 + 2015 - 2016) ≥ 0	2018			
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA				
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001 - 2002 + 2017 - 2018) ≥ 0	2019			
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002 - 2001 + 2018 - 2017) ≥ 0	2020	IV - 3.	18.378	17.659
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2022 + 2023) = AOP 2019 ≥ 0 ili AOP 2020 > 0	2021			
	1. Pripisan matičnom pravnom licu	2022			
	2. Pripisan učešćima bez prava kontrole	2023			

*Redni broj u Napomenama uz finansijske izveštaje gde je izvršeno detaljnije obelodanjivanje prikazanog iznosa

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE BERZE

U periodu od 01. januara do 31. decembra

(U hiljadama dinara)

Pozicija	AOP	Napomena broj*	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2		3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	3001	V - 1.	72.595	70.599
1. Prilivi po osnovu članstva	3002	V - 1a	4.096	4.048
2. Prilivi od naknada za obavljanje poslova listinga	3003	V - 1a	8.328	8.358
3. Prilivi od naknada za obavljanje poslova na Open marketu	3004	V - 1a	923	1.750
4. Prilivi od naknada za obavljanje poslova na MTP	3005	V - 1a	12.953	13.735
5. Ostali prilivi po osnovu obavljanja delatnosti	3006	V - 1a	46.295	42.708
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)	3007	V - 1.	90.400	75.663
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3008	V - 1b	30.285	20.433
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3009	V - 1b	2.078	959
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3010	V - 1b	30.837	31.728
4. Plaćene kamate u zemlji	3011			
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3012			
6. Porez na dobitak	3013	V - 1b	33	
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3014	V - 1b	25.422	21.635
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3015	V - 1b	1.745	908
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I - II)	3016			
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II - I)	3017	V - 1d	17.805	5.064
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA				
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3018	V - 2	143.180	23.496
1. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina i opreme	3019			
2. Prodaje akcija i udela	3020			
3. Ostali finansijski plasmani	3021	V - 2a	143.031	23.350
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3022	V - 2a	149	146
5. Primljene dividende	3023			
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3024	V - 2b	123.801	17.725
1. Kupovina akcija i udela	3025			
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina i opreme	3026	V - 2b	9.790	4.302
3. Ostali finansijski plasmani	3027	V - 2b	114.011	13.423
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	3028	V - 2c	19.379	5.771
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	3029			
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA				
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3030			
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3031			
2. Dugoročni krediti u zemlji	3032			
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3033			
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3034			
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3035			
6. Ostale dugoročne obaveze	3036			
7. Ostale kratkoročne obaveze	3037			
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3038			
1. Otkup sopstvenih akcija	3039			

(U hiljadama dinara)

Pozicija	AOP	Napomena broj*	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2		3	4
2. Dugoročni krediti u zemlji	3040			
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3041			
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3042			
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3043			
6. Ostale obaveze	3044			
7. Isplaćene dividende	3045			
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	3046			
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	3047			
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001 + 3018+ 3030)	3048	V - 4.	215.775	94.095
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3007 + 3024 + 3038)	3049	V - 5.	214.201	93.388
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048 - 3049) ≥ 0	3050	V - 6.	1.574	707
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049 - 3048) ≥ 0	3051			
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3052	V - 8.	4.002	4.264
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3053	V - 9.	1.502	692
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3054	V - 10.	625	1.661
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050 - 3051+ 3052 + 3053 - 3054)	3055	V - 11.	6.453	4.002

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU BERZE

za period od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine

(U hiljadama dinara)

P o z i c i j a	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (rn 309)	AOP	Upisani a neuplaćeni kapital (grupa 31)	AOP	Rezerve (grupa 32 i 33)	AOP	Rev. rez. i ner. dob. i gub. (grupa 34)	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 35)	AOP	Gubitak (grupa 36)	AOP	Učešće bez prava kontrole	AOP	Ukupan kapital [Σ(red b kol 3 do kol 10) - Σ(red a kol 3 do kol 10)] ≥ 0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0454)(kol 2+3-4 +5+6+7-8+9) <0
1.	Stanje na dan 01.01.2020 godine	4001	125.632	4010		4019		4028		4037	49.860	4046	84.895	4055	11.670	4064		4073	248.717	4082	
2.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002		4011		4020		4029		4038		4047		4056		4065		4074		4083	
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2020 godine (r.br. 1+2)	4003	125.632	4012		4021		4030		4039	49.860	4048	84.895	4057	11.670	4066		4075	248.717	4084	
4.	Neto promene u 2020. godini	4004		4013		4022		4031	64.422	4040	2.533	4049	-75.154	4058	9.243	4067		4076		4085	
5.	Stanje na dan 31.12.2020 godine (r.br. 3+4)	4005	125.632	4014		4023		4032	64.422	4041	52.393	4050	9.741	4059	20.913	4068		4077	231.275	4086	
6.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006		4015		4024		4033		4042		4051		4060		4069		4078		4087	
7.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2021 godine (r. br. 5+6)	4007	125.632	4016		4025		4034	64.422	4043	52.393	4052	9.741	4061	20.913	4070		4079	231.275	4088	
8.	Neto promene u 2021. godini	4008		4017		4026		4035	-11.172	4044	3.464	4053	-6.980	4062	1.632	4071		4080		4089	
9.	Stanje na dan 31.12.2021 godine (r.br. 7+8)	4009	125.632	4018		4027		4036	53.250	4045	55.857	4054	2.761	4063	22.545	4072		4081	214.955	4090	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

I BEOGRADSKA BERZA A.D. BEOGRAD I OSNOVE ZA FINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE

1. Osnivanje i delatnost

BEOGRADSKA BERZA A.D. BEOGRAD, Matični broj 07469179, PIB 100830914 je:

- 1) Osnovana pod nazivom Jugoslovensko tržište kapitala p.o (JTK), Odlukom osnivačke skupštine (od 27.12.1989. godine), na osnovu Zakona o tržištu novca i tržištu kapitala (Službeni list SFRJ br. 64/89) kao organizacija finansijskog posredovanja sa potpunom odgovornošću, a Rešenjem Komisije za davanje odobrenja o izdavanju hartija od vrednosti (broj: 2-14392/1, od 16.2.1990. godine), dato je odobrenje za početak rada JTK. Osnivanje Društva upisano je u sudski registar Okružnog privrednog suda u Beogradu, rešenjem od 19.2.1990. godine, Fi: 1331/90.
- 2) Ugovorom od 23.6.1995. godine i izmenama Ugovora od 27.3.1996. godine, usaglasila je akta, organizaciju i uslove poslovanja sa Zakonom o berzama, berzanskom poslovanju i berzanskim posrednicima (Službeni list SRJ br. 90/94), u kom postupku se organizovala u formi akcionarskog društva pod imenom Beogradska berza a.d. Beograd, te u kom postupku su izdate:
 - (1) dozvola za osnivanje - Saveznog ministarstva za finansije (broj: 1/2-08-003/95, od 30. juna 1995. godine i broj: 4/1-08-004/96, od 28.6.1996. godine);
 - (2) dozvola za rad:
 - Savezne komisije za hartije od vrednosti u delu trgovanja akcijama, dugoročnim hartijama od vrednosti i finansijskim derivatima (broj:03-326/2-95, od 4. jula 1995. godine);
 - Narodne banke Jugoslavije u delu trgovanja kratkoročnim hartijama od vrednosti, žiralnim novcem, menicom, čekom, devizama i zlatom (broj: G-838, od 25. septembra 1995. godine)
 - robnog odeljenja - Saveznog ministarstva za trgovinu (1/1-04-093/96-002, od 25.4.1996. godine).
- 3) Organizovala se kao organizacija ovlašćena za obavljanje delatnosti organizovanja trgovine hartijama od vrednosti i finansijskim derivatima, 2004. godine u postupku uskladjivanja svog poslovanja i akta sa Zakonom o tržištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata (Službeni list SRJ br. 65/02 i Službeni glasnik RS br. 57/03 i 55/04), u kom postupku joj je Komisija za hartije od vrednosti izdala dozvolu za rad broj: 5/0-13-649/28, od 8.9.2004. godine.
- 4) Organizovala se kao organizator tržišta koji obavlja delatnost organizovanja trgovine hartijama od vrednosti i finansijskim derivatima na berzanskom i vanberzanskom tržištu, 2006. godine, u postupku uskladjivanja svog poslovanja i akta sa Zakonom o privrednim društvima (Službeni glasnik RS br. 125/04) i Zakonom o tržištu hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata (Službeni glasnik br. 47/2006), u kom postupku je Komisija za hartije od vrednosti:
 - (1) rešenjem br. 5/0-04-4371/3-06, od 11.12.2006. godine, dala saglasnost na izmenu opštih akata organizatora tržišta, čime je Beogradska berza a.d. Beograd izvršila uskladjivanje sa Zakonom saglasno odredbi člana 260. stav 1. Zakona;
 - (2) rešenjem br. 5/0-01-4372/3-06, od 11.12.2006. godine, dala dozvolu za rad organizatora vanberzanskog tržišta, čime je Beogradska berza a.d. Beograd izvršila obavezu iz člana 260. stav 3. Zakona, te ispunila uslove iz člana 82. stav 1. tč. 1-3. Zakona.
- 5) U postupku usaglašavanja sa Zakonom o privrednim društvima (Službeni glasnik RS br. 36/11, 99/11) i Zakonom o tržištu kapitala (Službeni glasnik RS br. 31/11 i 112/15), rešenjem Komisije za hartije od vrednosti RS broj 5/0-04-242/17-12 od 26.4.2012. godine Beogradskoj berzi a.d. Beograd je data saglasnost za obavljanje delatnosti organizatora regulisanog tržišta i multilaterlane trgovačke platforme (MTP). Po dobijanju saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti izvršena je registracija promena i u nadležnom registru privrednih subjekata - Rešenje Agencije za privredne registre broj BD 69576/2012 od 28.5.2012. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

1.2. Poslovno ime i sedište

Pod nazivom Jugoslovensko tržište kapitala poslovala je do 22.6.1992. godine kada je promenila poslovno ime u Beogradska berza p.o. Beograd, uz odobrenje Izvršnog saveta Skupštine grada Beograd (Rešenje broj: 023-168/92-IS), te upisana u nadležni sudski registar rešenjem Okružnog privrednog suda u Beogradu, Fi.13624/92.

Berza danas posluje pod imenom Beogradska berza a.d. Beograd, a poslovno sedište je obezbeđeno zakupom u poslovnoj zgradi u Novom Beogradu, ul. Omladinskih brigada br. 1.

1.3. Osnovna delatnosti

U skladu sa Zakonom o klasifikaciji delatnosti (Službeni glasnik RS br. 104/2009) i Uredbom o klasifikaciji delatnosti ("Službeni glasnik RS", br. 54/2010), pretežna delatnost Berze:

6611 – Finansijske i robne berze

U skladu sa Statutom, Berza obavlja poslove organizatora tržišta u skladu sa ZTK i upravlja, odnosno obavlja delatnost u vezi sa funkcionisanjem regulisanog tržišta i multilateralne trgovačke platforme (MTP). Pored poslova registrovane delatnosti, Berza u skladu sa ZTK obavlja i dodatne poslove: unapređenje promocije i razvoja tržišta kapitala u Republici Srbiji, prodaja i licenciranje tržišnih podataka, uključujući formiranje, prodaju, licenciranje i trgovanje finansijskim instrumentima, na osnovu tržišnih podataka ili drugih finansijskih mera, edukacija investitora, obavljanje drugih potrebnih poslova u vezi sa poslovima registrovane delatnosti kao što su edukacija, izdavanje i plasman publikacija, časopisa i knjiga i sl.

Društvo nije imalo nikakvih sporednih aktivnosti. Sva novčana sredstva su angažovana u osnovnoj delatnosti.

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, upravu Berze čine upravni odbor i direktor, a u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Društvo je organizovano kao društvo sa dvodomnim upravljanjem, te upravni odbor vrši funkciju nadzornog odbora, a direktor Berze funkciju izvršnog direktora. U skladu sa navedenim propisima, statutarni organi Društva su:

- Skupština
- Upravni odbor
- Direktor

Prosečan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca u 2021. godini iznosio je 16.

Godišnji finansijski izveštaj za 2021. godinu odobrio je Upravni odbor Društva dana 3. marta 2022. godine.

Osnovni kapital Društva je upisan i uplaćen u celini i registrovan u nadležnom registru privrednih subjekata. Prema podacima registrovanim u Centralnom registru hartija od vrednosti, Društvo ima 41 akcionara, a osnovni kapital Društva čini 4.160 običnih akcija, CFI ESVTFR ISIN RSBGBEE39087, nominalne vrednosti 30.200,00 dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Redosled prvih deset akcionara Društva po broju akcija i učešću u kapitalu Društva:

Akcionari Berze (prvih 10)	Broj akcija	% učešća
Beogradska banka a.d.u stečaju, Beograd	540	12,98
Republika Srbija	470	11,30
Beobanka a.d. u stečaju, Beograd	430	10,34
ATHEX	426	10,24
Erste group bank AG Beč	386	9,28
Erste bank a.d., Novi Sad	170	4,09
M&V investments a.d., Novi Sad	170	4,09
Poštanska štedionica banka a.d. Beograd	170	4,09
NLB banka a.d. Beograd	150	3,61
Unikonsalt a.d.Beograd	131	3,15

Tokom 2021. godine realizovana je jedna kupoprodaja akcija Berze uz poštovanje procedura utvrđenih Statutom Berze (broj 04/1 br. 954-1/16), a na osnovu ugovora kojim je prodavac AC Holding doo Beograd, prodao 426 komada akcija Berze kupcu Hellenic Exchanges – Athens Stock Exchange S.A. (u daljem tekstu: ATHEX). U datom postupku novi akcionar Berze – ATHEX je, uz prethodnu saglasnost Komisije za hartije od vrednosti RS za sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu Berze datu rešenjem broj 2/2-103-1941/11-21 od 30.7.2021. godine, stekao 10,24038 % učešća u kapitalu Berze.

U pogledu kvalifikovanog učešća u kapitalu Berze, Zakonom o tržištu kapitala utvrđene su obaveze za:

- (1) lica koja stiču, odnosno smanjuju učešće u kapitalu organizatora tržišta (Berze), u odnosu na procenete definisane za kvalifikovano učešće u kapitalu organizatora tržišta (Berze) - 10%, 20%, 33% ili 50% učešća u kapitalu, a u slučaju posrednog ili neposrednog:
 - ✓ uvećanja ili sticanja kvalifikovanog učešća u kapitalu, kada taj procenat akcija sa pravom glasa ili učešća u kapitalu dostigne ili pređe 10%, 20%, 33% ili 50% učešća u kapitalu, fizičko ili pravno lice, odnosno lica koja su blisko povezana, izuzimajući Republiku Srbiju, dužna su da pribave prethodnu saglasnost Komisije za hartije od vrednosti;
 - ✓ smanjenja procenta kvalifikovanog učešća u kapitalu Berze, ispod 10%, 20%, 33% ili 50% učešća u kapitalu Berze, akcionar Berze (fizičko ili pravno lice) dužan je da o odluci posrednog ili neposrednog smanjenja procenta kvalifikovanog učešća prethodno obavesti Komisiju i da navede visinu nameravanog smanjenja učešća.
- (2) organizatora tržišta (Berza) da najmanje jednom godišnje obaveštava Komisiju o akcionarima koji poseduju kvalifikovano učešće, kao i veličini njihovih učešća, a ovaj podatak propisan je kao obavezan sastavni deo godišnjeg izveštaja o poslovanju.

Prema podacima iz jedinstvene evidencije akcionara na dan 31.12.2021.godine, uz uvažavanje napred navedenih promena, kvalifikovano učešće u kapitalu Berze kao povezana lica, izuzimajući Republiku Srbiju, imaju akcionari Berze Erste Group Bank AG i Erste Bank ad Novi Sad koji zajedno poseduju 556 akcija Berze što čini 13,36% učešća u kapitalu Berze, a po osnovu direktnog učešća u kapitalu Berze kvalifikovano učešće imaju četiri akcionara.

Akcionari Berze (direktno kvalifikovano učešće)	Broj akcija	% učešća
Beogradska banka a.d.u stečaju, Beograd	540	12,98
Republika Srbija	470	11,30
Beobanka a.d. u stečaju, Beograd	430	10,34
ATHEX	426	10,24

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa važećim propisima u Republici Srbiji zasnovanim na Zakonu o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021), Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i relevantnim propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije.

Prema Zakonu o računovodstvu, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja su: Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje (dalje: Okvir), Međunarodni računovodstveni standardi (dalje: IAS), odnosno Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (dalje: IFRS) i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (dalje: IFRIC), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrena od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (dalje: IASB), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja ("Sl. glasnik RS", br. 123/2020 i 125/2020), utvrđen je i objavljen prevod Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja standarda izdatih od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda koji su u primeni na dan sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Prevod IFRS koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo finansija Republike Srbije čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, osnovni tekstovi IAS i IFRS izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, u obliku u kojem su izdati, i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod IFRS utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-4351/2020-16 od 10. septembra 2020. godine („Službeni glasnik RS“ br. 123/2020 u 125/2020). Izmene i dopune standarda koje su nastupile nakon ovog Rešenja nisu primenjene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu.

Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB) je u maju 2020. godine objavio izmenu IFRS 16 pod nazivom Ustupci u zakupima u vezi sa COVID-19 sa ciljem značajnog pojednostavljivanja računovodstvenog evidentiranja izmenjenih zakupa. Izmene su odmah stupile na snagu i dozvoljena je njihova retroaktivna primena.

Finansijski izveštaji za 2021. godinu sastavljeni su u skladu sa konceptom istorijskog troška osim za finansijske instrumente koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelom stalnosti poslovanja.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno, Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o Kontnom okviru i finansijskim izveštajima za berze koje propisuje Komisija za hartije od vrednosti Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 139/2020), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa revidirani IAS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja", čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan 01. januara 2009. godine. Odstupanja se ogledaju u sledećem:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

- gubitak iznad visine kapitala prikazuje se kao stavka pasive, koja po definiciji IFRS nema karakter obaveza.
- vanbilansna sredstva i obaveze su prikazani na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji IFRS ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pozicije, koje se prikazuju u redovnim finansijskim izveštajima pravnih lica, trebalo bi da budu vrednovane u skladu sa opštim računovodstvenim načelima:

- pretpostavke da privredno društvo posluje kontinuirano;
- metode vrednovanja primenjuju se dosledno iz godine u godinu;
- vrednovanje se vrši uz primenu principa opreznosti, a posebno:
 - u Bilansu stanja prikazuju se obaveze nastale u toku tekuće ili prethodnih poslovnih godina, čak i ukoliko takve obaveze postanu evidentne samo između datuma Bilansa stanja i datuma njegovog sastavljanja;
 - u obzir se uzimaju sva obezvređenja, bez obzira da li je rezultat poslovne godine dobitak ili gubitak;
- u obzir se uzimaju svi prihodi i rashodi koji se odnose na poslovnu godinu bez obzira na datum njihove naplate odnosno isplate;
- komponente imovine i obaveza vrednuju se posebno;
- bilans otvaranja za svaku poslovnu godinu mora da bude jednak bilansu zatvaranja za prethodnu poslovnu godinu.

Na dan finansijskih izveštaja za 2021. godinu iskazan je tekući neto gubitak u iznosu od RSD 22.545 hiljada, koji je najvećim delom uslovljen kontinuiranim nedostatkom kvalitetnih investicionih alternativa i posledničnim padom poslovnih aktivnosti članova Berze, a poslednje dve godine značajan uticaj ima i pandemija korona virusa u svetu. Berza uspeva da pokriva nastale gubitke na teret drugih oblika kapitala, nema problema sa održavanjem likvidnosti, kratkoročna imovina prevazilazi nivo kratkoročnih obaveza, tako da smatra da načelo stalnosti poslovanja nije ugroženo, posebno ako se ima u vidu strateški važan položaj Berze u državi.

3. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine finansijski izveštaji za 2020. godinu sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

4. Promena računovodstvenih politika

U Službenom glasniku RS br.123/20 objavljen je novi prevod IFRS koji se primenjuje prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu. U okviru ovog prevoda objavljen je IFRS 16 Lizing koji zamenjuje IAS 17 Lizing.

Društvo je odlučilo da početak primene MSFI 16 uspostavi od 01.01.2021. godine uz primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa bez ispravke bilo kojih podataka, tj. po iznosu jednakom obavezi po osnovu lizinga, korigovanoj za iznos svih unapred izvršenih ili obračunatih plaćanja lizinga koja se odnose na taj lizing priznatih u izveštaju o finansijskoj poziciji neposredno pre datuma prve primene standarda.

5. Pregled značajnih računovodstvenih politika

5.1 Konsolidacija. Društvo nema učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica pa samim tim nema obavezu izrade konsolidovanih finansijskih izveštaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5.2 Računovodstveni metod. Finansijski izveštaji Društva za 2021. godinu sastavljeni su primenom metoda prvobitne nabavne vrednosti.

5.3 Stalna imovina. Stalna imovina obuhvata nematerijalnu imovinu, materijalnu imovinu i dugoročne finansijske plasmane.

5.4. Nematerijalna imovina predstavlja resurs Društva pod uslovom da ga Društvo može kontrolisati i da Društvo od te nematerijalne imovine ostvaruje ekonomsku korist.

Početno priznavanje nematerijalne imovine vrši se po metodu nabavne vrednosti. Ova vrednost se sastoji od vrednosti po fakturi dobavljača, troškova uvoza, poreza na dodatu vrednost i svih troškova nastalih u vezi sa dovođenjem imovine u odgovarajuće stanje i lokaciju za namenjenu upotrebu.

Vrednovanje nematerijalne imovine nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela nabavne vrednosti predviđenog MRS 38 Nematerijalna imovina.

Za obračun amortizacije nematerijalne imovine primenjuje se metoda proporcionalnog otpisivanja. Društvo koristi stopu amortizacije od 20% godišnje ukoliko drugačije nije utvrđeno ugovorom ili nekim drugim dokumentom koji se na nematerijalnu imovinu odnosi.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine vrši se od početka narednog meseca od meseca kada je nematerijalna imovina stavljena u upotrebu na osnovicu koju čini nabavna vrednost.

Nematerijalna imovina se otpisuje u roku od pet godina, osim imovine čije je vreme korišćenja utvrđena ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

5.5 Materijalna imovina predstavlja resurs Društva pod uslovom da ga Društvo može kontrolisati i da Društvo od te materijalne imovine ostvaruje ekonomsku korist.

Početno priznavanje materijalne imovine vrši se po metodu nabavne vrednosti. Ova vrednost se sastoji od vrednosti po fakturi dobavljača, troškova uvoza, poreza na dodatu vrednost i svih troškova nastalih u vezi sa dovođenjem imovine u odgovarajuće stanje i lokaciju za namenjenu upotrebu. Vrednovanje materijalne imovine nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela nabavne vrednosti predviđenog MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema.

Materijalna imovina ispunjava uslov za priznavanje samo ako je njena nabavna vrednost veća od RSD 15.000,00. Imovina koja ne zadovoljava kriterijum iz ovog stava, priznaje se kao rashod perioda, odnosno sitan inventar.

Vrednovanje naknadnih izdataka u materijalnoj imovini vrši se kada se radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava, povećava kapacitet, unapređuje sredstvo, čime se poboljšava kvalitet proizvoda, bitno se smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Uključivanje ovih ulaganja u knjigovodstvenu vrednost vrši se proporcionalnom korekcijom nabavne vrednosti i ispravke vrednosti ili samo korekcijom ispravke vrednosti.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo ne povećavaju vrednost sredstva već predstavlja rashod perioda.

Obračun amortizacije materijalne imovine vrši se proporcionalnom metodom od početka narednog meseca od meseca kada je materijalna imovina stavljena u upotrebu na osnovicu koju čini nabavna vrednost.

Procenjeni korisni vek upotrebe sredstava po potrebi se preispituje i ako su očekivanja značajno različita od prethodnih procena, stope amortizacije se prilagođavaju za tekuće i buduće periode.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Stope amortizacije primenjene za 2021. godinu su sledeće:

Amortizacione grupe	Stope
Računarska oprema	25%
Transportna sredstva	15%
Nameštaj	20%
Ostala oprema	10-25%

5.6 Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja

Dugoročni finansijski plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mere po njihovoj nabavnoj vrednosti.

Posle početnog priznavanja Društvo meri dugoročne finansijske plasmane, po njihovim poštenim, fer vrednostima. Utvrđivanje njihovih fer vrednosti vrši se na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

Dugoročna potraživanja su potraživanja sa rokom dospelosti dužim od dvanaest meseci posle izveštajnog perioda koja se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 1 i drugim relevantnim MRS.

5.7 Zalihe

U okviru zaliha iskazuju se zalihe inventara čije se priznavanje i vrednovanje vrši u skladu sa MRS 2 i drugim relevantnim MRS. Zalihe obuhvataju plaćene avanse za zalihe i usluge.

5.8 Kratkoročna potraživanja, plasmani i novčana sredstva

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca, pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluge. Kratkoročna potraživanja od kupaca se priznaju i evidentiraju u visini originalne fakturne vrednosti. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u RSD po srednjem kursu NBS na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti na dan bilansa preračunavaju se prema važećem srednjem kursu NBS, a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Kratkoročne finansijske plasmane čine krediti, hartije od vrednosti i ostali kratkoročni plasmani sa rokom dospeća koji je kraći od dvanaest meseci posle izveštajnog perioda, odnosno od dana bilansa.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju gotovinu na poslovnim dinarskim i deviznim računima kod banaka, namenskim računima za kupovinu i prodaju hartija od vrednosti, gotovinu u blagajni i ostala novčana sredstva.

5.9 Kapital

Kapital Društva čini osnovni kapital na kome se iskazuje akcijski kapital kao proizvod broja emitovanih akcija i njihove nominalne vrednosti, upisani a neuplaćeni kapital na kome se iskazuje iznos upisanih a neuplaćenih akcija utvrđen na osnovu odluke Društva o izdavanju akcija, kapitalne rezerve na kojima se iskazuje emisiona premija i ostale kapitalne rezerve, rezerve iz dobitka na kojima se iskazuju rezerve iz dobiti (zakonske, statutarne i ostale rezerve), revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti i gubici na kojima se iskazuju efekti revalorizacije, rezerve po osnovu preračuna finansijskih izveštaja u drugoj funkcionalnoj valuti i nerealizovani dobiti i gubici koji se uključuju u izveštaj o ostalom rezultatu u skladu sa MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja, neraspoređeni dobitak na kome se iskazuje neraspoređeni dobitak ranijih godina i tekuće godine, gubitak na kome se iskazuje nepokriveni gubitak ranijih godina i tekuće godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5.10 Dugoročna rezervisanja i obaveze

Dugoročno rezervisanje nastaje kada je obaveza nastala kao rezultat prošlog događaja, kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i kada iznos obaveza može pouzdano da se proceni.

Merenje rezervisanja vrši se u iznosu potrebnih izdataka za izmirenje obaveza. Rezervisanja se koriguju tako da održavaju najbolju sadašnju procenu.

Kada nastane rashod po osnovu obaveza za koju je rezervisanje izvršeno, stvarni izdaci predstavljaju rashod, a prethodno izvršeno rezervisanje se ukida u korist prihoda.

5.11 Finansijski instrumenti

Svi finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti plus transakcioni troškovi, ako ih ima. Izuzetak su potraživanja od kupaca koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja u skladu sa MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima, koja se u tom slučaju odmeravaju po vrednosti transakcije.

Finansijski instrumenti - Klasifikacija finansijskih sredstava se utvrđuje na početku inicijalnog priznavanja, odnosno kada Društvo postane strana u ugovornim odnosima u vezi sa instrumentom.

Nakon početnog priznavanja, sva sredstva koja spadaju u okvir MSFI 9 se odmeravaju na jedan od sledećih načina, i to prema:

- amortizovanoj vrednosti;
- fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVTOCI);
- fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- ✓ poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom;
- ✓ karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Procena poslovnog modela na osnovu koga se upravlja finansijskim sredstvima je ključna za klasifikaciju finansijskih sredstava. Poslovni model se utvrđuje na nivou koji odražava kako se upravlja grupom finansijskih sredstava da bi se postigao određeni poslovni cilj. Poslovni model ne zavisi od namera rukovodstva za pojedinačni instrument. Ovaj uslov ne posmatra svaki instrument pojedinačno već viši nivo grupisanja. Moguće je da Društvo ima više od jednog poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvima.

Test poslovnog modela se vrši na sledeći način:

- ✓ Podeliti finansijska sredstva u posebne grupe ili portfolija u skladu sa načinom kako se njima upravlja (na primer: zajmovi i potraživanja se mogu grupisati zajedno jer se drže za naplatu keša, a retko ili skoro nikad za prodaju);
- ✓ Identifikuju se ciljevi koji se koriste u toku poslovanja za upravljanje tim grupa ili portfolijom sredstava (na primer cilj za potraživanja je da se drže i naplaćuju (prikuplja keš));
- ✓ Na bazi tih ciljeva, klasifikuje se svaka grupa ili portfolio kao "drže se za prikupljanje novčanih tokova", "drže se za prikupljanje novčanih tokova i prodaju" i "ostalo".

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVTOCI) treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Samo zajmovi, potraživanja, ulaganja u dužničke hartije i slični dužnički instrumenti mogu da se kvalifikuju za odmeravanje po amortizovanoj vrednosti ili FVTOCI. U slučaju da dužnički instrument ne ispunjava ove kriterijume odmerava se po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Procena poslovnog modela se vrši na kraju svakog izveštajnog perioda kako bi se utvrdilo da li je došlo do promene u poslovnom modelu u odnosu na prethodni period. U tom slučaju vrši se reklasifikacija finansijskih sredstava u odgovarajuću kategoriju (amortizovana vrednost, FVOCI, FVPL).

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Finansijske obaveze - klasifikuju se u dve kategorije za odmeravanje:

- po amortizovanoj vrednosti ili
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dok se sve ostale finansijske obaveze odmeravaju po amortizovanoj vrednosti osim ako se ne primenjuje opcija za fer vrednost.

Reklasifikacija finansijskih obaveza nije dozvoljena.

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja naknadno se vrednuju po nominalnoj (fakturnoj) vrednosti, odnosno po amortizovanoj vrednosti.

Dužnički instrumenti (obaveze po osnovu menica i zajmova) klasifikovani kao kratkoročne obaveze treba da se odmeravaju po nediskontovanom iznosu gotovine ili druge naknade za koju se očekuje da bude plaćena ili primljena umanjeno za eventualno obezvređenje.

Primljeni krediti od banaka se prvobitno priznaju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva, odnosno u periodu do 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Obezvređenje (umanjenje vrednosti) - Priznavanje obezvređenja finansijskih sredstava koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVOCI) vrši se na osnovu obezvređenja po očekivanom kreditnom gubitku (Expected Credit Loss).

Društvo primenjuje model tri nivoa za određivanje obezvređenja finansijskih sredstava, koji se baziraju na tome da li je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika sredstva. Od nivoa u kome je sredstvo zavisice iznos obezvređenja koji je potrebno da se prizna kao i iznos prihoda po osnovu kamate:

Nivo 1: Kreditni rizik se nije značajno povećao od dana inicijalnog priznavanja - Priznaje se 12-tomesečni očekivani kreditni gubitak;

Nivo 2: Kreditni rizik se značajno povećao od dana inicijalnog priznavanja - Priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijskog sredstva. Prihodi od kamate se priznaju na bruto principu;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Nivo 3: Finansijska imovina već obezvređena - priznaje se očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijske imovine. Prihodi od kamate se priznaju na neto osnovi.

Očekivani kreditni gubitak za 12 meseci se računa tako što se verovatnoća nastanka neispunjenja po sredstvu (default) u narednih 12 meseci, množi sa ukupnim očekivanim kreditnim gubitkom (tokom celog trajanja sredstva) koji bi nastao kao rezultat neispunjenja, bez obzira kada će se gubici desiti. Dakle, 12-mesečni očekivani kreditni gubici predstavljaju očekivane kreditne gubitke za celo trajanje sredstva koji su očekivani da će se desiti kao posledica mogućih neispunjenja u narednih 12 meseci od pribavljanja ili datuma izveštavanja.

Očekivani kreditni gubitak za celo trajanje finansijskog sredstva predstavlja sadašnju vrednost očekivanih kreditnih gubitaka koji će se desiti ako dođe do neispunjenja od strane dužnika u bilo kom momentu tokom važenja ugovorenih obaveza.

U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, umesto 12-mesečnog očekivanog gubitka priznaje očekivani kreditni gubitak za celo trajanje sredstva. Posmatra se na promenama u riziku neispunjenja, a ne na promenama u iznosu očekivanog kreditnog gubitka. Značajno povećanje kreditnog rizika (tj. prelazak sa Nivo 1 na Nivo 2) može da uključi sledeće:

- promene u opštim ekonomskim ili tržišnim uslovima,
- značajne promene u operativnom rezultatu ili finansijskoj poziciji dužnika,
- promene u iznosima finansijske podrške koja je dostupna Društvu,
- očekivano ili potencijalno kršenje kovenanata (posebnih odredaba u ugovoru),
- očekivano kašnjenje u plaćanju, itd.

Društvo računa očekivani kreditni gubitak na sledeći način:

- ✓ Identifikuju se moguća scenarija (ishodi) koja mogu da se dese u praksi u vezi sa neispunjenjem obaveza (defaults);
- ✓ Procenjuje se novčani gubitak u svakom od datih scenarija (ishoda);
- ✓ Taj novčani gubitak se množi sa verovatnoćama dešavanja tih scenarija (ishoda) i
- ✓ Na kraju se tako ponderisani iznosi svih scenarija (ishoda) sabiraju i dobija se očekivani kreditni gubitak.

Društvo ne identifikuju svaki mogući ishod, već razmatra najmanje dva ishoda I to:

- verovatnoća da će se desiti kreditni gubitak i
- verovatnoća da se kreditni gubitak neće desiti.

Za potrebe procene očekivanih kreditnih gubitaka Društvo koristi matrice ispravke vrednosti formirane na bazi istorijskog kretanja naplativosti potraživanja, kao i informacije orijentisane ka budućnosti, ukoliko su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. Za utvrđivanje očekivanog kreditnog gubitka Berza je koristila istorijske podatke o naplati potraživanja za prethodnu poslovnu godinu. Sva nenaplaćena potraživanja kod kojih je od dana dospeća proteklo više od 365 dana obezvređena su u potpunosti.

5.12 Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing ukoliko se njim suštinski prenose svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom. Lizing se klasifikuje kao poslovni lizing, ako se njim ne prenose suštinski svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom. Da li je lizing finansijski ili poslovni, zavisi od suštine transakcije, a ne od forme ugovora. Primeri situacija koje pojedinačno ili zajedno, upućuju na klasifikovanje lizinga kao finansijskog su:

- ✓ lizingom se prenosi vlasništvo nad sredstvom na korisnika lizinga do kraja trajanja lizinga;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

- ✓ korisnik lizinga ima opciju da kupi sredstvo po ceni za koju se očekuje da će biti znatno niža od fer vrednosti na datum kada se opcija može iskoristiti i kada je na početku lizinga razumno očekivati da će se opcija iskoristiti;
- ✓ trajanje lizinga se odnosi na veći deo ekonomskog veka sredstva, čak iako se vlasništvo ne prenosi;
- ✓ na početku lizinga sadašnja vrednost minimalnih plaćanja za lizing veća je ili jednaka ukupnoj fer vrednosti sredstva koje je predmet lizinga; i
- ✓ sredstva koja su predmet lizinga su specifične prirode, tako da ih bez značajnih modifikacija može koristiti samo korisnik lizinga.

U momentu zaključivanja ugovora o lizingu i datuma obavezivanja strana da će se pridržavati glavnih odredbi ugovora o lizingu, na taj dan se lizing klasifikuje bilo kao operativni, bilo kao finansijski lizing.

Kada je Društvo zakupac, priznaje finansijski lizing kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosu koji je na početku trajanja lizinga jednak fer vrednosti zakupljenih sredstava ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, ako je ona niža.

Da bi se ugovor smatrao zakupom:

- ✓ mora da postoji identifikovano sredstvo koje je predmet zakupa,
- ✓ zakupac ima pravo da stekne gotovo sve ekonomske koristi od upotrebe i
- ✓ zakupac ima pravo da usmerava korišćenje identifikovanog sredstva.

Od prvog dana trajanja zakupa, Društvo priznaje imovinu sa pravom korišćenja i obavezu po osnovu zakupa za čitav (ugovoreni, odnosno procenjeni) period trajanja zakupa.

Društvo usklađivanje početnog stanja po osnovu ugovora o zakupu vrši na dan 01.01.2021.godine primenom modifikovanog retrospektivnog pristupa, bez prepravljavanja uporednih podataka. Na datum prve primene priznaje se imovina sa pravom korišćenja u iznosu jednakom obavezi po osnovu zakupa (usklađenoj sa iznosima eventualnih unapred izvršenih plaćanja koja se odnose na taj zakup, priznatih u Bilansu stanja pre datuma prve primene MSFI16).

Društvo evidentira na računima glavne knjige komponente ugovora o zakupu koje nisu zakup, ali su u vezi sa zakupom (dobra i usluge koji se ugovorima o zakupu prenose Društvu kao zakupcu kao što su: struja, gas, telefon, komunalne usluge, usluge održavanja, obezbeđenja-sporadni troškovi zakupa).

Imovina čija je fer vrednost manja od EUR 5.000 , kao i imovina čije pravo zakupa traje do 12 meseci zajedno sa eventualnom opcijom produženja, a koji nemaju opciju otkupa priznaju se kao trošak zakupa pravolinijski do kraja zakupa.

Društvo odmerava, na datum početka zakupa, imovinu sa pravom korišćenja (zakupljeno sredstvo), primenom metoda troška, kao zbir:

- ✓ sadašnje vrednosti obaveza po osnovu zakupa koje još nisu plaćene,
- ✓ neto plaćanja zakupa pre početka perioda zakupa (avansne uplate),
- ✓ početnih direktnih troškova i
- ✓ troškova vraćanja zakupljenog sredstva u prvobitno stanje.

Sadašnja vrednost obaveza po zakupu koja još nisu plaćena vrednuju se diskontovanjem predviđenih apsolutnih iznosa za plaćanja. Za diskontovanje se koristi kamatna stopa koja proizilazi iz zakupa. Ako je tu stopu nemoguće utvrditi koristi se granična kamatna stopa na zaduživanje Društva (tzv. inkrementalna kamatna stopa zaduženja), odnosno kamatna stopa koju bi konkretni zakupac, u sličnom roku, u sličnom privrednom okruženju, i na osnovu sličnog jemstva, morao platiti za pozajmljivanje sredstava neophodnih za sticanje imovine čija je vrednost slična vrednosti predmetne imovine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Društvo naknadno odmerava, nakon prvog dana trajanja zakupa, imovinu sa pravom korišćenja (zakupljeno sredstvo) primenom metoda troška, što znači da se, kao i svako drugo sredstvo, vrednost snižava za amortizaciju.

Nakon inicijalnoga priznavanja, odnosno nakon prvog dana trajanja zakupa, knjigovodstvena vrednost obaveze po osnovu zakupa se:

- ✓ povećava, kako bi se uzela u obzir kamata na obavezu po osnovu zakupa;
- ✓ umanjuje za izvršena plaćanja tokom perioda trajanja zakupa; i
- ✓ ponovo meri/vrednuje, kako bi se uzele u obzir sve eventualne ponovne procene i nove okolnosti.

Društvo ponovo meri obavezu po osnovu zakupa diskontovanjem revidiranih iznosa plaćanja za zakup i to po revidiranoj diskontnoj stopi u slučaju:

- ✓ promene trajanja zakupa, u kom slučaju Društvo revidirana plaćanja za zakup utvrđuje na osnovu revidirane dužine trajanja zakupa;
- ✓ promene u proceni otkupa predmeta zakupa, u kom slučaju Društvo treba da utvrdi revidirana plaćanja po osnovu zakupa kako bi se odrazile nastale promene iznosa koje je potrebno platiti u okviru korišćenja opcije otkupa.

Kod finansijskog lizinga pravna forma ugovora o lizingu određuje da zakupac ne može da stekne pravo svojine nad zakupljenim sredstvima, već stiče ekonomske koristi od korišćenja zakupljenog sredstva. Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Otplata finansijskog lizinga deli se na kamatu i vraćanje glavnice prema izračunatim anuitetima. Troškovi kamate terete rashod perioda, odnosno knjiže se u Bilansu uspeha. Za iznos otplaćenih rata umanjuje se glavnica.

Iznos amortizacije sredstva koje je uzeto u lizing, sistematski se dodeljuje svakom obračunskom periodu tokom očekivanog vremena korišćenja, u skladu sa politikom amortizacije koja je usvojena za ista sredstva koja podležu amortizaciji, a koja su u vlasništvu Društva. Ukoliko nije sasvim izvesno da će Društvo kao korisnik lizinga steći pravo vlasništva nad sredstvom koje je predmet lizinga do kraja trajanja lizinga, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka.

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentira se kao poslovni lizing.

Plaćanje poslovnog lizinga priznaje se kao rashod perioda u Bilansu uspeha u momentu nastanka, tokom trajanja zakupa. Svi drugi troškovi (osiguranje, održavanje itd) u vezi sa poslovnim lizingom priznaju se kao rashod perioda u Bilansu uspeha.

5.13 Zakonske obaveze

Društvo vrši obračun i plaćanje poreza, doprinosa, taksi, naknada i dr. na način i pod uslovima koji su propisani.

MRS 12 - Porez na dobit definiše način računovodstvenog evidentiranja i obelodanjivanja poreza na dobit kao zbir tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Porez na dobit u visini od 15% se plaća na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspeha i korekcije definisane poreskim propisima Republike Srbije. Poreski propisi Republike Srbije ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Odloženi porez

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitne privremene razlike su privremene razlike koje će za rezultat imati iznose koji se mogu odbiti pri određivanju oporezivog dobitka (poreskog gubitka) budućih perioda kada se knjigovodstvena vrednost sredstva ili obaveze nadoknadi ili izmiri.

Odbitna privremena razlika je karakteristična za situacije:

- kada je knjigovodstvena vrednost sredstva manja od poreske vrednosti (osnovice) sredstva i
- kada je knjigovodstvena vrednost obaveze veća od poreske vrednosti (osnovice) obaveze.

Poreska vrednost (osnovica) sredstva je iznos koji će moći da se odbije za poreske svrhe od bilo kakvih oporezivih ekonomskih koristi koje će se uliti u entitet kada se vrši povraćaj knjigovodstvene vrednosti tog sredstva.

Poreska vrednost (osnovica) obaveze je njena knjigovodstvena vrednost, umanjena za bilo koji iznos koji će moći da se odbije za poreske svrhe u pogledu te obaveze u budućim periodima.

Odbitne privremene razlike nastaju u slučajevima kada je u bilansima Društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći:

- poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava,
- sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja, koja se priznaju u momentu iskorišćenja (na primer, pojedina rezervisanja po IAS 19),
- sa poreskog aspekta nije priznato obezvređenje imovine, koje se priznaje pri otuđenju imovine (roba, materijal, investicione nekretnine i sl.), sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi, koji se priznaju u periodu kada su plaćeni i dr.

Odbitna privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja, nakon obračuna računovodstvene i poreske amortizacije za poslovnu godinu za koju se sastavljaju finansijski izveštaji.

Odloženo poresko sredstvo se ne priznaje ako je posledica početnog priznavanja sredstva ili obaveze u transakciji koja nije poslovna kombinacija i, u vreme transakcije, ne utiče ni na računovodstveni dobitak ni na oporezivi dobitak (poreski gubitak). Otuda, odloženo poresko sredstvo se ne priznaje za permanentne, stalne razlike, utvrđene pri početnom priznavanju. Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane stope poreza na dobit Društva (ili od strane nadležnih organa, saopštene poreske stope za naredni period, očekivana stopa poreza na dobit za period kada se namirenje očekuje, odnosno za period kada bi odložena poreska sredstva mogla da se iskoriste za umanjenje tekućeg poreza) na iznos odbitne privremene razlike. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja. Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka se utvrđuje primenom propisane (ili

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos poreskog gubitka. Odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita priznaju se u visini neiskorišćenog poreskog kredita, bez primene propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na taj iznos. Društvo priznaje odložena poreska sredstva, po svim navedenim osnovama (odbitne privremene razlike, neiskorišćeni poreski gubici i neiskorišćeni poreski kredit), samo kada je verovatno, i u meri u kojoj se očekuje, da će u budućem periodu biti raspoloživih oporezivih dobitaka za koje će se ova sredstva moći iskoristiti. Na kraju poslovne godine, Društvo ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva. Društvo priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivi dobitak omogućiti povraćaj odloženog poreskog sredstva. Analogno iznetom, Društvo smanjuje knjigovodstvenu vrednost odloženog poreskog sredstva u meri u kojoj nije više verovatno da će postojati dovoljan oporezivi dobitak koji će omogućiti korišćenje koristi od celog ili dela tog odloženog poreskog sredstva.

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike. Oporezive privremene razlike su privremene razlike koje će za rezultat imati oporezive iznose prilikom određivanja oporezivog dobitka (poreskog gubitka) budućih perioda, kada se knjigovodstvena vrednost datog sredstva ili obaveze nadoknadi ili izmiri. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima. Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja, nakon obračuna računovodstvene i poreske amortizacije za poslovnu godinu za koju se sastavljaju finansijski izveštaji. Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, osim:

- ako nisu posledica početnog priznavanja gubitka ili
- ako ne nastaju iz početnog priznavanja sredstava ili obaveze u transakciji koja nije poslovna kombinacija i, u vreme transakcije, ne utiče ni na računovodstveni dobitak ni na oporezivi dobitak (poreski gubitak).

Odmeravanje odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza proizilazi iz načina na koji Društvo očekuje, na kraju svakog izveštajnog perioda, da u budućnosti povrati ili izmiri knjigovodstvenu vrednost svojih sredstava i obaveza. Suštinski, postoje dva osnovna načina za namirenje knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza, i to:

- prodaja i
- korišćenje.

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se priznaju na identičan način kako su priznati u finansijskim izveštajima Društva, odnosno:

- ako su transakcije i drugi događaji priznati u bilansu uspeha (dobit ili gubitak), svi povezani poreski efekti se priznaju u bilansu uspeha;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

- a ako su priznati u ukupnom ostalom rezultatu, ili direktno na kapitalu, identično je mesto priznavanja poreskih efekata.

Pored utvrđivanja neto stanja odloženih poreza (sredstva ili obaveze), utvrđuju se i razlike u odnosu na bilans stanja prethodne godine. Uz uvažavanje korekcija za odložene poreze koji se direktno knjiže na kapitalu (revalorizacione rezerve i neraspoređeni dobitak), odloženi porezi se ispoljavaju u vidu:

- odloženih poreskih rashoda perioda i
- odloženih poreskih prihoda perioda.

Odloženi poreski rashodi perioda nastaju kada se u bilansu stanja tekuće, u odnosu na bilans stanja prethodne godine, povećavaju odložene poreske obaveze ili smanjuju odložena poreska sredstva.

Odloženi poreski prihodi perioda nastaju kada se u bilansu stanja tekuće, u odnosu na bilans stanja prethodne godine, smanjuju odložene poreske obaveze ili povećavaju odložena poreska sredstva.

Prilikom izračunavanja odloženih poreza, apstrahuje se koncept vremenske vrednosti novca, što ima za posledicu da se odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim i opštinskim propisima.

5.14 Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od redovnih aktivnosti Društva i dobitke. U prihode spadaju prihodi po osnovu obavljanja deletnosti, prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl., finansijski prihodi i ostali prihodi.

Prihod obuhvata fer vrednost za prodaju usluga, bez obračunatog poreza, rabata i popusta. Priznavanje prihoda se vrši na sledeći način:

- **Prihod u slučaju pružanja usluga** se priznaje u računovodstvenom periodu u kom su usluge pružene srazmerno stepenu izvršenja usluge na dan Bilansa stanja.
- **Prihod od kamata** se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu kamate uključuju i prihode od zateznih kamata na zakasnela plaćanja obračunatih primenom propisane stope zakonske zatezne kamate.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od drugih prihoda.

Društvo vrši priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15 kroz model od pet koraka:

- (1) **Korak 1 - Identifikacija ugovora sa kupcima** - ugovorne strane su odobrile ugovor (pismeno, usmeno ili u skladu sa drugim uobičajenim poslovnim praksama) i obavezale su se da ispune svoje obaveze; Ugovor je sporazum dveju strana koji kreira obavezujuća prava i obaveze za svaku stranu. MSFI 15 se primenjuje na sve ugovore koji imaju sve od sledećih odlika:
1. strane su odobrile ugovor i obavezale se na izvršenje ugovornih obaveza;
 2. prava i obaveze strana u ugovoru se mogu identifikovati;
 3. uslovi plaćanja se takođe mogu identifikovati;
 4. ugovor je komercijalnog karaktera;
 5. verovatno je da će se naknada iz ugovora naplatiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Ako svaka strana u ugovoru ima jednostrano pravo raskida ugovora koji je u celini neizvršen bez obaveze naknade drugoj strani onda u smislu primene MSFI 15 ugovor ne postoji. Neizvršenje postoji ako kupcu nije isporučena roba odnosno pružene usluge i ako nije primljena, odnosno ne postoji pravo da se primi naknada u zamenu za robu i usluge.

U slučajevima kada imamo da su dva ili više ugovora zaključena u isto ili približno isto vreme sa istim kupcem onda se ti ugovori mogu kombinovati i za potrebe MSFI 15 tretirati kao jedan ugovor. Neophodno je da se o ugovorima pregovaralo u paketu sa istim komercijalnim ciljem, da iznos naknade koji se plaća u okviru jednog ugovora zavisi od cene ili uslova iz drugog ugovora i da su roba ili usluge koji su obećani u okviru oba ugovora jedinstvena obaveza.

Promena u obavezujućim pravima i obavezama (npr. obim ugovora ili cena) tretira se kao modifikacija ugovora ako je odobrena i dovodi do stvaranja novih ili promene postojećih obavezujućih prava i obaveza. Modifikacije ugovora se tretiraju kao poseban ugovor samo ako se obim ugovora menja zbog novih odvojivih roba i usluga i ako promena u ugovorenoj ceni odražava pojedinačnu prodajnu cenu odvojive robe ili usluge.

(2) **Korak 2 - Identifikacija ugovorne obaveze** (obaveze činjenja) tj. da li je to isporuka dobra ili usluge -društvo može da identifikuje prava svih strana u vezi sa dobrima ili uslugama koje se prenose;

Ugovorna obaveza (obaveza činjenja - eng: performance obligation) je definisana ugovorom kao obaveza da se izvrši prenos kupcu odvojive robe ili usluge, pojedinačno ili zajedno ili u serijama tokom vremena. Aktivnosti koje ne rezultiraju u prenosu robe ili usluga kupcu nisu ugovorne obaveze iz ugovora sa kupcima i neće dovesti do priznavanja prihoda.

Potrebno je da sledeća dva kriterijuma budu ispunjena da bi se neka roba ili usluga smatrali odvojjivom:

- Kupac može da ima koristi od pojedinačnog dobra ili usluge;
- Obećanje da se prenese roba ili usluga je odvojivo od ostalih obećanja iz ugovora.

(3) **Korak 3 - Utvrđivanje cene transakcije** - društvo može da identifikuje uslove plaćanja za dobra ili usluge koje se prenose;

Cena transakcije predstavlja iznos naknade na koju Društvo očekuje da ima pravo u zamenu za prenos obećanih roba ili usluga i isključuje iznose naplaćane u ime trećih strana (npr. PDV). Prilikom određivanja transakcione cene u obzir se uzima i sledeće: da li postoje značajne komponente finansiranja, varijabilne komponente, iznosi koji se isplaćuju kupcu (npr. refundacije ili rabati) i nenovčane naknade. Varijabilne komponente mogu da uključuju popuste, pravo povrata, razne podsticaje, bonuse, kazne i slično.

Varijabilne komponente naknade se odmeravaju upotrebom dve metode:

- metoda očekivane vrednosti (bazira se na ponderisanim očekivanim vrednostima u odnosu recimo na slične ugovore) i
- metod jednog najverovatnijeg iznosa (iznos koji je najverovatniji da se desi u slučajevima npr. kada postoji malo iznosa za razmatranje).

U slučajevima kada postoji komponenta finansiranja, prihod od prodaje se priznaje u iznosu koji predstavlja cenu koju bi kupac platio da je plaćanje izvršeno odmah u momentu isporuke robe ili usluga.

Društvo nije u obavezi da prilagođava iznos naknade po osnovu komponenti finansiranja ukoliko očekuje da će od prodaje do naplate proći manje od godinu dana.

Nenovčane naknade primljene od kupca se vrednuju po fer vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Iznosi koji se isplaćuju kupcu uključuju iznose koje Društvo plaća ili očekuje da će ih platiti kupcu kao i kredite i slične stvari poput kupona ili vaučera. Računovodstveno se ovi iznosi obuhvataju tako što se za iznos naknade uamnjuje cena transakcije (prihod ses tornira), osim ako se plaćanje kupcu vrši kao zamena za drugu robu ili usluge primljene od kupca.

(4) **Korak 4 - Alokacija cene transakcije na ugovorne obaveze** - sadržina ugovora je komercijalna (to jest, očekuje se da će rizik, vreme ili iznos budućih tokova gotovine Društva da se promene kao rezultat ugovora):

Cena transakcije iz 3. Korakaka se alocira na svaku ugovornu obavezu na bazi pojedinačnih (samostalnih) prodajnih cena svake ugovorne obaveze.

Samostalna prodajna cena je ona cena po kojoj bi se roba ili usluge zasebno prodavale. U slučajevima kada samostalne prodajne cene nisu lako uočljive, one se procenjuju i to korišćenjem jednog od sledećih pristupa:

- usklađena tržišna procena,
- očekivani troškovi plus marža, i
- rezidualni pristup (ono što ostane nakon što se oduzmu uočljive pojedinačne prodajne cene ostalih ugovornih obaveza).

(5) **Korak 5 - Priznavanje prihoda kada se ispune ugovorne obaveze** - postoji značajna verovatnoća da će Društvo dobiti naknadu na koju će imati pravo u zamenu za dobra ili usluge koji će biti isporučeni kupcu.

Prilikom vršenja procene da li je verovatno da će naplata nekog iznosa naknade biti izvršena, Društvo razmatra samo sposobnost i nameru kupca da plati taj iznos naknade do isteka roka dospeća. Iznos naknade na koji će Društvo imati pravo može biti manji od cene navedene u ugovoru ako je naknada promenljiva zato što Društvo može da ponudi kupcu popust na cenu.

Cena transakcije alocirana na svaku od ugovornih obaveza (korak 4) priznaje se kao prihod kada je ispunjenje obaveze nastalo i to tokom vremena ili u određenom trenutku u vremenu.

Ispunjenje nastaje kada je kontrola nad obećanim dobrima ili uslugama prenešena na kupca, tj. kada on ima mogućnost da upravlja korišćenjem te imovine i mogućnost da značajno stiče sve preostale koristi od te imovine.

Sledeći faktori se mogu koristiti za razmatranje da li je došlo do prenosa kontrole:

- Društvo je fizički preneo imovinu na kupca,
- ko ima zakonsko pravo nad imovinom,
- rizici i naknade u vezi sa vlasništvom,
- prihvatanje imovine od strane kupca,
- Društvo ima sadašnje pravo na naplatu po osnovu imovine.

Prihod se priznaje tokom vremena ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- Kupac istovremeno prima i upotrebljava sve koristi koje Društvo pruža tokom izvršenja posla;
- U okviru izvršenja posla stvara se ili poboljšava imovina koja je pod kontrolom kupca;
- U okviru izvršenja posla ne stvara se imovina koju subjekt može upotrebiti na drugačiji način i subjekt ima ostvarivo pravo na plaćanje za ono što je uradio do određenog trenutka.

Prihod se priznaje tokom vremena na način koji najbolje predstavlja napredak u prenosu kontrole nad robom ili uslugama kupcu. Društvo primenjuje jenu od dve metode za merenje tog napretka:

- metod autputa (npr. procene ostvarenih rezultata, postignute kritične tačke iz projekta, jedinice proizvedene/isporučene i slično) i

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

- metod inputa (npr. utrošeni resursi, časovi rada, nastali troškovi, utrošeno vreme, radni sati mašina, itd.).

Ako uslovi za priznavanje prihoda tokom vremena nisu ispunjeni, onda se prihod priznaje u određenom trenutku. Prihod se priznaje u momentu u kome Društvo prenosi kontrolu nad određenom robom ili uslugama na kupca.

Promenljivost koja se odnosi na naknade obećane od strane kupca može biti eksplicitno navedena u ugovoru. Pored uslova ugovora, postojanje sledećih okolnosti ukazuje na to da je obećana naknada promenljiva:

- ✓ kupac ima opravdano očekivanje koje proizilazi iz uobičajenih poslovnih praksi Društva, objavljenih politika ili konkretnih saopštenja da će Društvo prihvatiti manji iznos naknade od cene navedene u ugovoru. To jest, očekuje se da će Društvo ponuditi umanjenje cene (napr. popust, rabat, povraćaj novca ili kredit);
- ✓ druge činjenice i okolnosti ukazuju na nameru Društva da, prilikom zaključivanja ugovora sa kupcem, ponudi umanjenje cene kupcu.

Troškovi ugovora - Društvo priznaje dodatne troškove sticanja ugovora s kupcem kao imovinu ako se očekuje povrat tih troškova. Dodatni troškovi sticanja ugovora su oni troškovi koje snosi Društvo prilikom sticanja ugovora sa kupcem, a koje ne bi snosio da nije bilo sticanja ugovora.

Troškovi ispunjenja ugovora se kapitališu ako ti troškovi nisu u delokrugu nekog drugog standarda, ako se odnose direktno na ugovor, zbog tih troškova se stvaraju ili povećavaju resursi i ako se očekuje povrat tih troškova.

Garancije - Ako kupac ima mogućnost odvojene kupovine garancije, garancija se smatra odvojom uslugom i Društvo je dužan da tu garanciju tretira kao ugovornu obavezu i da na nju primenjuje sve ono što je prethodno opisano. Pri proceni da li se garancijom pruža usluga kupcu, treba da se razmotre i zakonski zahtevi u pogledu garancija kao i period koji pokriva garancija (što je duži period, veća je verovatnoća da se pruža usluga).

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz redovnih aktivnosti Društva i gubitke. U rashode spadaju rashodi po osnovu obavljanja delatnosti, ostali poslovni rashodi, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, nematerijalni troškovi, finansijski rashodi, ostali rashodi i rashodi od usklađivanja vrednosti imovine.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda.

Rashodi terete troškove u tačno naznačenom iznosu u periodu na koji se odnose finansijski izveštaji i obračunavaju se po načelu uzročnosti. Rashodi se priznaju u periodu u kome su nastali i direktno se povezuju sa nastalim prihodima.

5.15 Materijalno značajna greška

Ispravljanje materijalno značajne greške vrši se preko računa neraspoređene dobiti ili gubitka ranijih godina u skladu sa MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Materijalno značajna greška je ona koja pojedinačno ili kumulativno sa ostalim greškama predstavlja više od 2% poslovnih prihoda iskazanih u bilansu uspeha za godinu kada je nastala greška.

Ispravljanje naknadno ustanovljenih grešaka koje nisu materijalno značajne vrši se na teret rashoda ili prihoda perioda u kome su identifikovane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5.16 Iskazi u devizama

Transakcije obavljene u stranoj valuti preračunavaju se na dan poslovne promene u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom deviznom tržištu.

Sredstva i obaveze iskazani u devizama na dan Bilansa stanja preračunavaju se i iskazuju u dinarima po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom deviznom tržištu, a koji važi na dan sačinjavanja finansijskih izveštaja.

Pozitivne ili negativne kursne razlike koje su rezultat preračunavanja poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija Bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti bilansirane su u korist ili na teret Bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika.

Zvanični kursevi za najučestalije strane valute u primeni na dan sačinjavanja finansijskih izveštaja su sledeći:

Oznaka valute	Važi za	Srednji kurs:	31.12.2021.	31.12.2020.
EUR	1		117,5821	117,5802
USD	1		103,9262	95,6637
CHF	1		113,6388	108,4388
GBP	1		140,2626	130,3984
RUB	1		1,3925	1,2751

5.17 Beneficije zaposlenih

Društvo ne poseduje sopstvene penziona fondove kao ni opcije u cilju isplate zaposlenim po mogućim osnovama i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2021. godine.

5.18 Rezultat

Društvo iskazuje neto rezultat poslovanja kao zbir rezultata iz redovnog poslovanja umanjen za porez na dobitak Društva.

6. Ključne računovodstvene procene

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza, obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim i ostalim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Društvo pravi procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Rukovodstvo koristi sledeće procene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja.

Obezvredenje nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Društva analizira vrednosti po kojima su prikazane nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvredeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti. Razmatranje obezvredjenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja. Rukovodstvo veruje da nije potrebno dodatno obezvređenje nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme.

Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti za procenu očekivanih kreditnih gubitaka zahteva određen stepen procene i prosuđivanja. Zasnovan je na očekivanom kreditnom gubitku grupisanom na osnovu dana kašnjenja i daje pretpostavke za alociranje ukupne očekivane stope kreditnog gubitka za svaku grupu. Ove pretpostavke uključuju nedavno prodajno iskustvo, istorijske stope naplate, uticaj pandemije Korona virusa (COVID-19) i dostupne informacije o budućnosti. Ispravka vrednosti za očekivane kreditne gubitke, izračunava se na osnovu informacija dostupnih u vreme pripreme. Stvarni kreditni gubici u narednim godinama mogu biti veći ili manji.

Fer vrednost

Fer vrednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primenom odgovarajućih metoda procene. Društvo primenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i pretpostavki.

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Uprava Društva vrši procenu rizika i, u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrednosti.

Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Rezervisanja po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

Po mišljenju rukovodstva, verovatnoća odliva sredstava po ovom osnovu nije materijalno značajna pa iz tog razloga u prikazanim finansijskim izveštajima nisu izvršena rezervisanja po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada.

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Društvo je uključeno u nekoliko sudskih sporova, za koje pravni zastupnici i pravni sektor Društva procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Prema izveštaju pravnog zastupnika Berze ne mogu se očekivati nikakvi gubici odnosno da je verovatnoća odliva sredstava po ovom osnovu minimalna pa iz tog razloga u prikazanim finansijskim izveštajima nisu izvršena rezervisanja po osnovu sudskih sporova.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan kako bi se odložena poreska sredstva mogla iskoristiti. Značajna procena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike. Rukovodstvo veruje da će Društvo u narednom prirodu ostvariti oporezivu dobit za korišćenje priznatih odloženih poreskih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Korisni vek upotrebe nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema se amortizuju tokom njihovog korisnog veka upotrebe. Korisni vek upotrebe se zasniva na proceni dužine perioda u kome će sredstvo generisati prihode. Procenu amortizacionog perioda i metoda amortizacije, najmanje na kraju svake finansijske godine, vrši rukovodstvo Društva, kao i odgovarajuće izmene, ukoliko se za tim javi potreba. Po mišljenju rukovodstva Društva, opredeljeni korisni vek upotrebe sredstava je realno utvrđen i prilagođen fizičkom i ekonomskom trošenju sredstava.

Termin zakupa

Period zakupa je značajna komponenta u merenju imovine i obaveza iz prava korišćenja. Procena se primenjuje prilikom određivanja da li postoji razumna izvesnost da će biti iskorišćena opcija za produženje zakupa ili kupovinu osnovnog sredstva, ili se neće iskoristiti opcija za raskid ugovora kad se utvrđuje period koji će biti uključen u period zakupa. Prilikom određivanja roka zakupa sve činjenice i okolnosti koje stvaraju ekonomski podsticaj za korišćenje opcije produženja ili neiskorišćenja opcije za raskid ugovora, uzimaju se u obzir na datum početka zakupa. Faktori koji se razmatraju mogu uključivati: važnost imovine za poslovanje kompanije; poređenje rokova i uslova sa preovlađujućim tržišnim stopama; izricanje značajnih kazni; postojanje značajnih poboljšanja zakupa; troškovi i poremećaji u zameni sredstava. Društvo ponovo procenjuje da li je razumno i izvesno da će iskoristiti opciju produženja ili da neće iskoristiti opciju raskida, ako postoji značajan događaj ili značajna promena okolnosti.

Inkrementalna stopa zaduživanja

Tamo gde se implicitna kamatna stopa u zakupu ne može lako odrediti, procenjuje se inkrementalna stopa pozajmljivanja kako bi se diskontovala buduća plaćanja zakupa, izmerila sadašnja vrednost zakupa i izmerila sadašnja vrednost obaveze po zakupu na datum početka zakupa. Takva stopa je zasnovana na onome što kompanija procenjuje da bi morala da plati trećem licu da pozajmi sredstva neophodna za dobijanje imovine slične vrednosti kao imovine sa pravom korišćenja sa sličnim uslovima, bezbednosnim i ekonomskim okruženjem.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

II PREGLED POZICIJA BILANSA STANJA SA NAPOMENAMA**1. Nematerijalna imovina**

Bilansirana nematerijalna imovina u iznosu od 1.372 hiljada dinara ima sledeću strukturu:

u 000 dinara

Nematerijalna imovina	2021.	2020.
Softver i ostala prava	15.160	15.160
Ukupno:	15.160	15.160
Ispravka vrednosti - softver	13.788	13.703
Ukupno:	13.788	13.703

2. Materijalna imovina sa pregledom promena

Na posebnim analitičkim računima materijalne imovine obezbeđene su odgovarajuće evidencije o nabavnoj vrednosti i ispravkama. Nove nabavke bilansirane u 2021. godini iskazane su po nabavnoj vrednosti koja uključuje sve izdatke koji se priznaju u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

PROMENE MATERIJALNE IMOVINE

u 000 dinara

	Oprema i transportna sredstva	Biblioteka i umetnička dela	Nekretnine i oprema uzeta u lizing	Ulaganja na tuđim nekretninama i opremi	Avansi za materijalnu imovinu.	Ukupno
Nabavna vrednost:						
Stanje 01.01.2020. god.	82.491	3.575	0	3.481	2.468	92.015
Povećanja:	6.248	33				6.281
Nove nabavke	6.248	33				6.281
Smanjenje:	965					965
Rashodovanje (otpis)	965					965
Isknjiženje I prodaja						
Po proceni						
Aktiviranje (iskorišćenje)					2.468	2.468
Stanje 31.12.2020. god.	87.774	3.608	0	3.481	0	94.863
Ispravka vrednosti:						
Stanje 01.01.2020. god.	61.196	261	0	3.481	0	64.938
Povećanja:	10.945					10.945
Amortizacija	10.945					10.945
Smanjenje:	4.781					4.781
Rashodovanje (otpis)	965					965
Po proceni	3.816					3.816
Isknjiženje (prodaja)						
Stanje 31.12.2020. god.	67.360	261	0	3.481	0	71.102
Sadašnja vrednost:						
31.12.2020. godine	20.415	3.346	0	0	0	23.761
Nabavna vrednost:						
Stanje 01.01.2021. god.	87.774	3.608	0	3.481	0	94.863
Povećanja:	9.790		8.100		5.791	23.381
Nove nabavke	9.790		8.100		5.791	23.681

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Smanjenje:	5.842					5.842
Rashodovanje (otpis) I isknjiženje	5.842					5.842
Isknjiženje I prodaja						
Po proceni						
Aktiviranje (iskorišćenje)						
Stanje 31.12.2021. god.	91.722	3.608	8.100	3.481	5.791	112.702
Ispravka vrednosti:						
Stanje 01.01.2021. god.	67.360	261	0	3.481	0	71.102
Povećanja:	10.937		2.430			13.367
Amortizacija	10.937		2.430			13.367
Smanjenje:	5.842					5.842
Rashodovanje (otpis)	5.842					5.842
Po proceni	6.293					6.293
Isknjiženje (prodaja)						
Stanje 31.12.2021. god.	66.162	261	2.430	3.481	0	72.334
Sadašnja vrednost:						
31.12.2021. godine	25.560	3.347	5.670	0	5.791	40.368

3. Dugoročni finansijski plasmani

		u 000 dinara
Dugoročni finansijski plasmani	2021.	2020.
Ostali dugoročni finansijski plasmani	649	649
Ukupno:	649	649

4. Zalihe i plaćeni avansi za zalihe i usluge

U okviru zaliha bilansirane su sledeće pozicije:

		u 000 dinara
Plaćeni avansi	2021.	2020.
Plaćeni avansi po drugim poslovima	1.527	2.896
Ukupno:	1.527	2.896

Zalihe čini sitan inventar koji se u celini otpisuje u momentu davanja u upotrebu:

		u 000 dinara
Zalihe	2021.	2020.
Sitan inventar	1.397	1.395
Ukupno:	1.397	1.395
Ispravka vrednosti sitnog inventara	(1.397)	(1.395)

5. Potraživanja po osnovu obavljanja delatnosti, za kamatu i ostala ulaganja

Bilansirana potraživanja od naknada odnose se na:

		u 000 dinara
Potraživanja za naknade	2021.	2020.
Potraživanja za godišnju članarinu	48	144
Potraživanja za obavljanje poslova na MTP	2.039	4.043
Potraživanje za proviziju	238	1.309
Potraživanja za ostale naknade	647	790
Potraživanja po osnovu obavljanja delatnosti-ostala	9	0
Potraživanja za kamatu i ostala ulaganja	44	116
Ukupno:	3.025	6.402

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. Ostala kratkoročna potraživanja

Ostala kratkoročna potraživanja imaju sledeću strukturu:

	u 000 dinara	
Ostala kratkoročna potraživanja	2021.	2020.
Potraživanja od zaposlenih	0	18
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	104	71
Potraživanja po osn.preplaćenih ost.poreza i doprinosa	132	2
Potraživanja po osnovu datih zajmova	440	180
Ukupno:	676	271

7. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani imaju sledeću strukturu:

	u 000 dinara	
Kratkoročni finansijski plasmani	2021.	2020.
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti-deo koji dospeva do jedne god.	6.135	1.276
Ostali kratkoročni finansijski plasmani-oročena dinarska sredstva	34.000	69.000
Ostali kratkoročni finansijski plasmani-oročena devizna sredstva	124.694	122.615
Ukupno:	164.829	192.891

U skladu sa Statutom Beogradske berze, Društvo može ulagati u finansijske instrumente koje izdaju Republika Srbija, Narodna banka Srbije, jedinice lokalne samouprave ili odgovarajuće strane institucije, te je Društvo u 2021. godini slobodna devizna sredstva ulagalo u dugoročne dužničke hartije od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija. Osetan pad oročenih dinarskih sredstava na kraju izveštajne godine je rezultat povlačenja dela oročenih sredstava u cilju održavanja likvidnosti.

8. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovina, kao i neposredno unovčive hartije od vrednosti, bilansirani su u ukupnom iznosu od 6.453 hiljada dinara i odnose se na:

	u 000 dinara	
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	2021.	2020.
Tekući (poslovni) računi	5.624	2.491
Devizni račun	829	1.511
Ukupno:	6.453	4.002

9. Porez na dodatu vrednost i AVR

Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja bilansirana su u ukupnom iznosu od 17.377 hiljada dinara u celini se odnose na sledeća aktivna vremenska razgraničenja:

	u 000 dinara	
Unapred plaćeni troškovi	2021.	2020.
Unapred plaćena premija osiguranja	61	63
Unapred plaćena pretplata za stručne časopise i publikacije	125	121
Unapred plaćene naknade zaposlenima za dolazak i odlazak sa rada	16	19
Ostali unapred plaćeni troškovi	5.630	4.691
Ostali obračunati prihodi tekućeg perioda koji nisu fakturisani	11.545	11.669
Ukupno:	17.377	16.563

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

10. Odložena poreska sredstva

	2021.	u 000 dinara
	Sredstvo	Obaveza
Kretanje promena na odloženim poreskim sredstvima i obavezama		
Stanje na početku godine	1.063	0
Povećanje odloženih poreskih sredstava u korist odloženih poreskih prihoda po osnovu razlike između knjigovodstvene vrednosti i poreske osnovice kod stalne imovine koja podleže obračunu amortizacije	0	0
Smanjenje odloženih poreskih sredstava na teret odloženih poreskih rashoda zbog neopravdanosti daljeg iskazivanja	6	0
Povećanje odloženih poreskih obaveza na teret kapitala po osnovu efekata procena fer vrednosti nematerijalne i materijalne imovine	0	1.099
Smanjenje odloženih poreskih obaveza u korist odloženih poreskih prihoda	0	396
Prebijanje odloženih poreskih sredstava i obaveza	396	703
Ukupno:	667	0

11. Kapital

Kapital Beogradske berze čini:

	2021.	2020.
Kapital		
Akcijski kapital	125.632	125.632
Ukupno osnovni i ostali kapital:	125.632	125.632
Rezerve	53.250	64.422
Revalorizacione rezerve	55.857	52.393
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	2.761	9.741
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0	0
Gubitak iz ranijih godina	0	0
Gubitak tekuće godine	22.545	20.913
Ukupno:	214.955	231.275

Promene na računu neraspoređenog dobitka i na računu gubitka prikazane su u sledećoj tabeli:

	2021.	2020.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina na dan 01.01.	9.741	8.802
Smanjenja	9.741	0
-Pokriće gubitka	9.741	0
Povećanja	2.761	939
-Realizovana otuđ. i rash.sred. po osn. kojih je bila iskazana reval.rezerva	2.761	939
Neraspoređeni dobitak ranijih godina na dan 31.12.	2.761	9.741
Neraspoređeni dobitak tekuće godine na dan 01.01.	0	76.093
Smanjenja	64.422	76.093
-Pokriće gubitka iz statutarnih rezervi	11.172	11.670
-Prenos u statutarne rezerve	0	64.422
Statutarne rezerve na dan 31.12.	53.250	64.422
Neraspoređeni dobitak na dan 31.12.	2.761	9.741
Gubitak ranijih godina na dan 01.01.	20.913	11.670
Smanjenja	20.913	11.670
-Pokriće gubitka	20.913	11.670
Povećanja	22.545	20.913
-Gubitak tekuće godine	22.545	20.913
Gubitak na dan 31.12.	22.545	20.913

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

12. Dugoročne finansijske obaveze

Bilansirane finansijske obaveze imaju sledeću strukturu:

		u 000 dinara
	2021.	2020.
Dugoročne finansijske obaveze		
Obaveze po osnovu lizinga	3.265	0
Ostale dugoročne finansijske obaveze	168	2.177
Ukupno:	3.433	2.177

Dugoročne obaveze po osnovu lizinga formirane primenom MSFI 16 se odnose na Ugovor o zakupu nepokretnosti broj 361-23/2014 Anex III zaključen sa Republičkom Direkcijom za imovinu Republike Srbije za period 01.06.2015.-30.04.2024.godine. Kako je Beogradska berza a.d. Beograd po Zakonu o računovodstvu kategorisana kao veliko pravno lice, to smo sa web-sajta NBS iz statističkih podataka preuzeli prosek objavljenih kamatnih stopa zaključno sa novembrom 2021. godine u evrima za investicione kredite u periodu od 1-5 godina, a koja iznosi 3,061%.

Bilansirani iznos od 3.265 hiljada dinara se odnosi na obavezu po osnovu lizinga za period 01.01.2023.-30.04.2024.godine.

Društvo je iskoristilo fiskalne pogodnost predviđene Uredbom Vlade Republike Srbije o fiskalnim pogodnostima i direktnim davanjima privrednim subjektima u privatnom sektoru i novčanoj pomoći građanima u cilju ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled bolesti COVID-19, ("Sl. glasnik RS", br. 54/2020), te odložilo plaćanje poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada za period april-jun 2020. godine. Navedene obaveze u iznosu od 2.009 hiljada dinara Društvo je izmirilo u toku 2021. godine u skladu sa rokovima plaćanja istih na osnovu Obaveštenja o primeni pomenute Uredbe broj 22-04065/2021 od 07.01.2021.godine. Deo obaveza u iznosu od 168 hiljada dinara koje dospevaju 10.01.2023. bilansirane su kao ostale dugoročne finansijske obaveze.

13. Kratkoročne finansijske obaveze

Bilansirane kratkoročne finansijske obaveze imaju sledeću strukturu:

		u 000 dinara
	2021.	2020.
Kratkoročne finansijske obaveze		
Deo dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	2.455	0
Ukupno:	2.455	0

Deo dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine u iznosu od 2.455 hiljada dinara odnosi se na obaveze po osnovu lizinga (zakup poslovnog prostora) za period 01.01.2022.-31.12.2022.godine.

14. Primljeni avansi, depoziti i kaucije

Bilansirane obaveze po osnovu primljenih avansa, depozita i kaucija imaju sledeću strukturu:

		u 000 dinara
	2021.	2020.
Primljeni avansi depoziti I kaucije		
Primljeni avansi, depoziti I kaucije-domaći	3.527	2.198
Primljeni avansi, depoziti I kaucije-inostranstvo	7.946	7.946
Ukupno:	11.473	10.144

15. Obaveze iz poslovanja

U okviru obaveza iz poslovanja bilansirani su:

		u 000 dinara
	2021.	2020.
Obaveze iz poslovanja		
Obaveze prema dobavljačima	225	67
Ostale obaveze iz poslovanja	81	91
Ukupno:	306	158

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

16. Ostale kratkoročne obaveze

U okviru ostalih kratkoročnih obaveza Društvo je iskazalo sledeće:

	2021.	2020.
Ostale kratkoročne obaveze		
Ostale kratkoročne obaveze	35	35
Obaveze za poreze i doprinose na zarade	2.008	1.841
Obaveze za ostale poreze, doprinose i dažbine	22	22
Obaveze za porez na dodatu vrednost	703	1.004
Ukupno:	2.768	2.902

u 000 dinara

17. Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja

Bilansirana pasivna vremenska razgraničenja imaju sledeću strukturu:

	2021.	2020.
Pasivna vremenska razgraničenja		
Unapred obračunati troškovi	839	2.929
Unapred naplaćene naknade za naredne periode	156	156
Ostala PVR-PDV u datim avansima i primljenim fakturama	558	214
Ukupno:	1.553	3.299

u 000 dinara

18. Devizni podbilans

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu koji su od značaja za poslovanje Beogradske berze i koji su primenjeni na preračun pozicija bilansa stanja u dinare bili su sledeći:

Devizni kurs utvrđen na dan		31.12.2021.	31.12.2020.
EUR	1	117,5821	117,5802
USD	1	103,9262	95,6637

Izgled deviznog bilansa na bazi utvrđenog kursa:

DEVIZNI PODBILANS NA DAN 31.12.2020. G.

	EUR	USD	Ukupno u 000 dinara
I Potraživanja			
Gotovina I depoziti	12.418,24	534,66	1.511
Potraživanja od inokupaca	100.098,05	16,44	11.771
Kratkoročni finansijski plasmani	968.653,79	104.500,00	123.891
Dugoročni finansijski plasmani	0		0
Potraživanja za kamatu	421,35		50
Ukupno u valuti	1.081.591,43	105.051,10	
Ukupno u 000 dinara	127.174	10.049	137.223
II Obaveze			
Dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze			
Primljeni avansi iz inostranstva			
Obaveze prema inodobavljačima			
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa			
Druge obaveze			
Ukupno u valuti			
Ukupno u 000 dinara	0,00	0,00	
III Razlika (I-II)			
U valuti	1.081.591,43	105.051,10	
U 000 dinara	127.174	10.049	137.223

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

DEVIZNI PODBILANS NA DAN 31.12.2021. G.

	EUR	USD	Ukupno u 000 dinara
I Potraživanja			
Gotovina i depoziti	6.592,20	516,00	829
Potraživanja od inokupaca	98.637,28		11.598
Kratkoročno oročena sredstva	1.018.973,60	106.000,00	130.829
Dugoročni finansijski plasmani	0		0
Potraživanja za kamatu	43,20		5
Ukupno u valuti	1.124.246,28	106.516,00	
Ukupno u 000 dinara	132.191	11.070	143.261
II Obaveze			
Dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze	48.642,43		5.720
Primljeni avansi iz inostranstva			
Obaveze prema inodobavljačima			
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa			
Druge obaveze			
Ukupno u valuti	48.642,43		
Ukupno u 000 dinara	5.720,00	0,00	5.720
III Razlika (I-II)			
U valuti	1.075.603,85	106.516,00	
U 000 dinara	126.471	11.070	137.541

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

III PREGLED POZICIJA BILANSA USPEHA SA NAPOMENAMA**1. Poslovni prihodi i rashodi**

a) Poslovni prihodi se sastoje iz :

	u 000 dinara	
Poslovni prihodi	2021.	2020.
Prihodi po osnovu obavljanja delatnosti	61.982	61.184
- prihodi po osnovu članstva	4.000	4.000
- prihodi od naknada za obavljanje poslova listinga	6.940	6.965
- prihodi od naknada za obavljanje poslova na Open marketu	769	1.458
- prihodi od naknada za obavljanje poslova na MTP	11.946	13.797
- prihodi od naknada za izradu izveštaja i statistika	273	308
- prihodi od ostalih naknada	16.815	13.469
- ostali prihodi po osnovu obavljanja delatnosti	21.239	21.187
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	788	0
Ukupno:	62.770	61.184

U poslovnim prihodima Društvo prihode iz osnovne delatnosti ostvaruje po osnovu naknada na ime listiranja, odnosno kotacije hartija od vrednosti na tržištima Berze, kao i provizija od transakcija zaključenih na tržištima Berze, a koje zaključuju članovi Berze sa kojima Društvo ima zaključene ugovore o članstvu, a saglasno kom ugovoru su članovi Berze preuzeli, između ostalog, obavezu plaćanja naknada i provizija regulisanih Tarifnikom Berze. U strukturi ostalih prihoda po osnovu obavljanja delatnosti Društvo ostvaruje i prihode po osnovu prodaje berzanskih servisa za distribuciju podataka o trgovanju, te ima ugovore zaključene sa vendorima i članovima Berze od kojih najznačajniji udeo ima ino kupac Wiener borse (Bečka berza).

b) Poslovni rashodi se sastoje iz:

	u 000 dinara	
Poslovni rashodi	2021.	2020.
Rashodi po osnovu obavljanja delatnosti	824	676
Ostali poslovni rashodi	7.365	9.669
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	48.824	49.683
Troškovi amortizacije	14.483	12.028
Nematerijalni troškovi	14.273	12.048
Ukupno:	85.769	84.104
c) POSLOVNI DOBITAK	---	---
d) POSLOVNI GUBITAK	22.999	22.920

2. Finansijski prihodi i rashodi

a) Finansijski prihodi potiču od:

	u 000 dinara	
Finansijski prihodi	2021.	2020.
Prihodi od kamata	2.633	3.339
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	1.503	695
Ukupno:	4.136	4.034

b) Finansijski rashodi su iskazani po sledećem osnovu:

	u 000 dinara	
Finansijski rashodi	2021.	2020.
Rashodi kamata	215	0
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	630	1.665
Ukupno:	845	1.665
c) DOBITAK IZ FINANSIRANJA	3.291	2.369
d) GUBITAK IZ FINANSIRANJA	---	---

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. Dobici i gubici od usklađivanja vrednosti imovine

u 000 dinara

Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	2021.	2020.
Rashodi od usklađivanja vrednosti HOV koje se drže do roka dospeća	0	1
Rashodi od usklađ. vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	3.956	3.555
Ukupno:	3.956	3.556

U skladu sa zahtevima MSFI 9 u finansijskim izveštajima društva, Berza je primenila model „očekivanog kreditnog gubitka“ koji se zasniva na istorijskim gubicima po osnovu obezvređenja potraživanja koje je društvo imalo, kao i nemogućnosti naplate u konkretnim slučajevima na osnovu dokumentovanih razloga (stečaj, likvidacija, obrisano iz evidencije APR-a i dr.)

4. Ostali prihodi i rashodia) **Ostali prihodi potiču od:**

u 000 dinara

Ostali prihodi	2021.	2020.
Viškovi	0	25
Naplaćena otpisana potraživanja	554	647
Ostali nepomenuti prihodi	196	458
Ukupno:	750	1.130

b) **Ostali rashodi se sastoje od:**

u 000 dinara

Ostali rashodi	2021.	2020.
Ostali nepomenuti rashodi	5	26
Ukupno:	5	26

5. UKUPNI PRIHODI	67.656	66.348
6. UKUPNI RASHODI	90.575	89.351
7. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA	0	0
8. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA	22.919	23.003
9. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJEG PERIODA	0	1.369
10. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJEG PERIODA	329	0
11. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	0	0
12. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	23.248	21.634
13. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	0	0
14. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	703	721
15. NETO DOBITAK	0	0
16. NETO GUBITAK	22.545	20.913
17. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	--	--
18. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	--	--
19. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	--	--
20. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	--	--
21. ZARADA PO AKCIJI	--	--

Društvo je u tekućoj godini iskazalo rashod po osnovu ispravke greške u iznosu od 329 hiljada dinara, a odnosi se na porez po odbitku na prihode koje Društvo ostvaruje od nerezidentnog pravnog lica. Rashod nije materijalno značajan, ali je uticao na iskazivanje neto rezultata po tom osnovu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

IV IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU BERZE

	2021.	u 000 dinara 2020.
1. Neto rezultat iz poslovanja		
Neto rezultat iz poslovanja		
Neto dobitak	0	0
Neto gubitak	22.545	20.913
Ukupno:	22.545	20.913
2. Ostali sveobuhvatni dobitak ili gubitak		
Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima		
1) Promene revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina i opreme		
a) povećanje revalorizacionih rezervi	7.324	4.848
b) smanjenje revalorizacionih rezervi	3.860	2.315
2) Aktuarski dobiti ili gubici po osnovu planova definisanih primanja		
a) dobiti	--	--
b) gubici	--	--
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima		
1) Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala		
a) dobiti	--	--
b) gubici	--	--
2) Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka		
a) dobiti	--	--
b) gubici	--	--
3) Dobici ili gubici po osnovu HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat		
a) dobiti	--	--
b) gubici	--	--
OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK	3.464	2.533
OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK	--	--
ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	--	--
ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	703	721

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK	4.167	3.254
NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK	--	--
3. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA		
UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK	--	--
UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK	18.378	17.659
4. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

V PREGLED POZICIJA IZVEŠTAJA O TOKOVIMA GOTOVINE SA NAPOMENAMA

	2021.	u 000 dinara 2020.
1. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
a) Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi po osnovu članstva	4.096	4.048
Prilivi od naknada za obavljanje poslova listinga	8.328	8.358
Prilivi od naknada za obavljanje poslova na Open marketu	923	1.750
Prilivi od naknada za obavljanje poslova na MTP Belex	12.953	13.735
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	46.295	42.708
Ukupno:	72.595	70.599
b) Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	30.285	20.433
Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	2.078	959
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	30.837	31.728
Plaćene kamate u zemlji	--	--
Plaćene kamate u inostranstvu	--	--
Porez na dobitak	33	--
Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	25.422	21.635
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	1.745	908
Ukupno:	90.400	75.663
c) Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	--	--
d) Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	17.805	5.064
2. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
a) Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina i opreme	--	--
Prodaje akcija i udela	--	--
Ostali finansijski plasmani	143.031	23.350
Primljene kamate	149	146
Primljene dividende	--	--
Ukupno:	143.180	23.496
b) Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Kupovina akcija i udela	--	--
Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina i opreme	9.790	4.302
Ostali finansijski plasmani	0	0
Ostali odlivi	114.011	13.423
Ukupno:	123.801	17.725
c) Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	19.379	5.771
d) Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	--	--
3. Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Društvo nije ostvarilo prilive i odlive gotovine iz aktivnosti finansiranja		
4. Svega priliv gotovine	215.775	94.095
5. Svega odliv gotovine	214.201	93.388
6. Neto priliv gotovine	1.574	707

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

7. Neto odliv gotovine	--	--
8. Gotovina na početku obračunskog perioda	4.002	4.264
9. Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	1.502	692
10. Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	625	1.661
11. Gotovina na kraju obračunskog perioda	6.453	4.002

VI NAPOMENE O RIZICIMA**1. Izloženost rizicima od potencijalnih obaveza**

Na dan Bilansa stanja za 2021. godinu Društvo nije imalo potencijalnih obaveza u vidu jemstva, pristupanja dugu i sl. Društvo je na dan 31.12.2021. godine imalo kratkoročne obaveze u iznosu od 17.002 hiljade dinara.

S obzirom na to da na dan 31.12.2021. godine raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima sa 37,95% od ukupnih obaveza, a uključujući potraživanja po raznim osnovama sa 1.131,32%, to Društvo nije izloženo rizicima od potencijalnih obaveza.

2. Rizik od promene kursa stranih valuta

U 2021. godini devizno poslovanje Društva, kao i drugih privrednih subjekata na području Srbije, odvijalo se u uslovima bez značajnijih oscilacija kursa domaće valute, što je do kraja izveštajne godine imalo za rezultat neznatno slabljenje dinara (RSD) u odnosu na EUR 0,0019, ali i osetno slabljenje dinara (RSD) u odnosu na USD 8,2625 dinara, posmatrano u odnosu na izveštajnu 2020. godinu. Kako je devizni bilans na dan 31.12.2021. godine pozitivan u iznosu od 137.541 hiljada dinara to ne postoji rizik od promene kurseva valuta.

3. Na dan bilansiranja za 2021. godinu Društvo nije imalo ograničenja raspolaganja na imovini Društva u vidu uspostavljanja zaloge.**4. Kreditni rizik**

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Berze, usled neizvršenja obaveza druge strane ugovora o finansijskom instrumentu. Društvo nema značajniju koncentraciju kreditnog rizika, jer se njegova potraživanja i plasmani odnose na veliki broj nepovezanih lica sa pojedinačno malim iznosima dugovanja. Društvo je propisalo svojim Pravilnikom o tarifi da izdavaoci (kupci) čije su hartije od vrednosti na dan 1.1. kalendarske godine listirane na segmentu listinga regulisanog tržišta, odnosno kotirane na Open Marketu ili MTP Belex, imaju obavezu plaćanja godišnje naknade za listing, odnosno kotaciju, sa rokom plaćanja najkasnije do 15. januara za tekuću poslovnu godinu. Društvo je 2012. godine utvrdilo aktima obavezu izdavalaca da Berzi na ime obezbeđenja izvršenja pomenutih naknada dostave dve blanko menice sa ovlašćenjem za raspolaganje istima i potvrdom NBS o registraciji instrumenata obezbeđenja plaćanja u skladu sa Zakonom i odlukama NBS na ime obezbeđenja naplate ugovorenih naknada u skladu sa ugovorima koje Berza ima zaključene sa izdavaocima. Radi naplate svojih dospelih, a nenaplaćenih potraživanja, saglasno zakonskim propisima, Berza uredno i blagovremeno pokreće postupke prinudnog izvršenja.

Rizik plasmana novca u hartije od vrednosti kao i oročavanje depozita kod poslovnih banaka su rizici kojima je Berza izložena. Beogradska berza oročava svoja slobodna sredstva kod više isključivo sistemski značajnih banaka u Republici Srbiji i na relativno kratke rokove, i time smanjuje kreditni rizik koji se vezuje za gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite u bankama i finansijskim institucijama, dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane. Istovremeno, Berza u skladu sa svojim Statutom, manji deo svojih slobodnih sredstava koristi za kupovinu hartija od vrednosti koje izdaje Republika Srbija, te s obzirom na status izdavaoca predmetnih hartija od vrednosti nije izložena značajnijem kreditnom riziku.

Beogradska berza za svoje poslovanje nije koristila kredite poslovnih banaka.

5. Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka nepovoljnih događaja koji mogu negativno uticati na finansijski rezultat i kapital Berze. Rizik likvidnosti ispoljava se kroz teškoće Berze u izmirenju dospelih obaveza u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva i ostale pasive. Berza u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

solventnosti formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti.

6. **Cenovni rizik** u poslovanju Berze opredeljen je okolonošću da je tarifa/cena za pružanje usluga i obavljanja poslova registrovane delatnosti Berze utvrđena Tarifnikom Berze koji podleže obavezi pribavljanja prethodne saglasnosti nadzornog organa Berze – Komisije za hartije od vrednosti, te je promena tarifa uslovljena okolnošću da li se Komisija saglašava ili ne sa promenom tarifa Berze.

7. **Upravljanje rizikom kapitala**

Zakonom o tržištu kapitala propisan je minimalni iznos kapitala organizatora tržišta koji je istovremeno i organizator MTP u iznosu od EUR 1.000.000 u dinarskoj protivvrednosti. Podzakonskim aktom Komisije za hartije od vrednosti propisano je da je Berza dužna da trajno održava minimalni iznos kapitala iz dozvole za rad, u skladu sa uputstvom koje propisuje Komisija za hartije od vrednosti.

U narednom tabelarnom prikazu dati su podaci o kapitalnom cenzusu Beogradske berze a.d. Beograd, obračunatom prema uputstvu Komisije za hartije od vrednosti i prema srednjem obračunskom kursu NBS na dan 31.12.2021. godine (1 EUR – 117,5821 RSD).

NAZIV POZICIJE	AOP	Bilans stanja na dan 31.12.2021.	
		000 RSD	000 EUR
Osnovni kapital	0402	125.632	1.068
Upisani a neuplaćeni kapital	0403	--	--
Kapitalne rezerve	0404	--	--
Rezerve iz dobitka	0405	53.250	453
Revalorizacione rezerve = 1/2	0406	27.928	238
Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti = 1/2	0407	--	--
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti	0408	--	--
Neraspoređeni dobitak	0409	2.761	23
Gubitak tekuće godine	0412	22.545	192
Otkupljene sopstvene akcije	0415	--	--
Ukupno (402-403+404+405+0,5*406+0,5*407-408+409-412-415)		187.026	1.590

8. **Poreski rizici**

Poreski propisi Republike Srbije podložni su promenama i različitim tumačenjima. Tumačenja važećih poreskih propisa od strane poreskih vlasti na ime određenih transakcija i aktivnosti Društva mogu se razlikovati u zavisnosti od tumačenja odgovornog osoblja Društva, odnosno poreskih vlasti. Usled toga neke transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti tako da Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata koji može biti i materijalno značajan. Period zastarelosti poreske obaveze je pet godina to jest poreski organ ima pravo da odredi plaćanja neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala.

9. **Rizici po osnovu sudskih sporova**

Protiv Društva se vode 3 sudska spora, u kojima se prema izveštaju pravnog zastupnika Berze ne mogu očekivati nikakvi gubici, na osnovu čega je Društvo procenilo da na dan 31. decembra 2021. godine nije bilo potrebno uraditi bilo kakva rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu istih.

10. Društvo je u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu, na dan 31.10.2021. godine izvršilo **usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza.**

Na dan 31.12.2021. godine Društvo je ponovilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa kupcima i dobavljačima sa kojima je ostvaren veći promet u toku izveštajne godine, iskazano veće potraživanje/obaveza ili je postojala neusaglašenost na dan 31.10.2021. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

Društvo je dobilo potvrdu saglasnosti sa svim većim kupcima, saglasnost po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana, gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

U postupku usaglašavanja potraživanja, predmet usaglašavanja su bila potraživanja u iznosu od 192.654.715,62 dinara, odnosno, 326 klijenata.

Neusaglašenost potraživanja u iznosu od 3.023.687,02 dinara se odnosi na potraživanja iz najstarijih godina, tačnije nemogućnost komunikacije Berze sa delom izdavalaca (kupaca) u postupku međusobnog usaglašavanja potraživanja i obaveza. Reč je o društvima koja su i dalje registrovana u APR-u i čije se akcije kotiraju na Berzi. Odlukom Direktora 01/1 br.6372/21 izvršeno je isknjiženje dela istih, u iznosu od 1.963.383,54 dinara, zbog zastarelosti i nenaplativosti u skladu sa računovodstvenim propisima. U izveštajnoj 2021. godini zabeležen je veliki broj obrisanih Društava iz evidencije APR-a, od kojih Berza ima potraživanja, pa je Odlukom br. 01/1 br.6372-1/21 izvršeno isknjiženje potraživanja u iznosu od 3.933.576,01 dinara.

U postupku usaglašavanja obaveza, predmet usaglašavanja su bile obaveze u iznosu od 22.659.253,00 dinara, odnosno, 383 klijenata.

Neusaglašenost obaveza iznosi 1.023.654,51 dinara, a najvećim delom se odnosi na fakturisane obaveze Berzi od strane Uprave za zajedničke poslove republičkih organa (od novembra 2017. i dalje), a na ime usluge FTO – fizičko obezbeđenje, odnosno, u međuvremenu preimenovano u PPD – protivpožarno dežurstvo u iznosu od 608.654,51 dinara. Uprava i Berza po tom osnovu nemaju ugovorenu (komercijalnu) transakciju niti postoji osnov propisan zakonom koji obavezuje Berzu na izmirenje istih, te Društvo nema osnova za uvođenje date obaveze u svojim poslovnim knjigama.

Dana 14.januara 2021. godine, Berzi je dostavljeno Rešenje o izvršenju Privrednog suda u Beogradu 5 Ilv 5793/20, doneto u vezi Predloga za izvršenje izvršnog poverioca Republika Srbija – Uprava za zajedničke poslove republičkih organa, sa iznosom glavnice duga od 823.269,39 dinara. Berza je pomenutom Sudu uputila Prigovor na izvršno rešenje, sa predlogom da zastane sa izvršnim postupkom i odredi da se postupak nastavi kao parnični postupak. Odlučujući po prigovoru Berze, od 20.1.2021. godine, ukinuto je prethodno rešenje o izvršenju, a raspravljanje u ovom postupku je nastavljeno prema pravilima parničnog postupka u predmetu Privrednog suda u Beogradu 38 – P. 3009/2021. Zahtev Uprave (tužioca) je detaljno osporen prigovorom od 20.1. i 16.9.2021. godine, kao i na ročištima koja su tokom 2021. godine održana.

11. Uticaj pandemije Covid-19 na poslovanje

Ograničena ili preciznije rečeno nepostojeća likvidnost, odsustvo institucionalnih investitora, kao i nedostatak novih investicionih instrumenata, obeležile su i ovu godinu na domaćem tržištu kapitala. Pojava novih sojeva i brzina širenja pandemije COVID-19 virusa, ponovno zatvaranje ekonomija i pooštavanje zaštitnih mera u cilju sprečavanja zaražavanja i prenošenja infekcije, poskupljenje energenata i problemi u lancima snabdevanja, šokovi na strani ponude i na strani tražnje su samo neke od ključnih okolnosti koje su obeležile globalni makroekonomski kontekst i uticale na kretanja očekivanja i sentiment učesnika na tržištu. Nakon niza godina niske inflacije i politike orijentisane ka regulisanju deflatorskih rizika, 2021. godinu je obeležio i rastući strah i neizvesnost u pogledu inflacije, i s tim u vezi zatezanje monetarnih politika. Pozitivna dešavanja i iskorak koji se desio na tržištu kapitala nisu uspeli da apsorbuju ove negativne impulse iz makroekonomskog okruženja, te je sentiment učesnika u poslednjem kvartalu bio u zoni neutralnih očekivanja i opreznog rasuđivanja u pogledu kretanja na tržištu kapitala.

12. Od bitnijih poslovnih događaja koji su nastupili nakon proteka poslovne 2021. godine, a mogu biti od uticaja na poslovanje Berze u 2022. godini izdvajaju se efekti izmenjenog i dopunjenog Pravilnika o tarifi Berze. Izmene i dopune Tarifnika Berze zasnovane su na doslednom opredeljenju da se korekcijama tarifnih stavova, ne poskupljuje aktivno učešće investitorima i članovima Berze na tržištu kao ni same tržišne operacije, te stoga predmetnom odlukom nisu obuhvaćene izmene u visini provizija na ime zaključenih poslova u trgovanju listiranim, odnosno kotiranim hartijama od vrednosti na tržištima Berze, kao ni troškovi članova Berze. Izmene Tarifnika, uz nepromenjene relativne (procentne) iznose, pretežno su obuhvatile tarifne osnove na ime naknada za uključanje i organizaciju trgovanja na tržišnim segmentima Berze, uz istovremeno pridruživanjem više usluga u jednu.

U prvostepenom parničnom postupku u vezi sa spornim troškovima na ime plaćanja za „PPD – protivpožarno dežurstvo“, vođenom između tužioca Republika Srbija – Uprava za zajedničke poslove republičkih organa i tužene – Beogradska berza, Privredni sud u Beogradu je 8. decembra 2021. godine doneo presudu 38 – P. 3009/2021 kojom je u celosti odbio tužbeni zahtev kao neosnovan i obavezao tužioca (Upravu) da tuženoj (Berzi) nadoknadi troškove parničnog postupka, sve u roku od 8 dana od dana prijema prepisa presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Predmetna presuda dostavljena je Berzi dana 28.1.2022. godine. Nezadovoljan prvostepenom presudom, tužilac (Uprava) je 4. februara

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2022. godine izjavio žalbu kojom pobija prvostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, te predlaže drugostepenom sudu da prvostepenu presudu ukine i vrati spise predmeta prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. Tužena (Berza) je u zakonskom roku od 8 dana dala odgovor na žalbu, ukazujući drugostepenom sudu (Privredni apelacioni sud u Beogradu) da su svi navodi iz žalbe neosnovani, a prvostepena presuda koju pobija tužilac je u svemu zakonita, te predložila da se odbije žalba tužioca u celosti i potvrdi prvostepena presuda Privrednog suda u Beogradu 38 – P. 3009/2021 od 8. decembra 2021. godine.

U Beogradu, 3.mart 2022.godine

BEOGRADSKA BERZA
Zakonski zastupnik

Siniša Krneta, direktor

2021

Beogradska berza a.d.

01/1 br. 281-1/22

2021. - Godišnji izveštaj o poslovanju

Sadržaj:

1. OSNOVNO O BERZI	3
2. MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA	4
3. REGIONALNI POLOŽAJ BERZE	5
4. POSLOVNE AKTIVNOSTI I OPERACIJE U 2021. GODINI	5
5. ITO AKTIVNOSTI U 2021. GODINI.....	8
6. TEHNIČKA OSNOVA POSLOVANJA	9
7. KADROVSKA OSNOVA POSLOVANJA	10
8. KAPITAL.....	11
9. AKTIVNOSTI STATUTARNIH ORGANA BERZE U 2021. GODINI.....	12
10. FINANSIJSKI REZULTAT POSLOVANJA	13
11. PRIKAZ RAZVOJNIH AKTIVNOSTI U POSLOVANJU BERZE.....	19
12. OPIS PROMENA U POSLOVNIM POLITIKAMA BERZE	21
13. OPIS GLAVNIH RIZIKA KOJIMA JE POSLOVANJE BERZE IZLOŽENO.....	21
14. VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA 2021. GODINE	23
15. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA	23
16. SOPSTVENE AKCIJE	23
17. ULAGANJA U ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE	23
18. OGRANCI DRUŠTVA	24

1. OSNOVNO O BERZI

1.1. Nastanak i značajni momenti razvoja

BEOGRADSKA BERZA:

- 1) 1989. godine - osnovana je pod nazivom Jugoslovensko tržište kapitala p.o (JTK), Odlukom osnivačke skupštine (od 27.12.1989. godine), a Rešenjem Komisije za davanje odobrenja o izdavanju hartija od vrednosti (broj: 2-14392/1, od 16.2.1990. godine), dato je odobrenje za početak rada JTK;
- 2) 1992. godine – izmenila je naziv u Beogradska berza p.o. Beograd (22.6.1992.);
- 3) 1995/1996. godine - organizovana je kao finasnijksa berza, Ugovorom od 23.6.1995. godine i izmenama Ugovora od 27.3.1996. godine, u formi akcionarskog društva i dozvolama: za osnivanje - Saveznog ministarstva za finansije (broj: 1/2-08-003/95, od 30. juna 1995. godine i broj: 4/1-08-004/96, od 28.6.1996. godine); za rad - Savezne komisije za hartije od vrednosti u delu trgovanja akcijama, dugoročnim hartijama od vrednosti i finansijskim derivatima (broj:03-326/2-95, od 4. jula 1995. godine), Narodne banke Jugoslavije u delu trgovanja kratkoročnim hartijama od vrednosti, žiralmim novcem, menicom, čekom, devizama i zlatom (broj: G-838, od 25. septembra 1995. godine), Saveznog ministarstva za trgovinu (1/1-04-093/96-002, od 25.4.1996. godine), za organizovanje robnog odeljenja kada je organizovana kao mešovita berza;
- 4) 2004. godine - organizovala se kao organizacija ovlašćena za obavljanje delatnosti organizovanja trgovine hartijama od vrednosti i finansijskim derivatima, sa dozvolom za rad Komisije za hartije od vrednosti (5/0-13-649/28, od 8.9.2004. godine).
- 5) 2006. godine - organizovala se kao organizator tržišta koji obavlja delatnost organizovanja trgovine hartijama od vrednosti i finansijskim derivatima na berzanskom i vanberzanskom tržištu, sa saglasnostima Komisije za hartije od vrednosti (br. 5/0-04-4371/3-06 i 5/0-01-4372/3-06, od 11.12.2006. godine);
- 6) 2012. godine, u postupku usaglašavanja sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o tržištu kapitala, rešenjem Komisije za hartije od vrednosti RS broj 5/0-04-242/17-12 od 26.4.2012. godine Beogradskoj berzi a.d. Beograd je data saglasnost za obavljanje delatnosti organizatora regulisanog tržišta i multilaterlane trgovačke platforme (MTP).

1.2. Poslovno ime i sedište

Berza danas posluje pod imenom Beogradska berza a.d. Beograd, a poslovno sedište je obezbeđeno zakupom u poslovnoj zgradi u Novom Beogradu, ul. Omladinskih brigada br. 1.

1.3. Osnovna delatnosti

U skladu sa Zakonom o klasifikaciji delatnosti (Službeni glasnik RS br. 104/2009) i Uredbom o klasifikaciji delatnosti ("Službeni glasnik RS", br. 54/2010), pretežna delatnost Berze:

6611 – Finansijske i robne berze.

Berza obavlja poslove organizatora tržišta u skladu sa ZTK i upravlja, odnosno obavlja delatnost u vezi sa funkcionisanjem regulisanog tržišta i multilateralne trgovačke platforme (MTP). Pored poslova registrovane delatnosti, Berza obavlja i dodatne poslove: unapređenje promocije i razvoja tržišta kapitala u Republici Srbiji; prodaja i licenciranje tržišnih podataka, uključujući formiranje, prodaju, licenciranje i trgovanje finansijskim instrumentima, na osnovu tržišnih podataka ili drugih finansijskih mera; edukacija investitora; obavljanje drugih potrebnih poslova u vezi sa poslovima registrovane delatnosti kao što su edukacija, izdavanje i plasman publikacija, časopisa i knjiga i sl.

2. MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA

Globalna ekonomija je tokom poslednje dve godine osetila enorman priliv likvidnosti koji je uglavnom direktno ubrizgavan u privredu prevashodno od strane vlada razvijenih zemalja. U cilju borbe protiv pandemije i posledično negativnih efekata koji se mogu prelititi na ekonomiju (a posebno zaposlenost) nisu se birala sredstva niti veličine paketa pomoći svima koji bi od pandemije mogli biti ugroženi direktno ili indirektno. Ipak posle više hiljada milijardi ubačenih u prevenciju recesionih kretanja, globalne su se ekonomije susrele i sa prvim inflatornim udarima, prvenstveno izazvanim šokovima na strani ponude. Problemi distribucije koji su direktno izazvali inflaciju ni na koji način ne mogu umanjiti posledice izrazito ekspanzivnih monetarnih i fiskalnih politika vođenih u prethodnom periodu.

Ekspanzivne politike su omogućile da velike količine novca budu plasirane u ekonomije, te je izvesno da će izrazito velike količine novca nastaviti da kruže na tržištima i u narednom periodu, što posledično može podgrevati inflaciona očekivanja i umanjiti šansu da se aktuelna inflacija posmatra kao prolazni ekonomski fenomen. Ipak, ekspanzivna monetarna politika pozitivno deluje na cene rizičnih aktiva na finansijskim tržištima, što je u prethodnoj godini dovelo do istorijskih maksimuma ključnih indeksa. Nakon naglog rasta inflacije u 2021. godini globalno, postoje nade da će inflacija značajno usporiti rast tokom 2022. godine, jer je malo verovatno da cene energije ponove prošlogodišnji rast, kao i da je očekivano otklanjanje problema uskih grla u snabdevanju koji su do sada bili osnovni pokretač rasta cena.

Početak 2022 godine sa novim setom podataka doneće jasniju sliku o budućim makroekonomskim očekivanjima, jer su bez obzira na optimistične predikcije na globalnom nivou poslednji objavljeni podaci o inflaciji bili znatno veći od očekivanih. U SAD, najvećoj svetskoj ekonomiji situacija sa inflacijom je jasna, ekonomija je pregrejana zbog velike pomoći privredi i ekspanzivne monetarne politike, tako da FED kreće sa povećanjem kamatne stope već od marta meseca, uz smanjenje otkupa obveznica, a što može negativno uticati na globalnu likvidnost.

Posmatrajući lokalne makroekonomske podatke suštinski pozitivno kretanje domaće ekonomije nastavljeno je i tokom 2021. godine pri čemu su čak nekoliko puta korigovane procene analitičara o ostvarenom rastu BDP-a naviše. Glavni faktori visokog rasta BDP-a bili su potrošnja i investicije.

Posmatrajući proizvodnju, svi sektori su zabeležili dobre rezultate, izuzev poljoprivrede koja i ove godine nije odbacila očekivane prinose usled problema izazvanim neopovoljnim vremenskim uslovima.

Za razliku od globalne inflacije, domaći rast cena jeste prevashodno indukovano tranzitornim efektima i može se očekivati da, ukoliko dođe do normalizacije procesa distribucije intermedijanih dobara, inflacija izgubi na snazi u drugoj polovini godine.

Kreditni rejting Srbije (BB+/BB+/Ba2) je uspešno očuvan tokom kriznog perioda i Vlada Republike Srbije, prema procenama analitičara, ima šansu da u narednom periodu dostigne investicioni rejting što joj može dodatno ojačati poziciju na globalnom tržištu kapitala. Takva situacija može dodatno pojačati interesovanje globalnih institucionalnih investitora, a što u krajnjoj instanci može postati ključni katalizator za razvoj domaćeg tržišta kapitala.

Srbija je produžila PCI aranžman sa MMF-om do kraja 2023. godine. Ovaj tip aranžmana se doživljava kao garant prudencijalnih politika i ima svrhu kao dodatno osiguranje za internacionalne investitore da će, pod nadzorom Fonda, Srbija primenjivati politike koje ojačavaju stabilnost i otpornost, kako finansijskog sistema, tako i celokupne ekonomije uz posvećenost daljnjim reformama. Beogradska berza je angažovala svoje kompletne resurse sa ciljem da doprinese da u narednom periodu tržište kapitala bude fokus predmetnih reformi.

3. REGIONALNI POLOŽAJ BERZE

Uprkos rastućim cenama energenata, pretnjama usled mutacije virusa i pojave novih varijanti, izraženim problemima u lancima snabdevanja, tokom 2021. godine je ipak došlo do oporavka vodećih svetskih berzi i ostvarivanja novih istorijskih maksimuma, zahvaljujući efektima imunizacije, kvantitativnim merama monetarnih vlasti, fiskalnim pogodnostima i drugim merama u okviru programa podrške privredi i stanovništvu u borbi protiv negativnih posledica pandemije virusa COVID-19. Iako su iz medicinskog sektora dolazile negativne vesti o rastućem broju zaraženih, pad broja hospitalizacija uz značajan priliv likvidnosti je ipak opredelio sentiment na berzama, te su zahvaljujući smanjenoj averziji prema riziku, indeksi vodećih svetskih berzi ostvarili rast. Pan-evropski indeks Stoxx Europe 600, koji prati kretanje 600 kompanija iz 17 evropskih zemalja je porastao 22,3%, pre svega zahvaljujući rastu akcija bankarskog sektora i tehnoloških kompanija od preko 34%. Efekti dešavanja na globalnom nivou prelili su se i na region Jugoistočne Evrope. Iako su regionalne berze reagovala na kontekst koji su definisala dešavanja u markoekonomskom okruženju, sa nešto jačom volatilnošću i kratkoročnim korekcijama, u toku godine je ipak uspostavljen rastući trend, te su kraj godine berze u regionu, s izuzetkom Montenegroberze, dočekale u značajnom plusu, koji je kod pojedinih berzi išao do neverovatnih 40% rasta cena akcija konstituenata indeksnih korpi koje prate kretanje cena na najkvalitetnijim segmentima predmetnih tržišta.

Ostvarivanje sinergetskih efekata kroz aktivnosti vezane za jačanje regionalne saradnje nastavljeno je i tokom 2021. godine, prvenstveno putem strateškog partnerstva sa Atinskom berzom, započetog sticanjem učešća Atinske berze u vlasničkoj strukturi Beogradske berze, a nastavljenog potpisivanjem ugovora o migraciji modula za trgovanje Beogradske berze na trgovačku platformu Atinske berze. Ova saradnja se bazira na zajedničkoj viziji da se samo udruženim snagama regionalna tržišta mogu bolje prilagoditi izazovima koji dolaze iz međunarodnog okruženja i efikasnije odgovoriti na potrebe izdavalaca i investitora.

4. POSLOVNE AKTIVNOSTI I OPERACIJE U 2021. GODINI

Na Beogradskoj berzi je u 2021. godini ostvaren ukupan promet u vrednosti od 41,23 milijarde RSD, odnosno preko 350 miliona EUR, što izraženo u dinarima predstavlja pad prometa od 15,43% u odnosu na 2020. godinu. Tržišni materijali kojima je u toku 2021. godine trgovano na Berzi uključuju akcije i obveznice Republike Srbije, dok su transakcije municipalnim obveznicama kotiranim na MTP BELEX tržišnom segmentu izostale i ove godine. U januaru 2021. godine na Open market su uključene korporativne obveznice izdavaoca Energoprojekt holding a.d. Beograd, koje još uvek nisu zabeležile svoju prvu transakciju. U odnosu na prethodnu godinu, zabeležen je pad vrednosti prometa u trgovanju obveznicama Republike Srbije dok je zabeležen rast u trgovanju akcijama. Istovremeno, došlo je do pada prosečne dnevne vrednosti prometa u odnosu na 2020. godinu, i to za 15%. Kada je reč o učešću u godišnjem prometu, u 2021. godini već tradicionalno je zabeležena dominacija učešća obveznica Republike Srbije u ukupnom prometu. Ukupno učešće dužničkih hartija od vrednosti u godišnjem trgovanju iznosilo je 84%, što predstavlja pad učešća od blizu 7 procentnih poena u odnosu na promet koje su ove hartije zabeležile tokom 2020. godine.

Posmatrano po mesecima, najviši promet zabeležen je u oktobru, u vrednosti od 7,6 milijardi dinara (64,6 miliona EUR), i on je konsekvantno ostalim podacima indukovao obimom trgovanja državnim obveznicama. Intenzivnije trgovanje akcijama zabeleženo je u drugom i poslednjem kvartalu godine, čemu je naročito doprinelo blok trgovanje akcijama ZGOP a.d. Novi Sad realizovano u mesecu oktobru 2021. godine. U trgovanju obveznicama dominantan je bio četvrti kvartal, pri čemu je i dalje zadržana specifičnost trgovanja obveznicama da se visoke vrednosti prometa realizuju kroz mali broj transakcija.

Ukupan broj realizovanih transakcija na Berzi u 2021. godini iznosio je 18.743, što je rast od 3,6% u odnosu na prethodnu godinu. Porast broja transakcija može se očekivati samo sa pojavom „kvalitetnog“ materijala za investiranje na Berzi, ili drastičnijom promenom percepcije domaćeg tržišta u investicionoj javnosti.

Beogradska berza a.d. Beograd

Metod kontinuiranog trgovanja je jedinstveni metod trgovanja svim hartijama od vrednosti na svim tržišnim segmentima, budući da se od aprila 2019. godine i trgovanje akcijama na segmentu MTP Belex organizuje metodom kontinuiranog trgovanja. Kao ni tokom prethodne 2020. godine, ni tokom 2021. godine nisu ostvarena očekivanja da će migracija MTP tržišta u režim kontinuiranog trgovanja doprineti unapređenju likvidnosti tržišta hartija od vrednosti na ovom tržišnom segmentu.

Učešće blok trgovanja u strukturi prometa akcijama prema metodu trgovanja iznosilo je 34%, što je za 24% veće u odnosu na prethodnu godinu i to najviše zahvaljujući blok trgovanju akcijama ZGOP a.d. Novi Sad koje je činilo preko 26% ukupnog godišnjeg prometa akcijama u 2021. godini. Posledično, u odnosu na prethodnu godinu, smanjeno je učešće metoda kontinuiranog trgovanja u ukupnom trgovanju i u ovoj godini iznosilo je svega 66% ostvarenog prometa akcijama.

Ukoliko se posmatraju samo akcije njihov promet u 2021. godini iznosio je gotovo 6,5 milijardi RSD, odnosno oko 55 miliona EUR što predstavlja povećanje od oko 28% u odnosu na prethodnu godinu. Učešće akcija u strukturi ukupnog prometa iznosi 16%, što u odnosu na učešće od 10% zabeleženo u prethodnoj (2020) godini, predstavlja značajno povećanje. U analizi trgovanja akcijama u ovoj godini, a upravo kao potvrda izostanka raznovrsnosti investicionih alternativa na domaćem tržištu, neminovno se nameće i činjenica da je preko 66% godišnjeg prometa ostvareno u trgovanju pet najtrgovanijih akcija u 2021. godini, a da više od polovine (53,32%) ovogodišnjeg prometa, kada izuzmemo blok trgovanje, čini trgovanje tri najtrgovanije akcije.

U strukturi broja transakcija prema vrsti hartija od vrednosti, akcije su i dalje zadržale apsolutni primat, zbog same prirode trgovanja obveznicama kod kojih se beleže retke transakcije visoke pojedinačne vrednosti, te su ostvarile 96,2% godišnjeg broja transakcija. Veličina prosečne transakcije akcijama u 2021. godini iznosi 359,5 hiljada dinara, a prosečan dnevni broj transakcija zaključenih u trgovanju akcijama iznosi 72.

U 2021. godini nije se menjao broj hartija od vrednosti na najkvalitetnijem segmentu domaćeg regulisanog tržišta akcija, te se na Prime Listing u i dalje nalaze akcije četiri kompanije (AERO, ENHL, FINT i NIIS). Standard Listing je, kao i prethodnu godinu, i ovu završio sa tri hartije (JESV, KMBN i MTLC). U trgovanju akcijama na Prime Listing u 2021. godini ostvaren je promet od 475,8 miliona dinara, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja pad od gotovo 57%. Godišnji promet ostvaren na Standard Listing iznosio je 1,1 milijardu dinara, što predstavlja neznatan rast u odnosu na 2020. godinu kada je ostvareno 1,04 milijarde dinara, i to zahvaljujući trgovanju akcijama Komercijalne banke koje su kotirane na Standard Listing, a koje imaju najveće učešće u ukupnom redovnom prometu akcijama (23,56%).

Na segmentu regulisanog tržišta koje nije listing – Open Marketu, poslednjeg dana 2021. godine bilo je kotirano 11 akcija javnih društava. Broj akcija na ovom segmentu, u odnosu na prethodnu 2020. godinu, smanjen je za tri. U ovoj godini dve kompanije su svoje akcije isključile sa Open Marketa, uz jedno isključenje sa ovog segmenta koje je realizovano po Rešenju iz 2020. godine. Ukupan godišnji promet na Open Marketu iznosio je 1,35 milijardi dinara (11,5 miliona EUR), što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja pad od 7%. Vrednost tržišne kapitalizacije akcija uključenih na Open Market poslednjeg trgovačkog dana decembra iznosila je 712 miliona EUR, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja rast od 21%.

MTP Belex je sa 346 akcija, što je za 76 akcija manje u odnosu na prethodnu godinu, i dalje tržišni segment sa najvećim brojem uključenih hartija od vrednosti, na kojem je tokom godine ostvaren promet od 3,5 milijardi dinara, odnosno gotovo 30 miliona EUR, što predstavlja rast od čak 144% u odnosu na prethodnu godinu.

Tržišna kapitalizacija akcija na MTP Belex na kraju 2021. godine iznosila je 1,8 milijardi evra.

Promet obveznicama u 2021. godini dostigao je vrednost od 34,7 milijardi dinara (295 miliona EUR), predstavljajući 84,3% ukupnog prometa na Berzi. Iako ovi finansijski instrumenti petu godinu za redom

Beogradska berza a.d. Beograd

drže primat po učešću u vrednosti prometa, njihovo procentualno učešće se u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosilo 89,7%, smanjilo za gotovo 6% procentnih poena.

Najveća vrednost prometa obveznicama ostvarena je u oktobru, kada je isti dostigao vrednost od preko 5,7 milijardi dinara. U toku prethodne godine smanjen je obim izdavanja državnih obveznica tako da su u martu 2021. godine na Prime Listingu uključene tri serije dugoročnih državnih obveznica Republike Srbije. Broj transakcija ovim finansijskim instrumentom je iznosio 712, što je 3,25 puta više transakcija od istih ostvarenih u prethodnoj godini. Na Open market su uključene korporativne obveznice izdavaoca Energoprojekt holding a.d. Beograd, ali još uvek domaće tržište čeka na prvu transakciju ovim instrumentom.

Oba indeksa Beogradske berze, BELEX15 i opšti indeks BELEXline, 2021. godinu su završili u zelenoj zoni. Indeks najlikvidnijih akcija srpskog tržišta kapitala BELEX15 godinu završava na nivou od 820,78 indeksnih poena, što je za 9,64% viša vrednost u odnosu na kraj 2020. godine. Opšti indeks domaćeg tržišta kapitala BELEXline godinu je završio na nivou od 1.711,57 indeksnih poena, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja rast od 9,29%. Učešće indeksa BELEXline u ukupnom redovnom prometu akcijama od 75,1% rezultat je činjenice da se u top 5 najtrgovanijih akcija u 2021. godini nalaze tri akcije koje nisu u indeksnoj korpi BELEX15, indeksa najlikvidnijih akcija, čije je učešće u ukupnom redovnom prometu akcijama u 2021. godini iznosilo 44,3%.

Vrednost BELEXsentimenta se tokom 2021. godine nalazila u rasponu od 95,68 poena do 148,30 poena. Najveću vrednost ovaj pokazatelj zabeležio je u martu mesecu 2021. godine. Deset od dvanaest meseci protekle godine obeležile su pozitivne vrednosti BELEXsentimenta, dok je samo dva meseca ovaj pokazatelj proveo u zoni negativnih očekivanja.

Status člana Beogradske berze na dan 31.12.2021. godine imalo je 21 investiciono društvo, od toga: 8 ovlašćenih banaka sa dozvolom za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova, 8 brokersko dilerskih društava sa dozvolom za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova i 5 brokersko dilerskih društava sa dozvolom za obavljanje brokerskih poslova. Tokom 2021. godine dva člana su podnela zahtev za dobrovoljni prestanak članstva, među kojima i najstariji član Beogradske berze - Jorgić broker.

Članovi Beogradske berze na dan 31.12.2021.

Brokersko dilerska društva		Ovlašćene banke	
1	ABC broker a.d. Beograd	1	Banca Intesa a.d. Beograd
2	Convest a.d. Novi Sad	2	Banka Poštanska štedionica a.d. Beograd
3	Dunav Stockbroker a.d. Beograd	3	Erste bank a.d. Novi Sad
4	Euro fineks broker a.d. Beograd	4	Eurobank a.d. Beograd
5	Ilirika investments a.d. Beograd	5	Komercijalna banka a.d. Beograd
6	Intercity broker a.d. Beograd	6	OTP banka Srbija a.d. Beograd
7	M&V Investments a.d. Beograd	7	Raiffeisen banka a.d. Beograd
8	Mediolanum invest a.d. Beograd	8	UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd
9	Momentum Securities a.d. Novi Sad		
10	Prudence Capital a.d. Beograd		
11	Tandem financial a.d. Novi Sad		
12	Tesla Capital a.d. Beograd		
13	Tezoro broker a.d. Beograd		

5. ITO AKTIVNOSTI U 2021. GODINI

U okviru poslova informacione tehnologije u 2021. godini obavljani su poslovi: Operativne aktivnosti u produkciji, održavanje i modifikacija infrastrukture, održavanje sistema za trgovanje BELEXFIX, poboljšanje opšte sigurnosti sistema, održavanje sajtova i BelexInfo servisa.

Najveći deo redovnih aktivnosti realizovan je na poslovima održavanja sistema za trgovanje, a u cilju obezbeđenja korektnog funkcionisanja informacionog sistema Berze: Izvršena je migracija glavnog internet sajta www.belex.rs na najnoviju verziju operativnog sistema RedHat Enterprise Linux 8.3 koji podržava verziju programa PHP 7.x. U isto vreme, izvršena je migracija programskog koda PHP programa sa verzije 5.x na verziju 7.x, iz razloga prestanka podrške za operativni system RedHat Enterprise Linux 6.x na kojoj je bila prethodna verzija glavnog sajta www.belex.rs. U sklopu migracije izvršena je i migracija servera sa dva fizička servera koji su opsluživali sajtove www.belex.rs i mail2.belex.rs na jedan fizički i drugi virtuelni, tako da su sada u funkciji dva fizička internet servera i dva virtuelna internet servera. Sajtovi www.belex.info, upload.belex.info, livedata.belex.rs i www.serbiaipo.com rade na RedHat Enterprise Linux 7.x operativnom sistemu i zbog toga nisu bili predmet migracije programskog koda PHP na verziju PHP 7.x. Usled zastarelosti UPS opreme, nabavljena su dva nova uređaja kapaciteta 10000VA i dva nova uređaja kapaciteta 2000VA. U sklopu modernizacije softvera i hardvera kupljena je nova verzija softver DomainTime II, a obezbeđeno je i povećanje brzine simetričnih internet veza sa 150 na 200Megabita. Finalizovana je nabavka četiri CISCO SAN sviča, model MDS 9132T 32G FC Enterprise switch, a isporuka opreme je imala značajno kašnjenje usled nestašice čipova na globalnom nivou. Za potrebe instalacije novih 4 SAN sviča nabavljen je i komplet sertifikovanih optičkih kablova kompatibilnih sa novih SAN svičevima. Finalizovana je nabavka dva nova CISCO Firepower ASA 1150 uređaja koji će se koristiti za VPN veze ka Atinskoj berzi i brokerskim kućama preko Interneta. Naručena su i plaćena dva DELL servera R750 koji će zameniti zastarele servere HP DL380G7 koji rade na rezervnoj lokaciji.

Na celom sistemu za trgovanje je konfigurisana takozvana dubina (MarketDepth) na vrednost 15. Dubina 15 je podešena na lokacijama svih članova Berze i svi vendori koji primaju podatke preko takozvanih Vendorskih feed-ova imaju prijem dubine 15. Na aplikaciji Beogradske berze www.belex.info takođe je omogućen prikaz dubine 15. Posle dužeg vremena zabeležen je zahtev člana Berze i uspešno sprovedeno testiranje i sertifikaciju FIXAPI funkcionalnosti na testnom okruženju Beogradske berze. Na svim lokacijama članova Berze je izvršeno ažuriranje sertifikata na mrežnim uređajima koji omogućavaju uspostavljanje VPN veza sa Beogradskom berzom. Mora se konstatovati da je generalno mrežna oprema Beogradske berze i mrežna oprema članova Berze zastarela sa stanovišta korišćenih verzija mrežnih operativnih sistema i protokola. Beogradska berza je nabavila dva mrežna uređaja najnovije generacije, CISCO Firepower ASA 1150 i koji će se koristiti za komunikaciju sa Atinskom berzom i članovima Berze putem Internet veza.

ITO sektor u proteklom periodu aktivno je učestvovao na analizi i prikazu sistema za trgovanje Beogradske berze u sklopu aktivnosti razmatranja opcija i modaliteta migracije Berzine trgovačke platforme na sistem za trgovanje OASIS, trgovačku platformu Atinske berze. Održan je veći broj video sastanaka putem Microsoft Teams platforme, a početkom septembra direktori sektora za poslovne operacije i ITO sektora su posetili Atinsku Berzu sa ciljem detaljnijeg i neposrednog upoznavanja sa tehnologijama koje se koriste na OASIS platformi. Istovremeno, u sklopu realizacije zahteva i odluka Berze na identifikovanju svih aspekata posla migracije trgovačke platforme, angažovan je spoljni saradnik sa dugogodišnjim profesionalnim iskustvom sa sistemom BelexFIX, radi analize raspoloživih opcija migracije na sistem za trgovanje Atinske berze uz korišćenje Belex funkcionalnosti za tržišni nadzor Modul Surveillance.

U skladu sa zakonom koji pokrivaju oblast delatnosti informacionih sistema od posebnog značaja u Srbiji, a u koje spada i informacioni sistem Beogradske berze, na lokaciji Beogradske berze realizovana je godišnja kontrola od strane Sektora za informaciono društvo i informacionu bezbednost Ministarstva za trgovinu, turizam i telekomunikacije. Godišnja provera /IKT sistem/, odnosno usklađenost primenjenih mera zaštite sa Aktom Berze o bezbednosti, kao i merama zaštite propisanim propisima

(Zakonom o informacionoj bezbednosti i Uredbom o merama zaštite), obuhvatila je ocenu adekvatnosti nivoa informacione bezbednosti putem provere mera zaštite, procedura i odgovornosti utvrđenih Aktom o bezbednosti. Konstatovan je zadovoljavajući nivo informacione bezbednosti putem provere mera zaštite, procedura i odgovornosti utvrđenih Aktom o bezbednosti.

6. TEHNIČKA OSNOVA POSLOVANJA

U delu ispunjenost uslova tehničke organizovanosti organizatora tržišta u skladu sa propisima koji uređuju tržište kapita, Berza ima organizovan jedinstveni informacioni sistem Berze – BelexFIX, i istovremeno saglasno zakonu koji uređuje informacionu bezbednost Berza je evidentirana za operatora informaciono-komunikacionog sistema od posebnog značaja koji se koriste u obavljanju delatnosti od opšteg interesa i drugim delatnostima.

U kontekstu nemogućnosti Beogradske berze da dalje razvija svoj informacioni sistem BelexFIX, posebno u smislu potrebe njegovog upodobljavanja zakonskim izmenama u smeru prepoznatom u okviru EU direktive MiFID II, te sticanje statusa EU kompatibilnog tržišta, isto je uslovilo zahteve koji se suštinski odnose na investicije u tehničku infrastrukturu kako same Berze, tako i ostalih učesnika na tržištu, te promenu platforme za trgovanje, promenu procedura poslovanja kao i komunikacionih protokola između svih učesnika na tržištu.

Iako su promene Zakona o tržištu kapitala najavljene za poslednji kvartal 2021. godine, Beogradska berza je proaktivno nastupila i obezbedila da se u najskorijoj budućnosti izvrši tranzicija na trgovački sistem koji se već koristi na tržištu kapitala Evropske Unije i koji u potpunosti ispunjava sve uslove propisane relevantnim za tržište kapitala EU direktivama. U vezi sa Inicijativom Atinske berze koja je upućena Republici Srbiji, Ministru finansija (Siniša Mali) i Direktorju Beogradske berze (Siniša Krneta), dana 14.9.2020. godine zaključen je Trilateralni Memorandum o saradnji (Ministrastvo finansija Republike Srbije – Atinska berza – Beogradska berza). Na osnovu identifikovanih mogućnosti za saradnju, započeti su pregovori između Atinske i Beogradske berze, te aktivnosti statutarnih organa Berze u vezi sa migracijom trgovačke platforme BelexFIX na novu trgovačku platformu Atinske berze – OASIS. Istovremeno Planom poslovne politike Beogradske berze a.d. Beograd za 2021. godinu, projektovane su aktivnosti i izdvajanje sredstava na ime troškova migracije kompletnog trgovačkog okruženja sa trgovačke platforme BelexFIX na drugu, etabliranu platformu za trgovanje hartijama od vrednosti. Upravni odbor Berze je sredinom 2021 godine odlučio da pokrene postupak pomenute migracije BelexFIX na novu trgovačku platformu – platformu - Atinske berze (ATHEX), u skladu sa uslovima ugovora, a kojim ugovorom će se naročito regulisati pitanja taksativno navedena u datoj odluci Upravnog odbora. Upravni odbor Berze je 19.11.2021. godine razmatrao realizaciju migracije BelexFIX – na novu trgovačku platformu OASIS, prema uslovima posla Ugovora, te prelaska i daljeg organizovanja trgovanja finansijskim instrumentima uključenim na tržišta Berze na trgovačkoj platformi ATHEX-a. Upravni odbor je na pomenutoj sednici doneo Odluku o migraciji BelexFIX, trgovačke platforme za daljinsko trgovanje hartijama od vrednosti na novu trgovačku platformu OASIS – trgovačku platformu ATHEX-a, Atina, Republika Grčka.

Sa tehničkom realizacijom posla navedene migracije trgovačke platforme, izmena nastupa u delu sistema koji obuhvata modul/platformu za „Trgovanje“ BelexFIX (Trading), te njegovo napuštanje i prelazak na „Trading“ platformu OASIS, dok ostali moduli BelexFIX su i dalje u funkciji i koriste se kao periferni moduli, na način omogućavanja protoka podataka iz zajedničke trgovačke platforme OASIS ka perifernim modulima BelexFIX i omogućavanja vršenja poslova registrovane delatnosti organizatora tržišta

U toku postupka analize migracije osnovnih trgovačkih funkcionalnosti BelexFIX na novu trgovačku platformu/modul OASIS, posebno je tretirano pitanje obezbeđenja pratećih funkcionalnosti, među kojima od posebnog značaja za pravilno funkcionisanje organizatora tržišta - tržišni nadzor “ Online Surveillance”. Ovo iz razloga što datu funkcionalnost ATHEX obezbeđuje kupovinom licence. Stoga se pristupilo uspostavljanju funkcionalnog povezivanja BelexFIX aplikacije “Online Surveillance” i zajedničke trgovačke platforme OASIS i time realizacija tržišnog nadzora u skladu sa propisima i aktima

Beogradska berza a.d. Beograd

Berze, u realnom vremenu, a u cilju sprečavanja i otkrivanja nepostupanja po pravilima u vezi sa regulisanim tržištem, odredbama propisa i akata Berze, a naročito u vezi sa otkrivanjem i sprečavanjem zloupotreba na tržištu u realnom vremenu.

Ovako reorganizovan informacijski sistem za trgovanje, nastavlja kao do sada da obezbeđuje ispunjenost zahteva tehničke organizovanosti Berze saglasno propisima, te omogućava svim učesnicima na tržištu da istovremeno i pod jednakim uslovima ispostavljaju naloge za trgovanje hartijama od vrednosti i da u realnom vremenu imaju jednak pristup informacijama o stanju na tržištu i zaključenim transakcijama. Aktivnosti članova Berze obavljaju se korišćenjem klijentske aplikacije za trgovanje koju je razvila Beogradska berza ili korišćenjem aplikacije „Xnet trader“ koju je razvila ATHEX. Pristup članova Berze platformi za trgovanje OASIS odvijaće se preko Interneta korišćenjem VPN tehnologija, a pristup će biti zaštićen korišćenjem modernih tehnologija VPN IPsec kanala.

7. KADROVSKA OSNOVA POSLOVANJA

Berza je u 2021. godinu ušla sa 17 izvršioaca i završila sa 16 izvršioaca, raspoređenih za obavljanje poslova i zadataka radnih mesta sistematizovana u okviru tri sektora: Kabinet direktora, Poslovne operacije i ITO. Od ukupnog broja zaposlenih Berze, u velikom broju sa visokom stručnom spremom, licencama i dugogodišnjim iskustvom na berzanskim poslovima, na dan 31.12.2021. godine, šest zaposlenih Berze (uključujući i direktora Berze) upisano je u registar lica kojima je Komisija za hartije od vrednosti izdala dozvolu za obavljanje poslova brokera, a koju dozvolu propisi utvrđuju za kadrovski uslov dozvole za rad Berze.

Tokom 2021. godine, sa periodima pogoršanja epidemiološke situacije, rešenjima Berze utvrđivana je povremeno privremena organizacija rada zaposlenih Berze prema rasporedima radnog angažovanja zaposlenih smenjivanjem radom u prostorijama Berze i radom od kuće.

Broj zaposlenih i dalje je neprimeren stepenu poslovne aktivnosti, po broju i strukturi, pre svega sa stanovišta mogućnosti samostalnog sprovođenja značajnijih razvojnih aktivnosti bez istovremenog neangažovanja outsource izvođača. Data okolnost je naročito prisutna u delu poslovnih operacija i IT poslova, što je, između ostalih činilaca, uticalo na opredeljenje Berze da usled nemogućnosti daljeg samostalnog razvoja BelexFIX migrira svoju trgovačku platformu na OASIS.

Oslonac na spoljne saradnike, kroz njihovo ugovorno i povremeno angažovanje bio je prisutan i tokom 2021. godine i to kako u oblasti informatike (u aplikativnom delu, na poslovima održavanja i usaglašavanja), tako i u ostalim segmentima delovanja Beogradske berze koji imaju karakter posebnog stručnog usmerenja i/ili karakter povremenih i privremenih aktivnosti.

Zaposleni Beogradske berze a.d. Beograd (uključujući i direktora Berze)				
godina	visoko obrazovanje	viša škola	srednja škola	ukupno
2017	15	--	6	21
2018	14	1	4	19
2019	13	1	4	18
2020	12	1	4	17
2021	12	1	3	16

8. KAPITAL

Zakonom o tržištu kapitala i podzakonskim aktima propisan je minimalni iznos kapitala organizatora tržišta koji je istovremeno i organizator MTP u iznosu od EUR 1.000.000 u dinarskoj protivvrednosti, te obaveza njegovog trajnog održava u skladu sa uputstvom koje propisuje Komisija za hartije od vrednosti. U narednom tabelarnom prikazu dati su podaci o kapitalnom cenzusu Beogradske berze a.d. Beograd, obračunatom prema uputstvu Komisije za hartije od vrednosti i prema srednjem obračunskom kursu NBS na dan 31.12.2021. godine (1 EUR – 117,5821 RSD).

NAZIV POZICIJE	AOP	Bilans stanja na dan 31.12.2021.	
		000 RSD	000 EUR
Osnovni kapital	0402	125.632	1.068
Upisani a neplaćeni kapital	0403	--	--
Kapitalne rezerve	0404	--	--
Rezerve iz dobitka	0405	53.250	453
Revalorizacione rezerve = 1/2	0406	27.928	238
Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti = 1/2	0407	--	--
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti	0408	--	--
Neraspoređeni dobitak	0409	2.761	23
Gubitak tekuće godine	0412	22.545	192
Otkupljene sopstvene akcije	0415	--	--
Ukupno (402-403+404+405+0,5*406+0,5*407-408+409-412-415)		187.026	1.590

Ukupan osnovni kapital Berze, upisan i uplaćen u celini, iznosi 125.632.000 dinara što je dinarska protivvrednost 1.512.202,87 EUR na dan 7.5.2008. godine kako je upisano u nadležni registar privrednih subjekata. Ukupan osnovni kapital čini 4160 običnih akcija, CFI ESVTFR ISIN RSBGBEE39087, nominalne vrednosti 30.200 dinara.

Matični broj	AKCIONARI BERZE na dan 31.12.2021. godine		Broj akcija/glasova
1.	07497717	AGM CONFIDENCE DOO BEOGRAD	22
2.	06876366	AIK BANKA A.D. BEOGRAD	70
3.	07074433	ALTA BANKA AD BEOGRAD	10
4.	3719101000	ATHEX	426
5.	08614938	BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD	170
6.	07558139	BEOBANKA AD BEOGRAD - U STEČAJU	430
7.	07025424	BEOGRADSKA BANKA AD BEOGRAD - U STEČAJU	540
8.		BOŠKOVIĆ GORAN	5
9.	08277931	CREDIT AGRICOLE SRBIJA AD NOVI SAD	10
10.		ĆOSIĆ BRANISLAV	42
11.	20841931	DARIK DOO BEOGRAD	61
12.	07023014	ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. BEOGRAD	5
13.	07073160	ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA AD BEOGRAD	20
14.	08063818	ERSTE BANK AD NOVI SAD	170
15.	FN 33209 m	ERSTE GROUP BANK AG – PROP. ACC	386
16.	17171178	EUROBANK DIREKTNA A.D. (BEOGRAD)	10
17.	07534183	EXPOBANK A.D. BEOGRAD	10
18.	07601093	HALKBANK A.D. BEOGRAD	60
19.	07093446	KEMPTEN CO.YU DOO BEOGRAD	30
20.	07737068	KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	20
21.	07046898	KOMPANIJA DUNAV OSIGURANJE ADO BEOGRAD	120
22.		KRNETA SINIŠA	4
23.	07601964	LOZNIČKA BANKA AD LOZNICA - U STEČAJU	30
24.	06974554	MOBTTEL-PTT DOO BEOGRAD	90
25.	02011395	MONTENEGROBANKA AD PODGORICA	120
26.		NEDELJKOVIĆ JASMINA	3
27.		NICOVIĆ ĐORĐIJE	19
28.	08250499	NLB BANKA AD BEOGRAD	150
29.	20832142	NOVA AGROBANKA AD BEOGRAD – U STEČAJU	80
30.	08603537	OTP BANKA SRBIJA (NOVI SAD)	30

Beogradska berza a.d. Beograd

31.	07008465	POINT GROUP INT DOO BEOGRAD	10
32.	07004893	POŠTANSKA ŠTEDIONICA BANKA AD BEOGRAD	170
33.	17174088	PRUDENCE CAPITAL A.D. BEOGRAD	10
34.	08212538	RAZVOJNA BANKA VOJVODINE AD NOVI SAD - U STEČAJU	40
35.	07020171	REPUBLIKA SRBIJA	470
36.	17407813	SAVA NEŽIVOTNO OSIGURANJE A.D.O.BEOGRAD	45
37.	21699560	SJPT NON-CORE DOO NOVI SAD	50
38.	27006477	STEČAJNA MASA KONCERN FARMAKOM FAS SOMBOR	1
39.	476KFN150714P	UNICREDIT BANK SRBIJA A.D.- KASTODI RN-KS	50
40.	17162128	UNIKONSALT AD BEOGRAD	131
41.	06031676	UNIVERZAL BANKA AD BEOGRAD - U STEČAJU	40
UKUPNO:			4160

Tokom 2021. godine realizovana je jedna kupoprodaja akcija Berze uz poštovanje procedura utvrđenih Statutom Berze (broj 04/1 br. 954-1/16), a na osnovu ugovora kojim je prodavac AC Holding doo Beograd, mb 17402714 prodao 426 komada akcija Berze **kupcu Hellenic Exchanges – Athens Stock Exchange S.A. (u daljem tekstu: ATHEX)**, a uz prethodnu saglasnost Komisije za hartije od vrednosti RS za sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu Berze datu rešenjem broj 2/2-103-1941/11-21 od 30.7.2021. godine,

9. AKTIVNOSTI STATUTARNIH ORGANA BERZE U 2021. GODINI

Skupština Berze održana je dana 27. aprila 2021. godine u poslovnom sedištu Berze, a prema Izveštaju Komisije za glasanje na sednici je bilo predstavljeno 15 akcionara koji raspolažu sa ukupno 2.561 glasova, od čega lično, odnosno preko lica ovlašćenih punomoćnika 12 akcionara koji raspolažu sa ukupno 2.100 glasova, dok su se 3 akcionara koji raspolažu sa 461 glasova pisano izjasnila. Skupština je usvojila 1) Odluku o usvajanju Godišnjeg izveštaja o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajem Beogradske berze za 2020. godinu; 2) Odluku o usvajanju Izveštaja spoljnog revizora o izvršenoj reviziji finansijskih izveštaja Beogradske berze za 2020. godinu i Izveštaja Upravnog odbora Skupštini Berze povodom finansijskih izveštaja Berze za 2020. godinu; 3) Odluku o pokriću gubitka iskazanog u godišnjem finansijskom izveštaju Berze za 2020. godinu, kao i 4) Odluku o izboru spoljnog revizora za obavljanje revizije finansijskog izveštaja Beogradske berze za 2021. godinu. Na Skupštini Berze doneta je i Odluka o usvajanju Plana poslovne politike i Finansijskog plana Beogradske berze a.d. Beograd za 2021. godinu sa tekstom datog dokumenta, u tekstu predloženom od strane Upravnog odbora Berze za čije usvajanje su glasali predstavljeni akcionari koji poseduju 2441 glas, dok se jedan akcionar koji poseduje 120 akcija, uzdržao od glasanja po ovoj tački Dnevnog reda. U 2021. godini, **Upravni odbor** održao je 8 sednica, od kojih su četiri održane pisanim izjašnjavanjem članova Upravnog odbora. Učešće pisanih sednica tokom izveštajnog perioda, uzrokovano je pre svega zahtevima aktuelne epidemiološke situacije, te mera za sprečavanje širenja virusa Covid-19. Na sednicama, Upravni odbor je odlučivao i razmatrao pitanja iz delokruga svojih poslova utvrđenih Statutom Berze.

punomoćnik člana Upravnog odbora		broj/vrsta sednice (rs-redovna sednica; ps- pisana sednica)							
		ps 1	rs 2	ps 3	rs 4	ps 5	rs 6	rs 7	ps 8
Republika	Olivera Zdravković	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
AOD	Dejan Mitrović	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ERSTE bank	Aleksandra Parčetić	✓	X	✓	✓	X	✓	✓	✓
MVI	Jasmina Bjelić	✓	✓	✓	✓	✓	X	✓	✓
PSBN	Marko Matić	✓	X	✓	✓	X	✓	✓	✓

10. FINANSIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Pojačavanje uticaja nepovoljnih faktora iz poslovnog okruženja u kojem duže od decenije posluje Berza ima svoju sve jaču refleksiju na finansijsko poslovanje Berze. Nedostatak investicionih alternativa, odnosno sve izraženiji nedostatak kvalitetnih hartija od vrednosti, predstavlja ključni faktor koji determiniše nivo prihoda iz poslovanja. Nizak nivo prometa i likvidnosti preostalih hartija od vrednosti na tržištima Berze, nadalje pokreće spiralu redukcije prihoda kroz njihovu kompletnu strukturu. Odbrana finansijske pozicije je limitiranog dosega, s obzirom da su izvršenim optimizacijama u prethodnih nekoliko godina praktično sve kategorije rashoda svedene na već suboptimalne nivoe. Dodatni izazov predstavlja ispoljeno stremljenje Berze ka značajnijim strategijskim iskoracima na korporativnom, ali i nacionalnom nivou, koji su neophodni, no iziskuju nove rashode kojima se takvi iskoraci finansiraju. Ipak, Berza je odgovornim upravljanjem ostvarila finansijski rezultat značajno povoljniji od planiranog, te po Godišnjem finansijskom izveštaju za 2021. godinu iskazala gubitak u iznosu od **RSD 22.545.343,37**.

Beogradska berza je za 2021. godinu iskazala sledeći **finansijski rezultat (RSD)**:

Ukupno ostvareni prihodi	67.763.384,49
Ukupni rashodi	91.011.404,10
Gubitak iz poslovanja	23.248.019,61
Odloženi poreski prihodi	702.676,24
Odloženi poreski rashodi	0,00
Neto gubitak	22.545.343,37

Ostvareni prihodi u iznosu od 67.763.384,49 RSD potiču od:

Prihodi od obavljanja delatnosti	61.981.886,29
Prihodi po osnovu članstva	4.000.000,00
Prihodi od naknada za obavljanje poslova listinga	19.655.000,00
Prihodi od naknada za izradu izveštaja i statistika	273.000,00
Prihodi od ostalih naknada	16.814.546,71
Ostali prihodi po osnovu obavljanja delatnosti	21.239.339,58
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	787.956,12
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	787.956,12
Finansijski prihodi	4.135.794,57
Prihodi od kamata	2.633.308,70
Pozitivne kursne razlike	1.502.485,87
Ostali prihodi	750.356,36
Naplaćena otpisana potraživanja	553.874,05
Ostali nepomenuti prihodi	196.482,31
Prihodi po osn.isp.grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	107.391,15

Ukupni rashodi koji iznose 91.011.404,10 RSD odnose se na sledeće:

Rashodi po osnovu obavljanja delatnosti	824.336,35
Ostali poslovni rashodi	21.848.199,75
Materijalni troškovi	869.798,41
Troškovi amortizacije	14.483.145,85
Troškovi usluga	4.750.606,63
Ostali rashodi	1.744.648,86
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	48.823.420,72
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	38.563.675,40
Troškovi poreza i doprinosa na teret poslodavca	6.114.079,03
Troškovi naknada	2.933.696,92
Troškovi službenih putovanja	183.237,85
Ostali lični rashodi i naknade	1.028.731,52
Nematerijalni troškovi	14.272.906,93
Nematerijalni troškovi	14.028.016,70
Troškovi poreza	244.890,23
Finansijski rashodi	844.661,56
Rashodi po osnovu kamata	215.114,35
Negativne kursne razlike	629.547,21
Ostali rashodi	5.444,88
Ostali nepomenuti rashodi	5.444,88
Rashodi od usklađivanje vrednosti imovine	3.956.491,81
Rashodi od usklađivanje vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	3.956.491,81
Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ran.god.koje nisu materijalno značajne	435.942,10

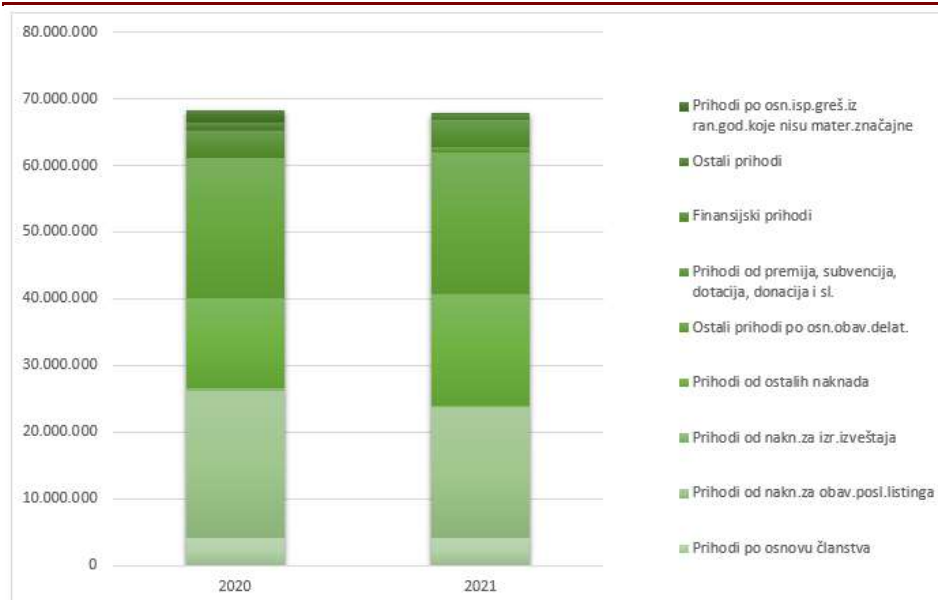
FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
sa prikazom uporednih podataka

	finansijski rezultat I-XII		index	I-XII 2021. godina		index
	2020	2021		finansijski plan	finansijski rezultat	
P R I H O D I	68.259.937,29	67.763.384,49	99,27	59.262.560,00	67.763.384,49	114,34
Prihodi od obavljanja delatnosti	61.183.556,71	61.981.886,29	101,30	55.192.560,00	61.981.886,29	112,30
Prihodi po osnovu članstva	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00
Prihodi od nakn.za obav.posl.listinga	22.220.000,00	19.655.000,00	88,45	21.028.000,00	19.655.000,00	93,47
Prihodi od nakn.za izr.izveštaja	308.000,00	273.000,00	88,63	288.000,00	273.000,00	94,79
Prihodi od ostalih naknada	13.469.023,56	16.814.546,71	124,83	9.384.000,00	16.814.546,71	179,18
Ostali prihodi po osn.obav.delat.	21.186.533,15	21.239.339,58	100,24	20.492.560,00	21.239.339,58	103,64
Prihodi od premija, subvencija, dotacija,donacija i sl.	0,00	787.956,12	0,00	0,00	787.956,12	0,00
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	0,00	787.956,12	0,00	0,00	787.956,12	0,00
Finansijski prihodi	4.034.111,26	4.135.794,57	102,52	3.700.000,00	4.135.794,57	111,77
Prihodi od kamata	3.339.496,92	2.633.308,70	78,85	2.900.000,00	2.633.308,70	90,80
Pozitivne kursne razlike	694.614,34	1.502.485,87	216,30	800.000,00	1.502.485,87	187,81
Ostali prihodi	1.129.829,08	750.356,36	66,41	370.000,00	750.356,36	202,79
Real.dobici na ostvar. razlici u ceni	75,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Viškovi nepokret.,postrojenja i op.	24.857,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Naplaćena otpisana potraživanja	646.750,84	553.874,05	85,63	250.000,00	553.874,05	221,54
Ostali nepomenuti prihodi	458.145,26	196.482,31	42,88	120.000,00	196.482,31	163,73
Prihodi po osn.isp.greš.iz ran.god.koje nisu mater.značajne	1.912.440,24	107.391,15	5,61	0,00	107.391,15	0,00
R A S H O D I	89.894.519,58	91.011.404,10	101,24	95.240.735,00	91.011.404,10	95,55
Rashodi po osn.obavljanja delat.	676.050,95	824.336,35	121,93	700.000,00	824.336,35	117,76
Ostali poslovni rashodi	21.697.831,94	21.848.199,75	100,69	23.379.000,00	21.848.199,75	93,45
Materijalni troškovi	655.829,47	869.798,41	132,62	785.000,00	869.798,41	110,80
Troškovi amortizacije	12.028.383,09	14.483.145,85	120,40	13.236.000,00	14.483.145,85	109,42
Troškovi usluga	7.506.308,17	4.750.606,63	63,28	7.744.000,00	4.750.606,63	61,34
Ostali rashodi	1.507.311,21	1.744.648,86	115,74	1.614.000,00	1.744.648,86	108,09
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	49.682.507,38	48.823.420,72	98,27	48.536.920,00	48.823.420,72	100,59
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	40.331.831,02	38.563.675,40	95,61	37.842.000,00	38.563.675,40	101,90
Troš.poreza i doprin. na teret poslod.	6.143.343,13	6.114.079,03	99,52	6.250.000,00	6.114.079,03	97,82
Troškovi naknada	2.211.713,78	2.933.696,92	132,64	3.266.410,00	2.933.696,92	89,81
Troškovi službenih putovanja	109.173,72	183.237,85	167,84	180.000,00	183.237,85	101,79
Ostali lični rashodi i naknade	886.445,73	1.028.731,52	116,05	998.510,00	1.028.731,52	103,02
Nematerijalni troškovi	12.047.836,98	14.272.906,93	118,46	17.690.660,00	14.272.906,93	80,68
Nematerijalni troškovi	11.547.636,98	14.028.016,70	121,47	17.190.660,00	14.028.016,70	81,60
Troškovi poreza	500.200,00	244.890,23	48,95	500.000,00	244.890,23	48,97
Finansijski rashodi	1.665.364,87	844.661,56	50,71	900.000,00	844.661,56	93,85
Rashodi po osnovu kamata	0,00	215.114,35	0,00	0,00	215.114,35	0,00
Negativne kursne razlike	1.665.364,87	629.547,21	37,80	900.000,00	629.547,21	69,94
Ostali rashodi	26.099,79	5.444,88	20,86	0,00	5.444,88	0,00
Ostali nepomenuti rashodi	26.099,79	5.444,88	20,86	0,00	5.444,88	0,00
Rashodi od usklađ.vred.imovine	3.555.811,33	3.956.491,81	111,26	3.600.000,00	3.956.491,81	109,90
Rashodi od usklađ.vred.kratk.fin.plasm.	3.555.811,33	3.956.491,81	111,26	3.600.000,00	3.956.491,81	109,90
Rashodi po osn.ispr.gr. iz ran. god. koje nisu mater.značajne	543.016,34	435.942,10	80,28	434.155,00	435.942,10	100,41
D O B I T A K						
G U B I T A K	21.634.582,29	23.248.019,61	107,45	35.978.175,00	23.248.019,61	64,61
PORESKI RASHOD PERIODA (-)						
KOREKCIJA GUBITKA ZA ODLOŽENE PORESKE PRIHODE (+)	721.366,50	702.676,24	97,40		702.676,24	
NETO DOBITAK						
NETO GUBITAK	20.913.215,79	22.545.343,37	107,80		22.545.343,37	

10.1 Analiza finansijskog poslovanja

Beogradska berza je u periodu januar-decembar 2021. godine iskazala gubitak iz poslovanja u iznosu od RSD 23.248.019,61 koji je po korekciji dobitka za odložene poreske prihode iskazan u **neto gubitku u iznosu od RSD 22.545.343,37**.

Prihodi

Ukupan prihod u 2021. godini, ostvaren je u iznosu od **RSD 67.763.384,49** i veći je za 14,34% od prihoda utvrđenih Finansijskim planom, dok je u odnosu na realizovani prihod u 2020. godini manji za svega 0,73%, odnosno. Dominantno mesto u strukturi ukupnih prihoda zauzimaju **prihodi od obavljanja delatnosti** koji čine 91,46% ukupno ostvarenog prihoda Beogradske berze. Čine ga prihodi po osnovu članstva (6,46%), naknada za obavljanje poslova listinga (31,71%), naknada za izradu izveštaja i statistika (0,44%), ostale naknade (provizije na zaključene transakcije 27,13%), kao i ostali prihodi po osnovu obavljanja delatnosti (34,26%). Ovi prihodi su zbirno realizovani u iznosu od **RSD 61.981.886,29** te su u odnosu na planiranu veličinu veći za 12,30%, odnosno veći za 1,30% od istih prihoda realizovanih u prethodnoj godini.

Nastavak trenda smanjenja broja članova Berze tokom 2021. godine nije uticao na ostvarenje planiranih **prihoda po osnovu članstva** u iznosu od **RSD 4.000.000,00**, a iz razloga definisanih Pravilnikom o tarifi, te su prihodi po ovom osnovu učestvovali u realizaciji ukupno ostvarenih prihoda sa **5,90%**, nepromenjeno u odnosu i na Finansijski plan i na prethodnu godinu.

Kao posledica ubrzanja trenda isključenja i povlačenja izdavalaca akcija sa organizovanog tržišta, a usled postupaka prinudne likvidacije, zabeležen je pad prihoda od listinga. **Prihodi od naknada za obavljanje poslova listinga** realizovani su u iznosu od **RSD 19.655.000,00**, te su u odnosu i na pesimistično planiranu veličinu manji za 6,53%, odnosno za čak 11,55% od istih realizovanih u prethodnoj godini. Pored prihoda po osnovu godišnjih naknada za kotaciju, odnosno organizovanje trgovanja listiranim i kotiranim hartijama od vrednosti uključenih na tržišta Berze, strukturu ovih prihoda čine i prihodi od naknade za uključenja hartija od vrednosti na tržišta Berze, ostali prihodi od listinga kao što su naknada za isključenje hartija, naknade za ažuriranje informatora izdavaoca, promenu broja akcija, kao i naknada za korišćenje aplikacije za dostavljanje korporativnih izveštaja. Ovako ostvareni prihodi, učestvovali su u realizaciji ukupno ostvarenih prihoda sa **29,01%**.

Prihodi od naknada za izradu izveštaja i statistika predstavljaju marginalnu kategoriju prihoda koja u ukupnim prihodima učestvuje sa svega **0,40%**. U 2021. godini su ostvareni u iznosu od **RSD 273.000,00**, te su u odnosu na planiranu veličinu manji za 5,21%, a 11,37% od prihoda po istom osnovu realizovanih u toku prethodne godine. **Prihodi od ostalih naknada** čine prihodi od provizije po osnovu trgovanja hartijama od vrednosti ostvareni u iznosu od RSD 15.894.546,71, u najvećoj meri iz sporadičnih

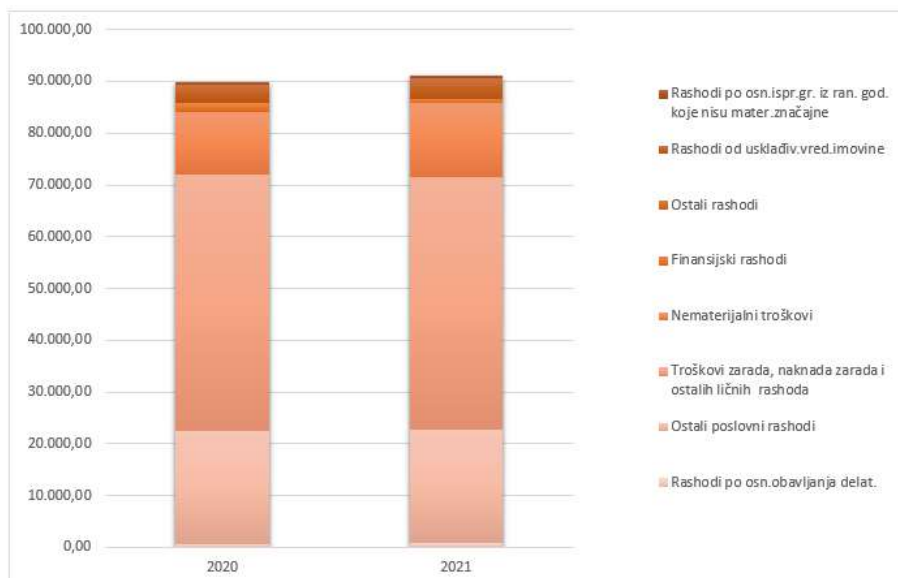
Beogradska berza a.d. Beograd

transakcija koje čak ni ne sugeriraju oporavak likvidnosti, niti predstavljaju nagoveštaj promene trenda opadajuće likvidnosti tržišta. Ovoj kategoriji pripadaju i prihodi od naknada za korišćenje aplikacije za OTC transakcije, a koji su ostvareni u iznosu od RSD 920.000,00. Prihodi od ostalih naknada beleže značajno pozitivno odstupanje od čak 79,18% u odnosu na planiranu veličinu, odnosno 24,83% od prihoda realizovanih u 2020. godini i ostvareni su u ukupnom iznosu od **RSD 16.814.546,71**. Suštinski, ova kategorija prihoda, osim što je ključna u kontekstu mere tržišne aktivnosti, opredeljuje i realizaciju nivoa svih ostalih prihoda, te time njen nivo u apsolutno dominantnoj meri opredeljuje ukupan finansijski rezultat Berze. Ovako ostvareni prihodi učestvovali su u realizaciji ukupno ostvarenih prihoda sa **24,81%**.

Ostali prihodi po osnovu obavljanja delatnosti ostvareni su u iznosu od **RSD 21.239.339,58**, a skoro polovinu njihove vrednost (56,92%) čine prihodi od distribucije podataka profesionalnim vendorima i članovima Berze u iznosu od RSD 12.089.545,22. U strukturi ovih prihoda značajni su i prihodi po osnovu instalacije i održavanja radnih stanica i servera za pristup i korišćenje informacione platforme za trgovanje – BelexFIX i Belex FixApi u iznosu od RSD 6.033.500,00, naknade za licencu u iznosu od RSD 1.919.715,13, prihod od korišćenja Belex info servisa u iznosu od RSD 560.147,05 i ostali razni prihodi u iznosu od RSD 636.432,18. Ostali prihodi po osnovu obavljanja delatnosti ostvareni su na nivou prošlogodišnje realizacije, ali su bolji za 3,64% u odnosu na planiranu veličinu. Ovako ostvareni prihodi učestvovali su u realizaciji ukupno ostvarenih prihoda sa **31,35%**. Zahvaljujući direktnim davanjima iz budžeta Republike Srbije u cilju ublažavanja posledica prouzrokovanih epidemijom COVID-19, **prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.** ostvareni su u iznosu od **RSD 787.956,12** i učestvuju sa svega **1,16%** u ukupno ostvarenih prihoda.

Finansijski prihodi u 2021. godini realizovani su u iznosu od **RSD 4.135.794,57** i isti obuhvataju prihode od kamata po osnovu oročenih dinarskih i deviznih depozita kod banaka, kamata po osnovu ulaganja u dugoročne dužničke hartije od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija i pozitivnih kursnih razlika, te su u odnosu na planiranu veličinu veći za 11,77%, odnosno za 2,52% od istih realizovanih u prethodnoj godini. Ipak, prihodi od kamata beleže pad od 9,20% u odnosu na planiranu veličinu, ne samo zbog povlačenja dela oročenih sredstava u cilju održavanja likvidnosti, već i zbog relativno niskih kamatnih stopa na depozite u bankama. Ostvareni finansijski prihodi učestvovali su u realizaciji ukupno ostvarenih prihoda sa **6,10%**. **Ostali prihodi** realizovani su u iznosu od **RSD 750.356,36** i beleže rast od 102,79% u odnosu na plansku veličinu. Ove prihode u najvećoj meri čine prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja iz ranijih godina od dužnika u izvršnom postupku i realizovani su u iznosu od RSD 553.874,05. Ostale nepomenute prihode čine prihodi ostvareni od naplate kazni, sudskih taksi i troškova izvršnog postupka nastalih pred javnim izvršiteljem i realizovani su u iznosu od RSD 196.482,31. Ostali prihodi u ukupnim prihodima učestvovali su sa **1,11%**.

Rashodi

Ukupni rashodi u 2021. godini ostvareni su u iznosu od **RSD 91.011.404,10** i niži su za 4,45% od rashoda utvrđenih Finansijskim planom, te istovremeno viši za svega 1,24% u odnosu na ukupne rashode realizovane u 2020. godini.

Dominantno mesto u strukturi ukupnih rashoda zauzima zbirna kategorija **troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda** koja čini 53,64% od ukupno ostvarenog rashoda Beogradske berze. Realizovana je kroz bruto troškove zarada i naknada zarada (78,99%), troškove poreza i doprinosa na teret poslodavca (12,52%), troškove naknada (6,01%), troškove službenih putovanja (0,38%), kao i ostale lične rashode i naknade (2,10%). Odstupanje u realizaciji Finansijskog plana zabeleženo je kod **rashoda po osnovu obavljanja delatnosti** koji su nastali kao posledica povećanja troškova naknada i provizija za bankarske usluge prilikom kupovine dužničkih hartija od vrednosti Republike Srbije. Realizovani su u iznosu od **RSD 824.336,35** i viši su za 21,93% od istih realizovanih u 2020. godini, odnosno za 17,76% od planiranih. U strukturi ovih troškova iznos od RSD 660.000,00 čini obaveza plaćanja godišnje naknade za kontinuirani nadzor Komisiji za hartije od vrednosti. Ipak, učešće ovih rashoda u ukupnim rashodima iznosi svega **0,91%**.

Ostali poslovni rashodi realizovani su u iznosu od **RSD 21.848.199,75** na nivou realizacije iz prethodne godine, ali i za 6,55% niži od planirane veličine. U njihovoj strukturi materijalni troškovi (utrošak kancelarijskog materijala, rezervnih delova, alat i inventar koji se u celini otpisuju, troškovi goriva i energije, troškovi stručne literature i elektronskih baza podataka kao i ostali materijalni troškovi) beleže negativno odstupanje od 10,80% u odnosu na planiranu vrednost, kao posledica povećanja troškova usled nabavke raznih materijala potrebnih za nesmetano odvijanje poslovnih aktivnosti i realizovani su u iznosu od RSD 869.798,41. Troškovi amortizacije čine 66,29% ukupnih ostalih poslovnih rashoda i realizovani su u iznosu od RSD 14.483.145,85. U odnosu na planiranu vrednost viši za 9,42% pre svega zbog novine koju uvodi MSFI 16 - Lizing, odnosno trošak amortizacije na lizing (poslovni prostor dat na korišćenje), dok su troškovi usluga realizovani u iznosu od RSD 4.750.606,63, te su za 38,66% niži u odnosu na planiranu veličinu zbog ukidanja troškova zakupa poslovnog prostora u korist rashoda kamata i izmirenja obaveza po osnovu lizinga u skladu sa MSFI 16. Ostali rashodi iznose RSD 1.744.648,86, te se u najvećoj meri odnose na troškove komunalnih usluga. Učešće ovih rashoda u ukupnim rashodima iznosi **24,00%**.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi realizovani su na nivou planiranih vrednosti u iznosu od **RSD 48.823.420,72**. U 2021. godini po osnovu troškova zarada i naknada zarada (bruto) isplaćeno je RSD 38.563.675,40 i u odnosu na planiranu vrednost ovi rashodi beleže rast od svega 1,90%. Troškovi poreza i doprinosa na teret poslodavca realizovani su u iznosu od RSD 6.114.079,03, troškovi naknada koje se odnose na isplate naknada članovima statutarnih organa Beogradske berze (Upravni odbor i Komisije Berze), kao i naknade po osnovu ugovora o delu realizovani su u iznosu od RSD 2.933.696,92 i viši su za 32,64% od prošlogodišnjeg iznosa, ali niži za 10,19% od planirane vrednosti. Troškovi službenih putovanja realizovani su u iznosu od RSD 183.237,85, dok su ostali lični rashodi i naknade koje se odnose na isplate naknada troškova za dolazak i odlazak sa rada, solidarnu pomoć zaposlenom i ostala davanja koja nisu zarade, realizovani u iznosu od RSD 1.028.731,52 što je za 3,02% više od planirane veličine.

Nematerijalni troškovi u izveštajnom periodu ostvareni su u iznosu od **RSD 14.272.906,93** i niži su za 19,32% od planirane veličine, odnosno viši za 18,46% od istih realizovanih u 2020. godini. U okviru ovih troškova najznačajniji su troškovi neproizvodnih usluga realizovani u iznosu od RSD 11.950.013,63, a čine ih troškovi softverskih licenci realizovani u iznosu od RSD 6.795.218,09, usluge za izmene koje se vrše na postojećim programima za računare u iznosu od RSD 563.654,02, troškove revizije u iznosu od RSD 269.041,81, implementacija sistema za trgovanje u iznosu od RSD 2.008.461,24, intelektualne usluge i stručno obrazovanje radnika u iznosu od RSD 125.334,01, troškovi advokatskih usluga u iznosu od RSD 55.800,00, troškovi održavanja higijene prostorija u iznosu od RSD 622.656,00, troškovi za usluge zaštite na radu u iznosu od RSD 205.002,14, troškovi konsalting usluga u iznosu od RSD 1.301.733,32 kao i ostale neproizvodne usluge u iznosu od RSD 3.113,00. Takođe, nematerijalne troškove čine i troškovi reprezentacije u iznosu od RSD 323.425,00, troškovi premija osiguranja u iznosu od RSD 283.823,29, troškovi platnog prometa u iznosu od RSD 124.662,45, troškovi članarina u iznosu od RSD 681.938,94. U strukturi nematerijalnih troškova, ostali nematerijalni troškovi realizovani su u

Beogradska berza a.d. Beograd

iznosu od RSD 664.153,39 koje čine takse i sudski troškovi, troškovi javnih izvršitelja i ostali razni nematerijalni troškovi. Troškovi poreza (naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine) realizovani su u iznosu od RSD 244.890,23. Ovako ostvareni rashodi, učestvovali su u realizaciji ukupno ostvarenih rashoda sa **15,68%**.

Finansijski rashodi ostvareni su u iznosu od **RSD 844.661,56** i čine ga rashodi po osnovu kamata koji nisu bili planirani, ali su realizovani u iznosu od RSD 215.114,35 u skladu sa MSFI 16 kao rashodi kamata, te negativne kursne razlike po osnovu preračuna potraživanja, obaveza i kratkoročnih finansijskih plasmana u stranoj valuti na dan izveštavanja i realizovani u iznosu od RSD 629.547,21. Finansijski rashodi beleže pozitivno odstupanje od 6,15% u odnosu na planiranu veličinu, odnosno od 49,29% od rashoda realizovanih u 2020. godini. U ukupnim rashodima učestvuju sa svega **0,92%**. **Rashodi od usklađivanje vrednosti imovine**, odnosno rashodi od usklađivanje vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana ostareni su u iznosu od **RSD 3.956.491,81** i beleže rast od 9,90% od planirane veličine odnosno od 11,26% od istih realizovani u prethodnoj godini. U skladu sa zahtevima MSFI 9 u finansijskim izveštajima društva, Berza je primenila model „očekivanog kreditnog gubitka“ koji se zasniva na istorijskim gubicima po osnovu obezvređenja potraživanja koje je društvo imalo kao i nemogućnosti naplate u konkretnim slučajevima na osnovu dokumentovanih razloga (stečaj, likvidacija, obrisano iz evidencije APR-a i dr.) Učešće ovih rashoda u ukupnim rashodima iznosi **4,34%**.

10.2 Značajni pokazatelji poslovanja i uspešnosti

Likvidnost I stepena	=	<u>gotovina i gotovinski ekvivalenti</u> kratkoročne obaveze	=	<u>AOP 51</u> AOP 432-AOP 453	<u>6.453</u> 17.003	=	37,95%
Likvidnost II stepena	=	<u>obrotna imovina – zalihe</u> kratkoročne obaveze	=	<u>AOP 27 - AOP 28</u> AOP 432-AOP 453	<u>193.887-1.527</u> 17.003	=	1.131,32%
Racio neto obrtnog fonda	=	<u>obrotna imovina – kratkoročne obaveze</u> obrotna sredstva	=	<u>AOP 27 - 432-453</u> AOP 27	<u>193.887-17.003</u> 193.887	=	91,23%
Finansijska stabilnost	=	<u>sopstveni kapital</u> <u>poslovna pasiva</u>	=	<u>AOP 401</u> AOP 455	<u>214.955</u> 236.943	=	90,72%

10.3 Bilans stanja

na dan 31.12.2021. godine

AKTIVA		236.943.089,64
Nematerijalna i materijalna imovina		41.739.709,81
Dugoročni finansijski plasmani		648.912,09
Zalihe		1.526.895,62
Kratkoročna potraživanja i plasmani		168.530.424,22
Gotovinski ekvivalenti i gotovina		6.452.781,02
Aktivna vremenska razgraničenja		17.377.520,77
Odložena poreska sredstva		666.846,11
PASIVA		236.943.089,64
Kapital		214.955.081,73
osnovni kapital	125.632.000,00	
rezerve iz dobitka	53.249.876,64	
revalorizacione rezerve	55.857.248,02	
neraspoređeni dobitak iz ranijih godina	2.761.300,44	
Gubitak tekuće godine (-)	22.545.343,37	
Dugoročne finansijske obaveze		3.432.158,91
Kratkoročne finansijske obaveze		17.002.434,05
Pasivna vremenska razgraničenja		1.553.414,95

Rezime

Protekla, 2021. godina, predstavlja za Beogradsku berzu još jednu tešku poslovnu godinu u nizu. Iako su i svet i Srbija opterećeni značajnim teškoćama izazvanim gotovo dvogodišnjom pandemijom, suštinske poslovne teškoće Beogradske berze dolaze iz poslovnog okruženja. Za razliku od berzi u svetu i našem najbližem okruženju, koje su i u pandemijskim vremenima uspele da generišu dobit, čak je i uvećale, Beogradska berza i dalje vapi za tržišnim instrumentima koji bi privukli pažnju investitora, generisale promet, privukle nove članove, uvećale broj investitora i prodaju berzanskih podataka.

Kao što je predstavljeno Godišnjim izveštajem o poslovanju za 2021. godinu, Beogradska berza je nastavila realizaciju svojih stratejskih namera, dominantno fokusiranih u dva pravca. Prvi se odnosi na istovremenu internacionalizaciju poslovanja i otpočinjanje procesa značajnog podizanja kvaliteta berzanske infrastrukture, a što je realizovano kroz stratejsko partnerstvo sa Atinskom berzom. Drugi pravac usmerene je na snažan doprinos redefiniciji poslovnog okruženja, a što je pre svega manifestovano kroz potpunu posvećenost izradi nacionalne Strategije za razvoj tržišta kapitala i izradu Zakona o tržištu kapitala, obe aktivnosti vođene od strane Ministarstva finansija. Beogradska berza demonstrirala je opredeljenost da sprovođenjem opisanih stratejskih poduhvata bude promoter i nosilac ubrzanog razvoja tržišta kapitala u Srbiji, te preuzela i finansijske obaveze u cilju realizacije tih ciljeva.

Iako je Godišnjim finansijskim izveštajem za 2021. godinu ostvaren gubitak iz poslovanja, potrebno je istaći nekoliko aspekata koji ipak nude razloge za optimizam. **Prvo**, iskazani neto gubitak iz poslovanja u iznosu od RSD 22.545.343,37, značajno je manji od planiranog, i to za 37,33%! **Drugo**, gubitak koji je za više od jedne trećine manji od planiranog, ostvaren je u godini u kojoj su finansirane pripreme za migraciju trgovačke platforme Beogradske berze na zajedničku trgovačku platformu Atinske berze, te je osim priprema, delimično finansiran i sam trošak migracije. **Treće**, realizacijom gubitka značajno manjeg od planiranog, kreiran je manevarski prostor za pokriće očekivanog gubitka i u narednoj poslovnoj godini, a pre početka generisanja očekivanih pozitivnih finansijskih efekata proisteklih iz primene Strategije za razvoj tržišta kapitala. **Četvrto**, Beogradska berza je i pored 12 godina kontinuiranih gubitaka, s izuzetkom 2019. godine, uspela da održi izrazito visok nivo likvidnosti i finansijske stabilnosti, o čemu svedoče pokazatelji prikazani u ovom izveštaju.

Ipak, navedeni aspekti ne otklanjaju permanentne rizike po održivost poslovanja Beogradske berze, niti produžavaju mogući vremenski horizont te održivosti. Naprotiv, kontinuitet negativnih finansijskih rezultata, kao i dostupne bilansne rezerve, sasvim jasno ukazuju da bi izostanak efekata primene Strategije za razvoj tržišta kapitala, merenim kroz značajnije uvećanje ključnih prihodnih kategorija Beogradske berze, sasvim sigurno njeno daljnje poslovanje učinio – neodrživim.

11. PRIKAZ RAZVOJNIH AKTIVNOSTI U POSLOVANJU BERZE

Pored pandemije koja je obeležila poslednje dve godine, srpsko tržište kapitala kontinuirano karakteriše opšte smanjenje aktivnosti i likvidnosti. Snažan rast priliva novca koji je transferisan u gotovo sve klase investicione aktive i gotovo sve tipove tržišta mimoišao je domaće tržište kapitala.

U prethodno iznetom kontekstu, jasno je izražen opadajući trend svih poslovnih aktivnosti koji ukazuje na nemogućnost održivog poslovanja većine učesnika na tržištu, neminovno zahtevajući radikalnije mere kako bi se takav trend i preokrenuo. Osnovne aktivnosti Berze na unapređenju poslovnih procesa u prethodnom periodu su usmerene ka strateškom povezivanju sa partnerima koji takvu situaciju mogu da promene. Trenutno aktuelni procesi intenziviranja saradnje sa drugim Berzama, pored jačanja poslovnih veza, usmereni su ka istraživanju mogućnosti integrativnih procesa koji posledično dovode i do potpune promene poslovnog modela, a sa ciljem zajedničkog delovanja u pravcu podsticaja kreiranju novih investicionih alternativa, čiji je nedostatak identifikovan kao ključni problem srpskog tržišta kapitala i Beogradske berze.

Posle dugotrajnog usaglašavanja zajedničkih ciljeva na osnovu kojih je moguće ostvariti saradnju, tokom avgusta 2021. godine Atinska berza je postala kvalifikovani akcionar Beogradske berze sa

Beogradska berza a.d. Beograd

namerom da zajednički sa ostalim ključnim stejkholderima na srpskom tržištu kapitala donese neophodne promene i stavi mu na raspolaganje neke od mogućnosti koje globalizovano tržište donosi. Ova saradnja Atinske i Beogradske berze se zasniva na dva principa: zajedničko uverenje da bi tržišta kapitala trebalo da imaju ključnu ulogu u obezbeđivanju održivog ekonomskog rasta lokalnih ekonomija i zajednička vizija da samo zajedničkim snagama mogu efikasno rešiti rastuće probleme i bolje služiti potrebama izdavalaca i investitora iz lokalnog odnosno iz međunarodnog okruženja.

Beogradska berza, kao organizator tržišta, ima strategijsku potrebu da svoju trgovačku platformu dalje unapredi i upodobi svim regulatornim zahtevima koje pristupanje jedinstvenom tržištu EU nameće, te je jedna od opcija o kojoj se najviše i pregovaralo bila migracija trgovačke aktivnosti na trgovačku platformu Atinske berze. Analiza mogućnosti migracije na novu trgovačku platformu, kako sa pravnog, tako i sa poslovno-tehničkog aspekta, kao i identifikacija prednosti i nedostataka ovog projekta predstavljala je aktivnost koja je angažovala gotovo celokupne resurse na Berzi u izuzetno dugom vremenskom periodu i koja je kulminirala sporazumom o prelasku svih trgovačkih aktivnosti na platformu za trgovanje kojom upravlja Atinska Berza tokom 2022 godine. Iako je pronalaženje strateškog partnera predstavljalo samo po sebi značajan iskorak, situacija na samom tržištu je ukazivala da je takva aktivnost samo jedan u nizu neophodnih koraka kako bi se značajno promenila percepcija i same mogućnosti za finansiranje kompanija u različitim fazama razvoja. U tom kontekstu, Berza je kroz više iterativnih razgovora s ekspertima angažovanih od strane Vlade obezbedila okvir i podatke neophodne za izradu Strategije razvoj tržišta kapitala, usmeravajući sve učesnike na izradi Strategije ka ključnoj nedostajućoj karici: nedostatak tržišne ponude vlasničkih instrumenata.

Beogradska berza je po opštem uverenju bila jedan od najaktivnijih članova radne grupe za izradu nacionalne Strategije, od njenog uspostavljanja. Ipak, Berza je stala da će se tek izradom, a potom i dinamičnom primenom Akcionog plana za primenu Strategije za razvoj tržišta kapitala otključati svi potencijali razvoja i materijalizovati ciljevi koji se u Strategiji navode.

U sklopu aktivnosti koje je Ministarstvo finansija preduzelo na unapređenju i razvoju tržišta kapitala, Berza je učestvovala u okvirima svojih nadležnosti u izradi nacrtu novog Zakona o tržištu kapitala koji je usvojen tokom poslednjeg kvartala ove godine. Zakon koji ima za cilj da što više usaglasi domaći regulatorni okvir sa važećim pravilima EU tek treba da dobije svoj oblik kroz izradu pratećih podzakonskih akata tako da će jasnije efekte novog zakona učesnici sagledati i pre njegove zvanične primene koja je predviđena za početak 2023. godine.

U sklopu širenja međunarodnih aktivnosti, Šangajska i Beogradska berza su 9.3.2021. godine potpisale Memorandum o razumevanju kojim se uspostavlja saradnja između ove dve institucije u oblastima istraživanja, razvoja proizvoda, razmene iskustava i primera dobre prakse, informacija i kadrova. Svečana ceremonija potpisivanja održana je virtualno. Srbija je prva zemlja u Centralnoj i Istočnoj Evropi koja je uspostavila široko strateško partnerstvo sa Kinom i koja aktivno podržava inicijativu „Pojas i put“. Srbija i Kina imaju dugu tradiciju prijateljstva, a zahvaljujući podršci Vlada obe zemlje, kinesko-srpska saradnja je uspostavljena i razvija se na više frontova. Nove mogućnosti za saradnju su posebno izražene u oblasti tržišta kapitala i u narednom period mogu predstavljati jedan od glavnih potencijala za kanalisanje finansijskih sredstava koja pristižu u okviru inicijative “Pojas i put”.

Beogradska berza je učestvovala u studiji koju sprovode Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Ministarstvo finansija Republike Srbije kako bi identifikovali mogućnosti za unapređenje tržišta dužničkih hartija od vrednosti u Srbiji za domaće institucionalne investitore. Tim povodom, InvestorConnected i Deloitte koji vrše nezavisnu analizu i prikupljaju stavove relevantnih učesnika na finansijskom tržištu u Srbiji imali su više sastanaka sa predstavnicima Berze.

Pored pokušaja integrisanja sa većim operatorima tržišta, Berza je otvorila pregovore o saradnji i sa viskotehnoškim kompanijama o korišćenjima mogućnosti koje nudi novousvojeni Zakon o digitalnoj imovini od čijeg ishoda takođe može zavisiti strategijsko pozicioniranje usluga koje Beogradska berza nudi u budućnosti, kako domaćim, tako i globalnim klijentima.

Uz prethodno navedene ključne aktivnosti tokom 2021. godine, za istaći je učešće Beogradske berze u sledećim aktivnostima:

- ✓ Učešće u studiji koju sprovodi Evropska banka za obnovu i razvoj u pogledu efikasnosti tržišta dužničkih instrumenata. Studija se sprovodi u 27 zemalja sa ciljem sprovođenja detaljne

komparativne studije troškova i vremena potrebnog za izdavanje i trgovanje državnim, municipalnim i korporativnim obveznicama. Cilj studije jeste obezbeđivanje podrške u razvoju lokalnog tržišta duga.

- ✓ Učešće u pripremi i sprovođenju regionalnog istraživanja i preporuka proisteklih iz istog za Srbiju a u okviru SEE Competitiveness Outlook 2021 OECD, dimenzija 3 koja obuhvata pitanja u vezi sa pristupom izvorima finansiranja.
- ✓ Značaj listiranja državnih kompanija za razvoj tržišta kapitala i lekcije naučene tokom 30 godina obeleženih uspesima i promašajima je bila tema virtualnog događaja kome su prisustvovali predstavnici Berze a koji je održan u mesecu junu a tokom kog su predstavljeni rezultati izveštaja, koji je pripremila IFC u saradnji sa Ministarstvom finansija Luksemburga i Afričke asocijacije berzi (ASEA). Listing kompanija u državnom vlasništvu je prepoznat kao ključni pokretač razvoja tržišta kapitala. Značajan deo globalne tržišne kapitalizacije predstavljaju kompanije u državnom vlasništvu – čak 13-22%. Preporuka istraživanja jeste da listiranje velikih kompanija u državnom vlasništvu predstavlja značajan podsticaj rastu tržišta kapitala, ali samo pod određenim uslovima dolazi do dugoročno održivih pozitivnih efekata na razvoj tržišta. Da bi ovaj događaj kreirao pozitivan signal privatnom sektoru i ohrabrio privatne kompanije da urade isto, neophodno je da postoji plan o listiranju više državnih kompanija, da postoji određena baza domaćih institucionalnih investitora, da je ekonomija dostigla određeni nivo razvoja i da je dostignut minimalni nivo makroekonomske stabilnosti

12. OPIS PROMENA U POSLOVNIM POLITIKAMA BERZE

Beogradska berza posluje samostalno, po tržišnim principima, uz primenu načela likvidnosti, profitabilnosti i sigurnosti, uz poštovanje zakonskih i podzakonskih propisa i opštih principa poslovanja u ostvarivanju svojih ciljeva na društveno odgovoran način, u skladu sa temeljnim vrednostima i poslovnom etikom. Tokom 2021. godine Berza je poslovala u skladu sa utvrđenom Poslovnom politikom, kojom se utvrđuju osnovni pravci poslovanja i definišu poslovi koje Berza obavlja u cilju ispunjenja poslovnih rezultata i prioriteta definisanih važećom strategijom i planom Berze, a koja je zasnovana na: položaju Berze na finansijskom tržištu; projekcijama osnovnih parametara makroekonomske politike; razvojnim ciljevima Berze.

13. OPIS GLAVNIH RIZIKA KOJIMA JE POSLOVANJE BERZE IZLOŽENO

Beogradska berza je prepoznala proces upravljanja rizicima kao ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela poslovanja, kojim se upravlja kroz identifikovanje, merenje, ublažavanje i kontrolu i izveštavanje, odnosno uspostavljanjem ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama. Berza je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan sistem upravljanja svim rizicima kojima je izložena, adekvatan sistem unutrašnje kontrole, kao i odgovarajući informacioni sistem. Strategijom upravljanja rizicima Berza je postavila cilj u okviru sistema upravljanja rizicima - minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika.

Izloženost rizicima od potencijalnih obaveza

Na dan Bilansa stanja za 2021. godinu Društvo nije imalo potencijalnih obaveza u vidu jemstva, pristupanja dugu i sl.

Društvo je na dan 31.12.2021. godine imalo kratkoročne obaveze u iznosu od 17.002 hiljade dinara.

S obzirom na to da na dan 31.12.2021. godine raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima sa 37,95% od ukupnih obaveza, a uključujući potraživanja po raznim osnovama sa 1.131,32%, to Društvo nije izloženo rizicima od potencijalnih obaveza.

U 2021. godini devizno poslovanje Društva, kao i drugih privrednih subjekata na području Srbije, odvijalo se u uslovima bez značajnijih oscilacija kursa domaće valute, što je do kraja izveštajne godine imalo za rezultat neznatno slabljenje dinara (RSD) u odnosu na EUR 0,0019, ali i osetno slabljenje dinara (RSD) u odnosu na USD 8,2625 dinara, posmatrano u odnosu na izveštajnu 2020. godinu. Kako je devizni bilans na dan 31.12.2021. godine pozitivan u iznosu od 137.541 hiljada dinara to ne postoji rizik od promene kurseva valuta.

Na dan bilansiranja za 2021. godinu Društvo nije imalo ograničenja raspolaganja na imovini Društva u vidu uspostavljanja zaloge.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Berze, usled neizvršenja obaveza druge strane ugovora o finansijskom instrumentu. Društvo nema značajniju koncentraciju kreditnog rizika, jer se njegova potraživanja i plasmani odnose na veliki broj nepovezanih lica sa pojedinačno malim iznosima dugovanja. Društvo je propisalo svojim Pravilnikom o tarifi da izdavaoci (kupci) čije su hartije od vrednosti na dan 1.1. kalendarske godine listirane na segmentu listinga regulisanog tržišta, odnosno kotirane na Open Marketu ili MTP Belex, imaju obavezu plaćanja godišnje naknade za listing, odnosno kotaciju, sa rokom plaćanja najkasnije do 15. januara za tekuću poslovnu godinu. Društvo je 2012. godine utvrdilo aktima obavezu izdavalaca da Berzi na ime obezbeđenja izvršenja pomenutih naknada dostave dve blanko menice sa ovlašćenjem za raspolaganje istima i potvrdom NBS o registraciji instrumenata obezbeđenja plaćanja u skladu sa Zakonom i odlukama NBS na ime obezbeđenja naplate ugovoreni naknada u skladu sa ugovorima koje Berza ima zaključene sa izdavaocima. Radi naplate svojih dospelih, a nenaplaćenih potraživanja, saglasno zakonskim propisima, Berza uredno i blagovremeno pokreće postupke prinudnog izvršenja.

Rizik plasmana novca u hartije od vrednosti kao i oročavanje depozita kod poslovnih banaka su rizici kojima je Berza izložena. Beogradska berza oročava svoja slobodna sredstva kod više isključivo sistemski značajnih banaka u Republici Srbiji i na relativno kratke rokove, i time smanjuje kreditni rizik koji se vezuje za gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite u bankama i finansijskim institucijama, dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane. Istovremeno, Berza u skladu sa svojim Statutom, manji deo svojih slobodnih sredstava koristi za kupovinu hartija od vrednosti koje izdaje Republika Srbija, te s obzirom na status izdavaoca predmetnih hartija od vrednosti nije izložena značajnijem kreditnom riziku.

Beogradska berza za svoje poslovanje nije koristila kredite poslovnih banaka.

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka nepovoljnih događaja koji mogu negativno uticati na finansijski rezultat i kapital Berze. Rizik likvidnosti ispoljava se kroz teškoće Berze u izmirenju dospelih obaveza u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva i ostale pasive. Berza u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti.

Cenovni rizik u poslovanju Berze opredeljen je okolnošću da je tarifa/cena za pružanje usluga i obavljanja poslova registrovane delatnosti Berze utvrdjena Tarifnikom Berze koji podleže obavezi pribavljanja prethodne saglasnosti nadzornog organa Berze – Komisije za hartije od vrednosti, te je promena tarifa uslovljena okolnošću da li se Komisija saglašava ili ne sa promenom tarifa Berze.

Poreski rizici

Poreski propisi Republike Srbije podložni su promenama i različitim tumačenjima. Tumačenja važećih poreskih propisa od strane poreskih vlasti na ime određenih transakcija i aktivnosti Društva mogu se razlikovati u zavisnosti od tumačenja odgovornog osoblja Društva, odnosno poreskih vlasti. Usled toga neke transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti tako da Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata koji može biti i materijalno značajan. Period zastarelosti poreske obaveze je pet godina to jest poreski organ ima pravo da odredi plaćanja neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala.

Protiv Društva se vode 3 sudska spora, u kojima se prema izveštaju pravnog zastupnika Berze ne mogu očekivati nikakvi gubici, na osnovu čega je Društvo procenilo da na dan 31. decembra 2021. godine nije bilo potrebno uraditi bilo kakva rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu istih.

14. VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA 2021. GODINE

Od bitnijih poslovnih događaja koji su nastupili nakon proteka poslovne 2021. godine, a mogu biti od uticaja na poslovanje Berze u 2022. godini izdvajaju se efekti izmenjenog i dopunjenog Pravilnika o tarifi Berze. Izmene i dopune Tarifnika Berze zasnovane su na doslednom opredeljenju da se korekcijama tarifnih stavova, ne poskupljuje aktivno učešće investitorima i članovima Berze na tržištu kao ni same tržišne operacije, te stoga predmetnom odlukom nisu obuhvaćene izmene u visini provizija na ime zaključenih poslova u trgovanju listiranim, odnosno kotiranim hartijama od vrednosti na tržištima Berze, kao ni troškovi članova Berze. Izmene Tarifnika, uz nepromenjene relativne (procentne) iznose, pretežno su obuhvatile tarifne osnove na ime naknada za uključanje i organizaciju trgovanja na tržišnim segmentima Berze, uz istovremeno pridruživanjem više usluga u jednu.

U prvostepenom parničnom postupku u vezi sa spornim troškovima na ime plaćanja za „PPD – protivpožarno dežurstvo“, vođenom između tužioca Republika Srbija – Uprava za zajedničke poslove republičkih organa i tužene – Beogradske berze, Privredni sud u Beogradu je 8. decembra 2021. godine doneo presudu 38 – P. 3009/2021 kojom je u celosti odbio tužbeni zahtev kao neosnovan i obavezao tužioca (Upravu) da tuženoj (Berzi) nadoknadi troškove parničnog postupka, sve u roku od 8 dana od dana prijema prepisa presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Predmetna presuda dostavljena je Berzi dana 28.1.2022. godine. Nezadovoljan prvostepenom presudom, tužilac (Uprava) je 4. februara 2022. godine izjavio žalbu kojom pobija prvostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, te predlaže drugostepenom sudu da prvostepenu presudu ukine i vrati spise predmeta prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. Tužena (Berza) je u zakonskom roku od 8 dana dala odgovor na žalbu, ukazujući drugostepenom sudu (Privredni apelacioni sud u Beogradu) da su svi navodi iz žalbe neosnovani, a prvostepena presuda koju pobija tužilac je u svemu zakonita, te predložila da se odbije žalba tužioca u celosti i potvrdi prvostepena presuda Privrednog suda u Beogradu 38 – P. 3009/2021 od 8. decembra 2021. godine.

15. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

Beogradska berza nema poslove sa povezanim licima u svom poslovanju.

16. SOPSTVENE AKCIJE

Berza u svom portfelju nema sopstvene akcije, niti je iste sticala u prethodnim poslovnim godinama.

17. ULAGANJA U ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Berza nije imala direktne investicije u zaštitu životne sredine, a u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu životne sredine i postupanja sa otpadnim materijalima, Berza je rashodovanu IT i elektronsku opremu radi uništenja predavala društvu sa potrebnim dozvolama za skladištenje i tretman otpada od elektronskih proizvoda, fluorescentnih cevi koje sadrže živu i drugih uređaja za osvetljenje, te skladištenje svih vrsta neopasnog otpada.

18. OGRANCI DRUŠTVA

Beogradska berza nema ogranke.

NAPOMENA: Ovaj Izveštaj sačinjen je na osnovu Godišnjeg izveštaja o poslovanju Beogradske berze a.d. Beograd (01/1 br. 281/22) koji je Upravni odbor Berze razmatrao i odobrio na II/22 sednici, dana 3.3.2022. godine, te u formi predloga uputio Skupštini Berze na usvajanje.

BEOGRADSKA BERZA
Zakonski zastupnik

Siniša Krneta, direktor